

Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар
Сремска 13, 19000 Зајечар

e-mail: timok@zavodzajecar.rs www.zavodzajecar.rs

жиро рачун 840-250667-71; матични број 07147929; шифра делатности 8690; ПИБ 101327330
центра: +38119422477, +38119422543 рачуноводство: +38119425659

ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA STANOVNIŠTVA OKRUGA BOR U PERIODU OD 2020. DO 2024.GODINE

Zaječar, oktobar-decembar 2025.

UVOD

Zdravstveno stanje stanovništva je «*opis i/ili merenje zdravlja pojedinca, grupe ili celokupne populacije prema prihvaćenim standardima uz pomoć zdravstvenih indikatora*».

Procena zdravstvenog stanja stanovništva je značajna za dobijanje osnovnih informacija o zdravlju stanovništva za donosiocce zdravstvenih usluga, kao i donosiocce zdravstvene politike, takođe omogućava merenje napretka u dostizanju ciljeva zdravstvene politike, kao i za merenje vrednosti u zdravlju dobijene za uloženi novac u sistem zdravstvene zaštite.

Zdravstveni indikatori ili pokazatelji su osnovni instrumenti pomoću kojih se procenjuje stanje zdravlja stanovništva. Idealnog zdravstvenog indikatora (validan, objektivan, senzitivan i specifičan) nema, bez obzira na napore koji su u traganju za objektivnim merilima zdravlja učinjeni kroz vekove.

Paralelno sa razvojem društva menjao se i pristup zdravlju. Procena (analiza) zdravstvenog stanja stanovništva prolazila je kroz **više faza**, a u skladu sa nastalim promenama, menjali su se i pokazatelji korišćeni za procenu zdravlja populacije.

Poslednjih decenija menja se pristup merenju zdravstvenog stanja stanovništva od „negativnog“ (fokusiranog na bolest) ka „pozitivnom“ aspektu zdravlja koji je zasnovan na percepciji zdravlja, funkcionisanju i mogućnosti adaptacije u životnoj sredini. Ovakav pristup podrazumeva da se za procenu koriste pokazatelji životnog stila i kvaliteta života.

U isto vreme, sa pojavom tzv. «pokreta za indikator», došlo je do značajnih pomaka u ovoj oblasti javnog zdravstva. «Pokret za indikator» su započele Ujedinjene nacije, ali je nastavljen i unapređen kroz programe razvoja indikatora koje vodi Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Insistira se na tesnoj povezanosti zdravlja i ekonomskog rasta, pa su i preporučeni pokazatelji koji mere vrednosti u zdravlju dobijene za uloženi novac („value for money“).

Većina novijih indikatora jesu kompozitni pokazatelji (složene mere zdravlja) za koje bi, prema preporukama iz literature, trebalo koristiti termin „indeks“ zdravlja. U Srbiji se po prvi put pristupilo određivanju DALY indeksa 2003.god. u okviru projekta koji je finansirala EU pod rukovodstvom Evropske agencije za rekonstrukciju.

Zdravstveni informacioni sistem (u našoj zemlji) se menjao, ali sporo i često nefunkcionalno, tako da ne obezbeđuje dovoljno adekvatnih i kvalitetnih podataka koji bi pratili promene u načinu merenja/procene zdravstvenog stanja stanovništva.

Ciljevi procene zdravstvenog stanja stanovništva su:

- očuvanje i unapređenje zdravstvenog stanja stanovništva
- praćenje promena zdravstvenog stanja tokom vremena
- identifikovanje prioriternih zdravstvenih problema
- uočavanje i analiza razlika između pojedinih teritorija ili populacionih grupa
- preispitivanje zdravstvene politike, strategije zdrav. zaštite i zdravstvene tehnologije
- unapređenje menadžmenta u zdravstvu.

Kao **izvor podataka** korišćeni su: podaci i publikacije Republičkog zavoda za statistiku (www.stat.gov.rs), podaci Nacionalne službe za zapošljavanje, izveštaji rutinske zdravstvene statistike (koje prema Zakonu o evidencijama u zdravstvu, sve službe zdravstvenih ustanova dostavljaju ZJZ “Timok” Zaječar), dostupne baze podataka iz individualnih i zbirnih statističkih izveštaja, Izveštaj o radu Zavoda i baza podataka o zaraznim bolestima i imunoprofilaksi, populacioni registri za neka od hroničnih masovnih nezaraznih bolesti, podaci SZO (<http://www.euro.who.int/hfad>) za period 2020-20234.godine.

Centri Zavoda koji pripadaju oblasti epidemiologije i higijene izradili su deo ove analize u izvornom obliku. Analiza zdravstvenog stanja stanovništva opština okruga Bor bazirana je na rutinskim podacima demografske i zdravstvene statistike i predstavlja praćenje i nadzor nad stanjem zdravlja stanovništva ovih područja, za period 2020-2024. godine.

1. Demografske i socio-ekonomske karakteristike

Između osnovnih odrednica zdravlja su stalne, socijalno ekonomske, životna sredina, životni stilovi i dostupnost zdravstvene zaštite.

Centar za kontrolu bolesti u Atlanti (CDC) navodi da se osnovni faktori stanja zdravlja nisu promenili poslednjih dvadeset godina. Najveće zasluge za zdravstveno stanje stanovništva imaju životni stilovi (53%), zatim životna sredina (19%), nasleđe (18%) i zdravstvena zaštita sa samo 10%.

1.1. Demografske karakteristike stanovništva

1.1.1. Teritorija i stanovništvo

Opština Bor se prostire na površini od 856 km², sa ukupno 39834 stanovnika 2024.godine (Procena broja stanovnika 2024.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 46,5 stanovnika na 1 km² u 14 naselja. Po popisu stanovništva 2022.godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 16583, a ukupan broj stanovnika 40845. Gustina naseljenosti opštine je iznosila 47,7 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,5 osobe.

Opština Kladovo se prostire na površini od 629 km², sa ukupno 17015 stanovnika 2024.godine (Procena broja stanovnika 2024.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 27,1 stanovnika na 1 km² u 23 naselja. Po popisu stanovništva 2022.godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 7571, a ukupan broj stanovnika 17435. Gustina naseljenosti opštine je iznosila 27,7 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,3 osobe.

Opština Majdanpek se prostire na površini od 932 km², sa ukupno 14047 stanovnika 2024.godine (Procena broja stanovnika 2024.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 15,2 stanovnika na 1 km² u 14 naselja. Po popisu stanovništva 2022.godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 6470, a ukupan broj stanovnika 14559. Gustina naseljenosti opštine je iznosila 15,6 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,3 osobe.

Opština Negotin se prostire na površini od 1090 km², sa ukupno 27373 stanovnika 2024.godine (Procena broja stanovnika 2024.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 25,1 stanovnika na 1 km² u 39 naselja. Po popisu stanovništva 2022.godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 12386, a ukupan broj stanovnika 28261. Gustina naseljenosti opštine je iznosila 25,9 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,3 osobe.

Okrug Bor se prostire na površini od 3507 km², sa ukupno 98269 stanovnika 2024.godine (Procena broja stanovnika 2024.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 28 stanovnika na 1 km² u 90 naselja. Po popisu stanovništva 2022.godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 43010, a ukupan broj stanovnika 101100. Gustina naseljenosti opštine je iznosila 28,8 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,3 osobe.

Vitalno-demografske karakteristike

- ❖ Demografski *vrlo staro* stanovništvo
- ❖ *Niska* stopa nataliteta
- ❖ *Vrlo visoke* opšte stope mortaliteta
- ❖ *Negativan* prirodni priraštaj
- ❖ *Niska* opšta stopa fertiliteta
- ❖ Očekivano trajanje života *sve duže*
- ❖ *Veoma niske* stope mortaliteta odojčadi
- ❖ Vodeći uzroci smrti su *KVB i tumori*

Tabela 1. Procenjeni broj stanovnika okruga Bor u period od 2020. do 2024.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	godine				
	2020	2021	2022	2023	2024
Bor	43983	43193	40845	40485	39834
Kladovo	18002	17665	17435	17238	17015
Majdanpek	15893	15552	14559	14351	14047
Negotin	31332	30561	28261	27874	27373
Borski okrug	109210	106971	101100	99948	98269

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024.godinu (RZS Srbije), Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Na teritoriji **Borskog okruga**, ukupan broj stanovnika se konstantno smanjuje u period od 2020. do 2024. godine, i to za 2188,2 stanovnika prosečno godišnje, sa baznim indeksom (2024/2020 godine) 89,9% (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Bor** se kontinuirano smanjuje u posmatranom period, i to za prosečno 829,8 stanovnika godišnje (bazni indeks 2024/2020 je 90,6%), ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Kladovo** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom period, i to za prosečno 197,4 stanovnika godišnje (bazni indeks 2024/2020 je 94,5%), što je većeg intenziteta u odnosu na okrug u celini (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Majdanpek** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom periodu za prosečno 369,2 stanovnika godišnje, ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini, sa baznim indeksom 2024/2020 od 88,4% (Tabela 1)

Ukupan broj stanovnika **opštine Negotin** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom periodu za prosečno 791,8 stanovnika godišnje, ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini, sa baznim indeksom 2024/2020 od 87,4% (Tabela 1)

1.1.2. Starosna i polna struktura

Analiza bioloških karakteristika stanovništva služi za procenu prioriternih zdravstvenih potreba, a istovremeno je osnov za planiranje mera zdravstvene zaštite i razvoj zdravstvenih resursa.

Stalne osnovne odrednice zdravlja su genetski kod, pol i starost.

Raspodela stanovništva, prema polu i životnom dobu, slikovito se prikazuje **piramidom starosti (drvo života, arbor vitae)**.

Oblik piramide je izmenjen i ona, sve više, poprima izgled “urne” ili “vaze”, karakterističan za demografski *staro* stanovništvo.

Tabela 2. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Bor 2024.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Bor		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3597	1798	1799	1744	892	852
5-9	3966	2013	1953	1888	947	941
10-14	4044	2087	1957	1879	972	907
15-19	4441	2263	2178	1942	981	961
20-24	4331	2276	2055	1984	1037	947
25-29	4588	2458	2130	1996	1047	949
30-34	5055	2766	2289	2349	1294	1055
35-39	5477	2891	2586	2536	1333	1203
40-44	5881	3094	2787	2597	1309	1288
45-49	6673	3439	3234	2780	1418	1362
50-54	7161	3624	3537	2925	1446	1479
55-59	6926	3386	3540	2795	1348	1447
60-64	7816	3652	4164	3048	1452	1596
65-69	8469	3910	4559	3052	1415	1637
70-74	8605	3828	4777	2802	1224	1578
75-79	5780	2545	3235	1797	755	1042
80-84	3494	1364	2130	1084	413	671
85 i više	1965	713	1252	636	231	405
Suma	98269	48107	50162	39834	19514	20320

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

Tabela 3. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Kladovo 2024.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Kladovo		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3597	1798	1799	508	248	260
5-9	3966	2013	1953	616	320	296
10-14	4044	2087	1957	636	340	296
15-19	4441	2263	2178	724	378	346
20-24	4331	2276	2055	633	334	299
25-29	4588	2458	2130	698	386	312
30-34	5055	2766	2289	727	389	338
35-39	5477	2891	2586	847	455	392
40-44	5881	3094	2787	949	509	440
45-49	6673	3439	3234	1124	573	551
50-54	7161	3624	3537	1229	642	587
55-59	6926	3386	3540	1225	616	609
60-64	7816	3652	4164	1361	621	740
65-69	8469	3910	4559	1667	779	888
70-74	8605	3828	4777	1755	767	988
75-79	5780	2545	3235	1203	543	660
80-84	3494	1364	2130	740	299	441
85 i više	1965	713	1252	373	138	235
Suma	98269	48107	50162	17015	8337	8678

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

Tabela 4. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Majdanpek 2024.godine, po polu

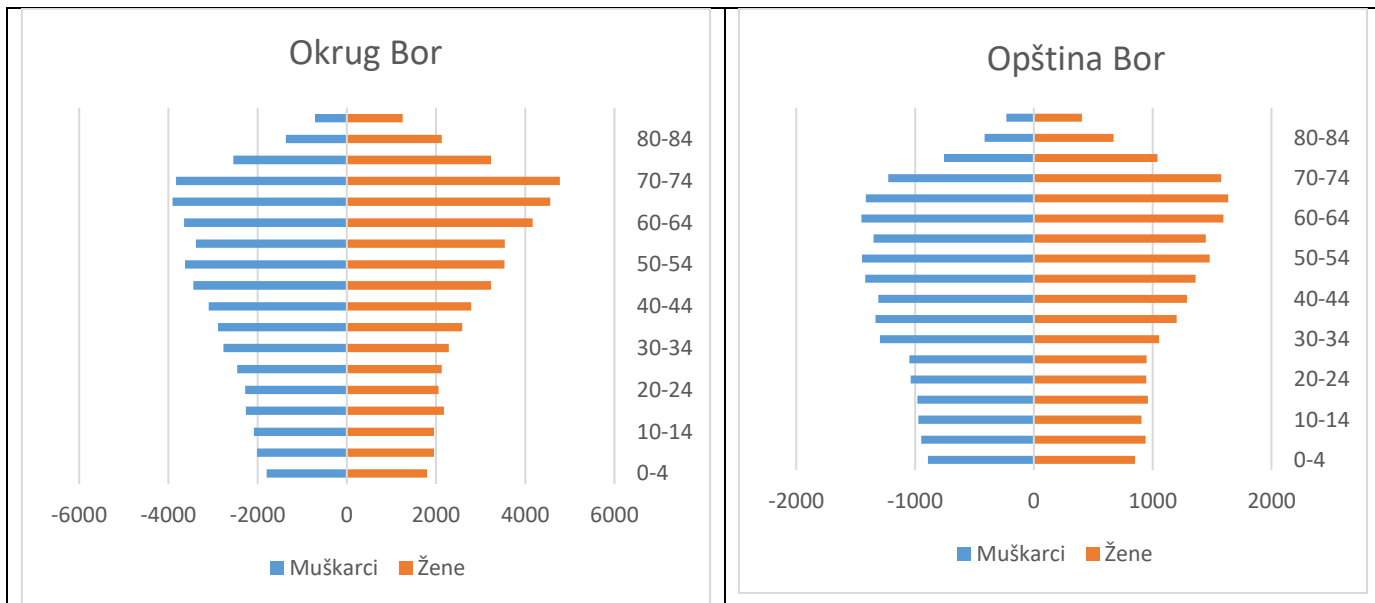
Starost u godinama	Borski okrug			Opština Majdanpek		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3597	1798	1799	514	249	265
5-9	3966	2013	1953	574	291	283
10-14	4044	2087	1957	559	292	267
15-19	4441	2263	2178	652	340	312
20-24	4331	2276	2055	625	327	298
25-29	4588	2458	2130	677	365	312
30-34	5055	2766	2289	731	419	312
35-39	5477	2891	2586	786	417	369
40-44	5881	3094	2787	852	476	376
45-49	6673	3439	3234	938	495	443
50-54	7161	3624	3537	1135	586	549
55-59	6926	3386	3540	1106	567	539
60-64	7816	3652	4164	1213	576	637
65-69	8469	3910	4559	1225	578	647
70-74	8605	3828	4777	1129	497	632
75-79	5780	2545	3235	721	307	414
80-84	3494	1364	2130	393	138	255
85 i više	1965	713	1252	217	74	143
Suma	98269	48107	50162	14047	6994	7053

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

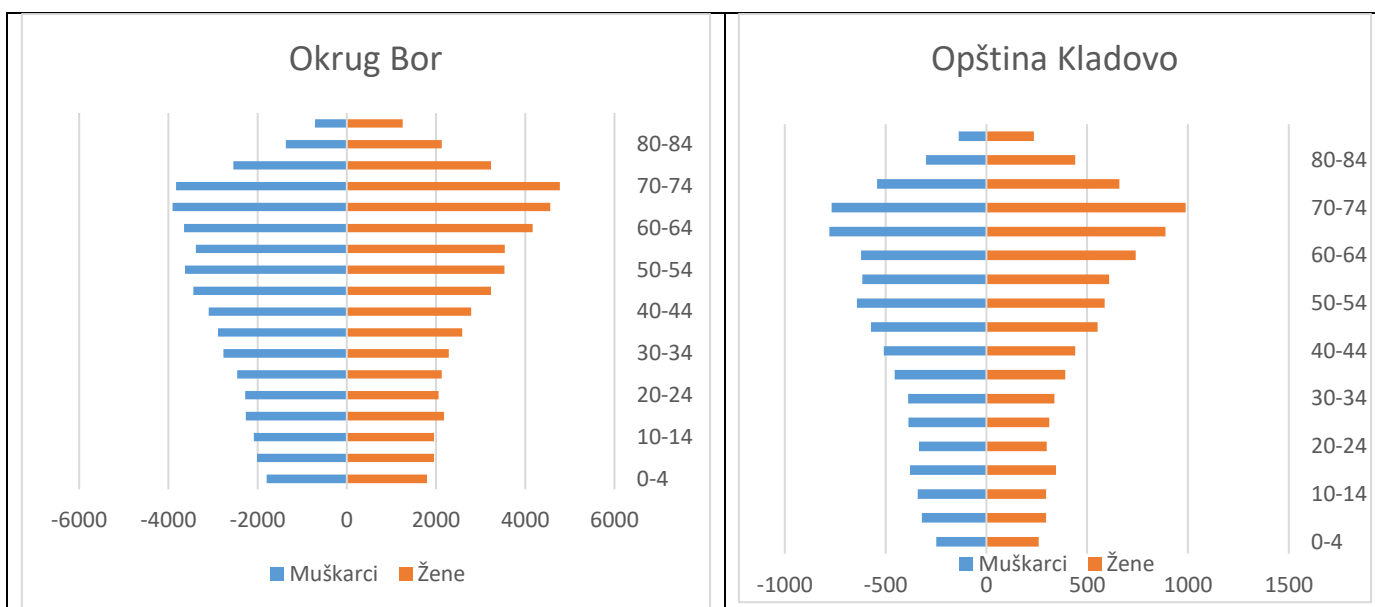
Tabela 5. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Negotin 2024.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Negotin		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3597	1798	1799	831	409	422
5-9	3966	2013	1953	888	455	433
10-14	4044	2087	1957	970	483	487
15-19	4441	2263	2178	1123	564	559
20-24	4331	2276	2055	1089	578	511
25-29	4588	2458	2130	1217	660	557
30-34	5055	2766	2289	1248	664	584
35-39	5477	2891	2586	1308	686	622
40-44	5881	3094	2787	1483	800	683
45-49	6673	3439	3234	1831	953	878
50-54	7161	3624	3537	1872	950	922
55-59	6926	3386	3540	1800	855	945
60-64	7816	3652	4164	2194	1003	1191
65-69	8469	3910	4559	2525	1138	1387
70-74	8605	3828	4777	2919	1340	1579
75-79	5780	2545	3235	2059	940	1119
80-84	3494	1364	2130	1277	514	763
85 i više	1965	713	1252	739	270	469
Suma	98269	48107	50162	27373	13262	14111

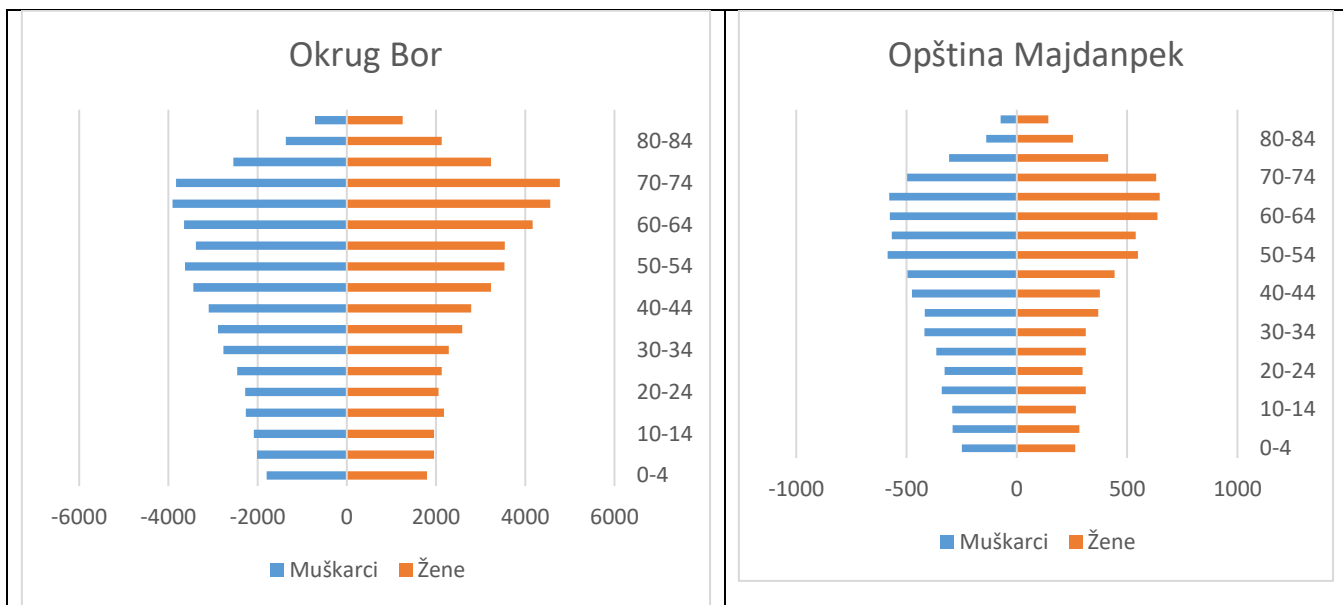
Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

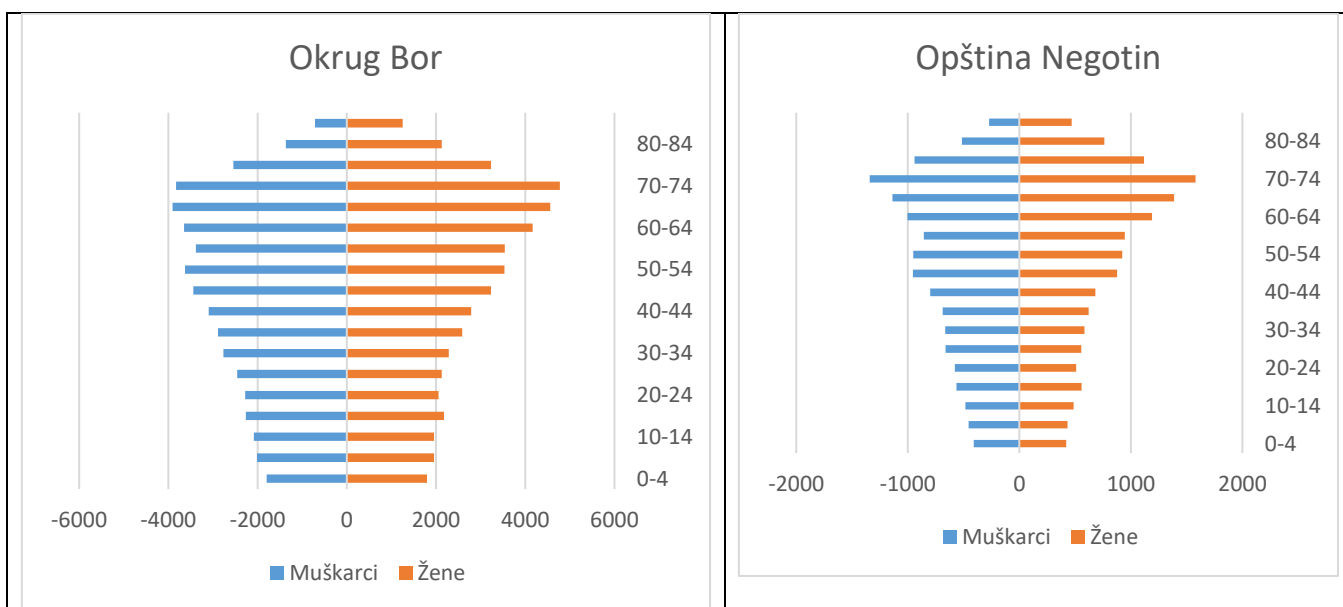
Grafikon 1. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Bor 2024.godine, prema polu

Grafikon 2. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Kladovo 2024.godine, prema polu

Grafikon 3. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Majdanpek 2024.godine, prema polu

Grafikon 4. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Negotin 2024.godine, prema polu

Stopa maskuliniteta, odnosno broj muškaraca na 1000 žena 2024.godine, na prostoru Borskog okruga je 959. Stopa maskuliniteta je u svim opštinama okruga Bor negativna.

U opštini Bor je negativna stopa maskuliniteta, sa ukupno 960 muškaraca na 1000 žena 2024. godine (Tabela 6).

Negativna stopa maskuliniteta je i u opštini Kladovo, sa ukupno 961 muškaracem na 1000 žena 2024. godine (Tabela 6).

Stopa maskuliniteta je negativna i u opštini Majdanpek, sa ukupno 992 muškaraca na 1000 žena 2024. godine (Tabela 6).

Opština Negotin ima najveću negativnu stopu maskuliniteta u odnosu na okrug u celini i sve ostale opštine okruga, sa ukupno 940 muškarca na 1000 žena 2024. godine (Tabela 6).

Tabela 6. Broj stanovnika okruga Bor i opštine Bor 2024. godine prema polu, po opštinama

Opštine/Okrug	Ukupno	Muški	Ženski	Stopa maskuliniteta
Bor	39834	19514	20320	960
Kladovo	17015	8337	8678	961
Majdanpek	14047	6994	7053	992
Negotin	27373	13262	14111	940
Borski okrug	98269	48107	50162	959

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

Prema svim relevantnim pokazateljima, stanovništvo Borskog okruga spada u kategoriju *vrlo starog* stanovništva, kao i sve opštine okruga (Tabela 7).

Tabela 7. Pokazatelji starenja stanovništva Borskog okruga u period od 2020. do 2024.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelj	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
Opština Bor	Zrelost (% starijih od 65 godina)	21,1	21,2	22,9	23,2	23,5
	Indeks starosti	153,7	153,4	167,3	166,1	166,6
Opština Kladovo	Zrelost (% starijih od 65 godina)	28,6	29,0	32,7	33,1	33,7
	Indeks starosti	234,8	235,1	282,2	284,1	285,8
Opština Majdanpek	Zrelost (% starijih od 65 godina)	23,5	24,1	25,4	25,7	26,2
	Indeks starosti	193,1	196,4	210,7	210,9	213
Opština Negotin	Zrelost (% starijih od 65 godina)	30,1	29,9	33,7	34,1	34,8
	Indeks starosti	250,1	251	304,0	305,1	307,3
Okrug Bor	Zrelost (% starijih od 65 godina)	25,3	25,4	28,0	28,3	28,8
	Indeks starosti	196,2	196,5	224,1	223,9	225,1

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024.godinu (RZS Srbije), Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prostor okruga Bor je u *najdubljoj demografskoj starosti*, kao i stanovništvo svih opština okruga.

Učešće stanovništva starog 65 i više godina u ukupnoj populaciji okruga Bor (**zrelost stanovništava**), pokazuje da je stanovništvo *vrlo staro*, odnosno da je udeo definisane starosne grupe populacije veći od 10% (Tabela 7).

Na teritoriji Evropskog regiona 2012.godine bilo je 15,3% starijih od 65 godina, u Nemačkoj čak petina stanovnika (20,7%), u Hrvatskoj 18,0%. U 2018. gotovo je petina (19,7%) stanovnika EU-a imala 65 ili više godina, a Srbija 19,9%.

Japan je zemlja sa najstarijim stanovništvom u svetu. Prema popisnim podacima 2011.godine udeo starijih od 65 godina je bio 7%, 2014.godine 23%, a prema proceni UN 2060.godine udeo ove populacione grupe biće čak 40%.

Procenjuje se da će 2050.godine najstarije stanovništvo u svetu biti u Japanu, Italiji, Nemačkoj i Španiji.

Indeks starosti za opštine Borski okrug u posmatranom periodu je u konstantnom porastu. Nivo indeksa je zabrinjavajuće nepovoljan, sa skoro dvostruko većim udelom stanovništva starijeg od 60 godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 19 godina. U odnosu na indeks starosti na prostoru okruga Bor, u opštini Bor nivo indeksa je manji u posmatranom periodu, u opštini Majdanpek je nivo indeksa u konstantnom porastu i 2021.godine je ujednačen sa nivoom stopa na okrugu, a u opštinama Kladovo i Negotin je značajno veći indeks u svim godinama posmatranog perioda (Tabela 7).

Da je stanovništvo okruga Bor *staro*, potvrđuje i **prosečna starost** stanovništva po podacima popisa stanovništva 2024.godine, jer je staro stanovništvo ono čija je prosečna starost preko 30 godina.

Stanovništvo opštine Bor ima prosečnu starost 44,8 godina, manju u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2022.godine. Po polu, prosečna starost za muškarce je 43,3 godine, a 46,2 za žene. Po proceni stanovnika za 2024.godinu (RZS), prosečna starost je 44,9 godine (43,4 za muškarce i 46,3 za žene).

Stanovništvo opštine Kladovo ima prosečnu starost 49,9 godina, veću u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2022.godine. Po polu, prosečna starost za muškarce je 48,2 godine, a 51,5 za žene. Po proceni stanovnika za 2024.godinu (RZS), prosečna starost je 50,3 godina (48,7 za muškarce i 51,9 za žene).

Stanovništvo opštine Majdanpek ima prosečnu starost 46,8 godina, manju u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2022.godine. Po polu, prosečna starost za muškarce je 45,3 godine, a 48,2 za žene. Po proceni stanovnika za 2024.godinu (RZS), prosečna starost je 47,1 godina (45,6 za muškarce i 48,6 za žene).

Stanovništvo opštine Negotin ima prosečnu starost 50,4 godine, veću u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2022.godine. Po polu, prosečna starost za muškarce je 48,8 godina, a 51,8 za žene. Po proceni stanovnika za 2024.godinu (RZS), prosečna starost je 50,7 godina (49,2 za muškarce i 52,2 za žene).

Tabela 8. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Bor 2024.godine

STAROST	Borski okrug		Bor	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	11607	11,8	5511	13,8
15-49 god.	36446	37,1	16184	40,6
50 i više god.	50216	51,1	18139	45,6
UKUPNO	98269	100	39834	100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Bor je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo skoro svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je neznatno povoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 8).

Tabela 9. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Kladovo 2024.godine

STAROST	Borski okrug		Kladovo	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	11607	11,8	1760	10,3
15-49 god.	36446	37,1	5702	33,5
50 i više god.	50216	51,1	9553	56,2
UKUPNO	98269	100	17015	100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Kladovo je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je nepovoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 9).

Tabela 10. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Majdanpek 2024.godine

STAROST	Borski okrug		Majdanpek	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	11607	11,8	1647	11,7
15-49 god.	36446	37,1	5261	37,5
50 i više god.	50216	51,1	7139	50,8
UKUPNO	98269	100	14047	100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Majdanpek je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je skoro svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je ujednačen u odnosu na okrug Bor (Tabela 10).

Tabela 11. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Negotin 2024.godine

STAROST	Borski okrug		Negotin	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	11607	11,8	2689	9,8
15-49 god.	36446	37,1	9299	33,9
50 i više god.	50216	51,1	15385	56,3
UKUPNO	98269	100	27373	100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2024.godinu (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Negotin je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je znatno nepovoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 11).

1.1.3. Rađanje i obnavljanje stanovništva

Demografski faktori utiču na ekonomski i socijalni razvoj društva, a rađanje i umiranje na demografski razvoj prostora.

Tabela 12. Stopa nataliteta i opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva okruga Bor u period od 2020. do 2024. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
Bor	Broj stanovnika	43983	43193	40845	40485	39834
	Broj živorođenih	324	364	357	379	355
	Stopa nataliteta	7,4	8,4	8,7	9,4	8,9
	Broj žena 15-49 godina	9165	8999	8073	7956	7765
	Opšta stopa fertiliteta	35,4	40,4	44,2	47,6	45,7
Kladovo	Broj stanovnika	18002	17665	17435	17238	17015
	Broj živorođenih	80	113	105	103	80
	Stopa nataliteta	4,4	6,4	6,0	6	4,7
	Broj žena 15-49 godina	3306	3256	2803	2741	2678
	Opšta stopa fertiliteta	24,2	34,7	37,5	37,6	29,9
Majdanpek	Broj stanovnika	15893	15552	14559	14351	14047
	Broj živorođenih	92	118	104	89	105
	Stopa nataliteta	5,8	7,6	7,1	6,2	7,5
	Broj žena 15-49 godina	3014	2936	2586	2512	2422
	Opšta stopa fertiliteta	30,5	40,2	40,2	35,4	43,4
Negotin	Broj stanovnika	31332	30561	28261	27874	27373
	Broj živorođenih	159	170	157	171	169
	Stopa nataliteta	5,1	5,6	5,6	6,1	6,2
	Broj žena 15-49 godina	5855	5739	4607	4518	4394
	Opšta stopa fertiliteta	27,2	29,6	34,1	37,8	38,5
Okrug Bor	Broj stanovnika	109210	106971	101100	99948	98269
	Broj živorođenih	655	765	723	742	709
	Stopa nataliteta	6	7,2	7,2	7,4	7,2
	Broj žena 15-49 godina	21340	20930	18069	17727	17259
	Opšta stopa fertiliteta	30,7	36,6	40,0	41,9	41,1

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 za 2020, 2021, 2022. 2023. i 2024.godinu (RZS Srbije)

Okrug Bor predstavlja *niskonatalitetno područje*. **Stopa nataliteta** je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno oko 7‰ (Tabela 12).

Stopa nataliteta na prostoru **opštine Bor** je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno od 7,4‰ do 9,4‰. Opština Bor predstavlja *niskonatalitetno područje* (Tabela 12).

Opština Kladovo takođe predstavlja *niskonatalitetno područje*. Stopa nataliteta je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno ispod 6,4‰, odnosno do 4,4‰ (Tabela 12).

Opština Majdanpek ima stopu nataliteta *ekstremno nisku* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno neznatno ispod 7‰, tako da predstavlja *niskonatalitetno područje*. Samo 2021. i 2022.godine ima vrednost stopa veću od 7‰ (7,5‰) (Tabela 12).

U posmatranom petogodišnjem periodu **opština Negotin** ima stopu nataliteta *ekstremno nisku*, jer je vrednost konstantno neznatno ispod ili oko 6‰, tako da predstavlja *niskonatalitetno područje* (Tabela 12).

Kraj 20. i početak 21.veka u Evropi se odlikuje trendom pada nataliteta sa oscilacijama različitog pravca. Stopa nataliteta je 2015.godine u **Evropskoj uniji** (EU 28) iznosila 10,1‰, u Nemačkoj 9‰, Finskoj 10,1‰, u Austriji 9,8‰, Hrvatskoj 8,9‰, Turskoj 16,9‰, Srbiji 9,3‰.

Prema bazi podataka statističkog ureda Evropske unije (Eurostat), tokom 2018.godine, prosek EU-28 iznosi 9,7‰. Najveće stope nataliteta imaju Turska (15,3‰), Gruzija (13,7‰) i Irska (12,5‰), a najmanje Italija (7,3‰), Španija (7,9‰) i Ukrajina (7,9‰), dok Srbija ima stopu od 9,2‰. Jedini porast stopa nataliteta u odnosu na 2010.godinu imaju Austrija, Litvanija, Latvija, Luksemburg, Mađarska, Holandija i Nemačka.

Nerazvijene zemlje pripadaju visokonatalitetnim područjima, i prema podacima za 2013.godinu Avganistan ima stopu od 34,1‰, Burundi 44,7‰ i Tadžikistan 33‰.

Niska **opšta stopa fertiliteta** (manja od 50‰) doprinosi negativnom trendu prirodnog kretanja stanovništva. Poslednjih pet godina, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva okruga Bor je u konstantnom kolebanju sa rasponom stopa od 30,7‰ (2020.godine) do 41,9‰ godine 2023. (Tabela 12).

Opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Bor** je u stalnom kolebanju od 47,6‰ 2023.godine do 35,4‰ 2020.godine (Tabela 12).

U posmatranom petogodišnjem periodu, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Kladovo** je u konstantnom kolebanju. Najveću opštu stopu fertiliteta žensko stanovništvo ima 2023.godine (37,6‰), a najmanju 2020.godine sa stopom od 24,2‰ (Tabela 12).

U period od 2020. do 2024.godine, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Majdanpek** je sa vrednostima stope koja su u kolebanju, i to od 30,5‰ (2020.godine) do 43,4‰ godine 2024.(Tabela 12).

Poslednjih pet godina, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Negotin** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa od 38,5‰ (2024.godine) do 27,2‰ godine 2020. (Tabela 12).

1.1.4. Smrtnost stanovništva (mortalitet)

Stopa opšteg mortaliteta preko 12‰ karakteriše *visok mortalitet*, a ukoliko vrednosti prelaze granicu od 15‰ kategorišu se kao *vrlo visoke* stope.

U period od 2020. do 2024.godine, opšte **stope mortaliteta** stanovništva okruga Bor su vrlo visoke, sa konstantnim kolebanjem. Na 1000 stanovnika su umrle od 17 osoba do 22 osobe (Tabela 13).

Tabela 13. Opšta stopa mortaliteta stanovništva Borskog okruga u periodu od 2020. do 2024.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
Bor	br. umrlih	863	1037	824	699	676
	stopa	19,6	24	20,2	17,3	17
Kladovo	br. umrlih	416	436	365	324	300
	stopa	23,1	24,7	20,9	18,8	17,6
Majdanpek	br. umrlih	305	371	315	269	282
	stopa	19,2	23,9	21,6	18,7	20,1
Negotin	br. umrlih	790	933	763	534	603
	stopa	25,2	30,5	27	19,2	22
Okrug Bor	br. umrlih	2374	2777	2267	1826	1861
	stopa	21,7	26	22,4	18,3	18,9

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 2 za 2020, 2021, 2022. 2023. i 2024.godinu (RZS Srbije)

Opšte stope mortaliteta stanovništva **opštine Bor** su vrlo visoke, sa tendencijom blagog kolebanja. Na 1000 stanovnika su umrle od 17 do 24 osobe. Stope su manje u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

U posmatranom period, opšte stope mortaliteta stanovništva **opštine Kladovo** su vrlo visoke, sa tendencijom kolebanja vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 17 do 25 osoba. Stope su veće u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

U poslednjih pet godina, stope opšteg mortaliteta stanovništva **opštine Majdanpek** su vrlo visoke, sa oscilacijama vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 18 do 24 osobe. Stope su neznatno manje u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

Opština Negotin, u posmatranom period, ima vrlo visoke opšte stope mortaliteta stanovništva, sa tendencijom kolebanja vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 19 do 31 osobe. Stope su veće u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

Opšta stopa smrtnosti u Srbiji iznosila je 2014. godine 14,2‰. U poređenju sa bivšim jugoslovenskim republikama, opšta stopa je najviša u Srbiji, a slede Hrvatska (12,0‰), Crna Gora (9,7‰), Makedonija (9,5c), Slovenija (9,2‰) i Bosna i Hercegovina (9,1‰). Od zemalja u neposrednom okruženju u najpovoljnijem položaju po visini opšte stope mortaliteta je Albanija (7,1‰), a u najlošijem Bugarska (15,1‰). Prema podacima za 2014. godinu Bugarska ima najvišu stopu smrtnosti u Evropi, a slede Ukrajina (14,6‰) i Letonija (14,3‰).

Razlog relativno velikog broja smrtnih slučajeva u Srbiji je, pre svega, nepovoljna starosna struktura, odnosno intenzivno starenje populacije u proteklim decenijama. Prema popisnim podacima iz 2022. godine, prosečna starost stanovništva Srbije iznosila je 43,8 godina, a indeks starenja 1,5. Nepovoljnija opšta stopa smrtnosti je na prostoru okruga Bor, što korespondira sa najdubljom demografskom starošću u kojoj se nalazi stanovništvo svih opština okruga. Prosečna starost stanovništva po podacima popisa stanovništva 2022.godine, na prostoru opštine Bor je 44,7 godina, opštine Kladovo 49,9 godina, opštine Majdanpek 46,7 godina, a opštine Negotin 50,4 godine. Takođe, indeks starenja je veoma visok i na prostoru okruga Bor, i kreće se od 1,9 do 2,2. Na nivou pojedinačnih opština okruga, vrednost indeksa starenja je: u opštini Bor, od 1,5 do 1,7; u opštini Kladovo, od 2,3 do 2,8; u opštini Majdanpek, od 1,8 do 2,1; u opštini Negotin, od 2,4 do 3.

Tabela 14. Očekivano trajanje života na rođenju stanovništva Borskog okruga u period od 2020. do 2024. godine, po polu i po opštinama

Opština/ Okrug	pol	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
Bor	Ukupno	73,6	72,05	71,99	72,49	73,69
	Muško	70,6	69,55	68,76	69,47	71,07
	Žensko	76,6	75,68	75,76	75,78	76,48
Kladovo	Ukupno	74,9	74,25	75,23	76,06	76,93
	Muško	71,4	71,15	72,14	72,58	73,45
	Žensko	78,5	77,67	78,38	79,38	80,82
Majdanpek	Ukupno	74,5	72,69	72,2	72,32	73,16
	Muško	71,4	69,86	69,16	69,27	69,58
	Žensko	77,5	75,8	75,67	75,88	77,51
Negotin	Ukupno	72,3	71,43	72,08	73,7	74,31
	Muško	69,2	68,62	67,51	69,4	70,8
	Žensko	75,3	74,54	76,21	77,61	78,16
Okrug Bor	Ukupno	73,1	71,03	73,68	75,6	74,82
	Muško	69,4	68,05	69,94	72,48	72,43
	Žensko	76,8	74,34	77,87	79,03	77,37

Izvor: Očekivano trajanje života živorošenih prema skraćenim aproksimativnim tablicama mortaliteta – nivo opština (RZS Srbije).

Očekivano trajanje života na rođenju je jedan od najboljih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva. Na teritoriji okruga Bor, u periodu od 2020. do 2024. godine, očekivano trajanje života je prosečno oko 73,7 godina. U posmatranom periodu ima trend kolebanja, u rasponu od 71,3 godine 2021.godine do 75,6 godina (2023.godine). Očekivano trajanje života žena je prosečno za četiri do osam godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Na teritoriji **opštine Bor**, u periodu od 2020. do 2024. godine, očekivano trajanje života na rođenju je prosečno oko 72,8 godine. U posmatranom periodu ima trend kolebanja do 72 godine (2022.godine) do 73,7 godine (2024.godine). U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje, ali je neznatno manje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za pet do šest godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

U posmatranom period, na teritoriji **opštine Kladovo**, očekivano trajanje života na rođenju je prosečno oko 75,5 godina. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje, ali je neznatno duže. Očekivano trajanje života žena je prosečno za šest do sedam godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Opština Majdanpek, u periodu od 2020. do 2024. godine, ima očekivano trajanje života na rođenju oko 73 godine. U posmatranom periodu ima trend smanjenja do 72 godine u tri središnje godine posmatranja. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje, ali je kraće. Očekivano trajanje života žena je prosečno za šest godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

U periodu od 2020. do 2024. godine, **Opština Negotin**, ima očekivano trajanje života na rođenju od 74,3 godina (2024.godine) do 71,4 godine (2021.godine). U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za četiri do osam godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Prema podacima za 2010-2012 očekivano trajanje života u Srbiji iznosi 72,3 godine za muško i 77,3 godine za žensko stanovništvo. Prema podacima za 2012. godine među državama Evrope najviši nivo očekivanog trajanja života kod muškaraca zabeležen je na Islandu (81,6 godina), a najmanji u Ukrajini (66,1 godina). Žene najduže žive u Španiji (85,4 godine), a najkraće u Moldaviji (74,9 godina).

Vrednost očekivanog trajanja života na rođenju zavisi i od ekonomskog i društvenog razvoja zemlje. Tako da je 2013.godine očekivano trajanje života na rođenju u Japanu 80 godina za muškarce i 87 godina za žene. Sa druge strane je Čad, sa 51 godinom za muškarce i 53 godine za žene.

Među pokazateljima zdravstvenog stanja, **mortalitet odojčadi** je najpoznatiji, široko prihvaćen i za mnoge zemlje sveta, još uvek vrlo osetljiv indikator zdravlja, ne samo odojčadi, već i celokupne populacije. On odražava i nivo zdravlja majke, nivo antenatalne i postnatalne zaštite majke i deteta, politiku planiranja porodice, higijenske prilike i uopšte, nivo socijalno-ekonomskog razvoja društva. Pored toga, stopa smrtnosti odojčadi je koristan indikator u proceni dostupnosti, korišćenja i efektivnosti zdravstvene zaštite, a time i organizacije i kvaliteta rada zdravstvene službe.

U okviru smrtnosti po starosti, posebna pažnja se posvećuje smrtnosti u prvoj godini života. Smrtnost odojčadi je dugo bio pokazatelj socio-ekonomskih uslova u kojima živi neka populacija, a i sada je u velikoj meri njen nivo pod uticajem opšte razvijenosti nekog područja. Generalno se može reći da je smrtnost dece u prvoj godini života visoka u nerazvijenim zemljama, a niska u razvijenim, gde je usled boljeg životnog standarda i kontrole egzogenih noksi postala indikator, prvenstveno, perinatalne zaštite.

Stope mortaliteta odojčadi se smatraju *vrlo visokim* ukoliko je njihova vrednost veća od 30‰, a *vrlo niske stope* su ispod 18‰.

Struktura umiranja odojčadi prema starosti je najbolji pokazatelj intenziteta i frekvencije dejstava egzogenih i endogenih faktora kao uzroka smrti. U okviru mortaliteta odojčadi posebno se prate:

- **neonatalna smrtnost** (smrtnost odojčadi u prirodu od rođenja do 28 dana života), koja se analizira kroz dva vremenska perioda: *rana neonatalna smrtnost* (od 0-6 dana) i *kasna neonatalna smrtnost* (od 7-27 dana života);
- **perinatalni mortalitet odojčadi** podrazumeva mrtvorođenost i ranu neonatalnu smrtnost. Izražava se stopom na 1000 ukupno rođene dece u toku godine (živorođene i mrtvorođene dece).

Na rani neonatalni mortalitet deluju, skoro isključivo, endogeni faktori, nedonešenost i povrede pri porođaju, dok su česti uzroci umiranja odojčadi u postneonatalnom periodu faktori spoljne sredine (na koje se može značajnije uticati putem kvalitetne zdravstvene zaštite i zdravstvenog vaspitanja).

Stopa mortinataliteta ili mrtvorodenosti je indeks kasne fetalne smrti (posle 28 nedelja trudnoće) i predstavlja broj mrtvorodjenih na 1000 ukupno rodjene dece. Na visinu stope mortinataliteta utiču brojni faktori: nepovoljna telesna građa majke, pol deteta (više je mrtvorodene muške dece), pušenje majke, određene bolesti, trovanje teškim metalima, kao i efikasnost kontrole toka trudnoće i obuhvat stručnom pomoći pri porođaju.

Perinatalni mortalitet odojčadi podrazumeva mrtvorodenost i ranu neonatalnu smrtnost. Izražava se stopom na 1000 ukupno rođene dece u toku godine (živorođene i mrtvorodene).

Tabela 15. Stope mortinataliteta i mortaliteta odojčadi na području Borskog okruga i opštine Bor u periodu 2020. do 2024. godine

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	656	773	726	747	714
	Broj živorođenih	655	765	723	742	709
	Broj mrtvorodjenih	1	8	3	5	5
	Stopa mortinataliteta	1.5	10.3	4.1	6,7	7
	Broj umrle odojčadi	6	4	7	4	4
	Stopa mortaliteta odojčadi	9.2	5.2	9.7	5,4	5,6
Opština Bor	Broj ukupno rođene dece	324	368	359	379	358
	Broj živorođenih	324	364	357	379	355
	Broj mrtvorodjenih	0	4	2	0	3
	Stopa mortinataliteta	0	10.9	5.6	0	8,4
	Broj umrle odojčadi	0	3	3	3	2
	Stopa mortaliteta odojčadi	0	8.2	8.4	7,9	5,6

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 10,3‰ do 1,5‰. U opštini Bor je za posmatrani period bilo 9 mrtvorodjenih (Tabela 15).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Bor je za pet godina umrlo 11 odojčadi. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa oscilacijom stopa od 8,4‰ (2022.godine) do 0‰ (2020. godine). Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 15).

Tabela 16. Stope mortinataliteta i mortaliteta odojčadi na području Borskog okruga i opštine Kladovo u periodu 2020. do 2024. godine

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	656	773	726	747	714
	Broj živorođenih	655	765	723	742	709
	Broj mrtvorodenih	1	8	3	5	5
	Stopa mortinataliteta	1.5	10.3	4.1	6,7	7
	Broj umrle odojčadi	6	4	7	4	4
	Stopa mortaliteta odojčadi	9.2	5.2	9.7	5,4	5,6
Opština Kladovo	Broj ukupno rođene dece	80	114	106	104	81
	Broj živorođenih	80	113	105	103	80
	Broj mrtvorodenih	0	1	1	1	1
	Stopa mortinataliteta	0	8.8	9.4	9,6	12,3
	Broj umrle odojčadi	0	0	1	0	1
	Stopa mortaliteta odojčadi	0	0	9.5	0	12,5

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 10,3‰ do 1,5‰. U opštini Kladovo je za posmatrani period bilo 4 mrtvorodenja (Tabela 16). U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Kladovo je za pet godina umrlo 2 odojčeta. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa oscilacijom stope od 12,5‰ (2024.godine) i 9,5‰(2022.godine), dok je u preostalim godinama 0‰. Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 16).

Tabela 17. Stope mortinataliteta i mortaliteta odojčadi na području Borskog okruga i opštine Majdanpek u periodu 2020. do 2024. godine

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	656	773	726	747	714
	Broj živorođenih	655	765	723	742	709
	Broj mrtvorodenih	1	8	3	5	5
	Stopa mortinataliteta	1.5	10.3	4.1	6,7	7
	Broj umrle odojčadi	6	4	7	4	4
	Stopa mortaliteta odojčadi	9.2	5.2	9.7	5,4	5,6
Opština Majdanpek	Broj ukupno rođene dece	92	118	104	90	105
	Broj živorođenih	92	118	104	89	105
	Broj mrtvorodenih	0	0	0	1	0
	Stopa mortinataliteta	0	0	0	11,1	0
	Broj umrle odojčadi	0	0	0	0	0
	Stopa mortaliteta odojčadi	0	0	0	0	0

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 10,3‰ do 1,5‰. U opštini Majdanpek je za posmatrani period bilo 1 mrtvorodenje (Tabela 17).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Majdanpek za pet godina je nije umrlo ni jedno odojče (Tabela 17).

Tabela 18. Stope mortinataliteta i mortaliteta odojčadi na području Borskog okruga i opštine Negotin u periodu 2020. do 2024. godine

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	656	773	726	747	714
	Broj živorođenih	655	765	723	742	709
	Broj mrtvorodenih	1	8	3	5	5
	Stopa mortinataliteta	1.5	10.3	4.1	6,7	7
	Broj umrle odojčadi	6	4	7	4	4
	Stopa mortaliteta odojčadi	9.2	5.2	9.7	5,4	5,6
Opština Negotin	Broj ukupno rođene dece	160	173	157	174	170
	Broj živorođenih	159	170	157	171	169
	Broj mrtvorodenih	1	3	0	3	1
	Stopa mortinataliteta	6.3	17.3	0	17,2	5,9
	Broj umrle odojčadi	6	1	3	1	1
	Stopa mortaliteta odojčadi	37.7	5.9	19.1	5,8	5,9

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 10,3‰ do 1,5‰. U opštini Negotin je za posmatrani period bilo 8 mrtvorodenja (Tabela 18).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Negotin je za pet godina umrlo 12 odojčadi. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, u rasponu od 5,8‰ 2023.godine do 37,7‰ 2020.godine. Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 18).

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, sa ukupno 21 mrtvorodenim u period od 2020. do 2024.godine. Ova stopa prosečno godišnje iznosi 5,9/1000 ukupno rođene dece (Tabela 15,16,17,18).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. Za pet godina na prostoru okruga Bor umrlo je 25 odojčeta. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa stopa od 9,7‰ 2022.godine do 5,2‰ 2021.godine. Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 15,16,17,18).

U razvijenim zemljama stopa mortaliteta odojčadi je manja od 5‰, a dominira smrtnost nastala u prvih šest dana života. Stopa smrtnosti odojčadi 2014. godine u Evropskoj uniji bila je samo 3,7‰. Još nižu stopu imale su Finska 2,2‰ i Slovenija 1,8‰, ali je zato stopa mortaliteta odojčadi u Turskoj 11,1‰ i čak 70,2 promila 2013.godine u Avganistanu i 88,5‰ u Čadu. Za samo tri godine, 2017.godine, stopa smrtnosti odojčadi u Evropskoj uniji je 3,6‰, a u Srbiji 4,7‰. Najmanju stopu imaju Kipar i Crna Gora (1,3‰), a najveću Azerbejdžan (11,8‰), Gruzija (9,6‰), kao i Turska i Severna Makedonija (9,2‰).

Razvoj naučnih saznanja u oblasti medicine koja su dovela do unapređenja prevencije, dijagnostike i lečenja, produženje životnog veka, bolji socijalno-ekonomski uslovi i razvoj zdravstvene delatnosti, doveli su do značajnih promena u **strukturi mortaliteta**. Promene se ogledaju u smanjenju učešća zaraznih bolesti i većem udelu hroničnih masovnih nezaraznih oboljenja. Ovde treba naglasiti da je obolevanje, a posledično i smrtnost od AIDS-a u porastu. Takođe, novootkrivena respiratorna zarazna oboljenja sa visokom stopom letaliteta, kao i druga slična zarazna oboljenja treba da budu, svakako, u žiži interesovanja zdravstvene delatnosti. Za sada, ove bolesti nisu uzele značajnog udela u ukupnoj smrtnosti.

Tabela 19. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Bor** u period od 2020. do 2024.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2020.		2021.		2022.		2023.		2024.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	427	49,5	422	40,7	376	45,6	283	40,5	261	38,6
Tumori (C00-D48)	129	14,9	126	12,1	152	18,4	150	21,4	172	25,5
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	38	4,4	63	6,1	36	4,4	40	5,7	87	12,9
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	52	6,0	62	6,0	59	7,2	46	6,6	34	5,0
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	5	0,6	9	0,9	15	1,8	26	3,7	28	4,1
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	28	3,3	32	3,1	19	2,4	27	3,9	22	3,3
Bolesti sistema za varenje (K00-K99)	15	1,7	9	0,9	20	2,5	25	3,6	20	3,0
Povrede i ostale posl.spolj.uzroka(S00-T98)	29	3,4	23	2,2	23	2,8	26	3,7	18	2,7
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	25	2,9	26	2,5	24	2,9	31	4,4	16	2,4
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	11	1,3	12	1,2	13	1,6	18	2,6	8	1,2
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	5	0,6	3	0,3	2	0,2	4	0,6	3	0,4
Bolseti krvi i krv.organa por.imuniteta (D50-D89)	2	0,2	2	0,2	3	0,3	4	0,6	3	0,4
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	0	0,0	1	0,1	1	0,1	3	0,4	2	0,3
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	0	0,0	2	0,2	2	0,2	2	0,3	1	0,1
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	0	0,0	2	0,2	1	0,1	0	0,0	1	0,1
Covid-19 (U00-U89)	95	11,0	242	23,2	76	9,3	10	1,4	0	0,0
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	1	0,1	1	0,1	2	0,2	4	0,6	0	0,0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	1	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
UKUPNO	863	100	1037	100	824	100	699	100	676	100

Izvor: DEM-2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Bor ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 38,6% (2024.godine) do 49,5% (2020.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa oko 20% ukupno umrlih, izuzev 2021.godine kada su na trećem mestu. Na trećem mestu po učestalosti su bolesti sistema za disanje 2023.godine. Grupa bolesti Covid-19 je druga po udelu 2021.godine, a treći po udelu u smrtnosti 2020. i 2022.godine. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 19).

Tabela 20. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Kladovo** u period od 2020. do 2024.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2020.		2021.		2022.		2023.		2024.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	238	57,2	222	51	211	57,8	213	65,7	193	64,3
Tumori (C00-D48)	61	14,7	52	12	44	12	40	12,3	37	12,4
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	9	2,2	19	4,4	17	4,7	16	4,9	17	5,7
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	9	2,2	11	2,5	11	3	12	3,8	9	3,0
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	11	2,6	7	1,6	12	3,3	7	2,2	8	2,7
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	38	4,4	63	6,1	36	4,4	40	5,7	8	2,7
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	3	0,7	7	1,6	10	2,7	5	1,5	6	2,0
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	10	2,4	5	1,1	17	4,7	13	4,1	5	1,7
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	0	0	1	0,2	2	0,5	3	0,9	4	1,3
Povrede i ostale posl.spolj.uzroka(S00-T98)	7	1,7	7	1,6	8	2,2	8	2,5	4	1,3
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	6	1,4	3	0,7	6	1,6	3	0,9	3	1,0
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	2	0,5	1	0,2	1	0,3	1	0,3	3	1,0
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	2	0,5	1	0,2	1	0,3	1	0,3	1	0,3
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	0	0	0	0	1	0,3	0	0	1	0,3
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,3
Covid-19 (U00-U89)	44	10,5	80	18,3	21	5,8	0	0	0	0,0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	0	0	1	0,2	1	0,3	0	0	0	0,0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
UKUPNO	416	100	436	100	365	100	324	100	300	100

Izvor: DEM-2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Kladovo ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 51% (2021.godine) do 65,7% (2023.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa od 12% do 14,7% ukupno umrlih. Grupa bolesti COVID-19 je 2021.godine na drugom mestu, dok 2020. i 2022.godine na trećem mestu. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 20).

Tabela 21. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Majdanpek** u period od 2020. do 2024.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2020.		2021.		2022.		2023.		2024.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	156	51,1	162	43,7	159	50,6	114	42,3	125	44,3
Tumori (C00-D48)	46	15,1	36	9,7	53	16,8	59	21,9	58	20,6
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	19	6,2	31	8,4	37	11,7	22	8,2	19	6,8
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	8	2,6	9	2,4	6	1,9	13	4,8	15	5,3
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	7	2,3	13	3,5	9	2,8	10	3,8	15	5,3
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	10	3,3	16	4,3	12	3,9	15	5,6	11	3,9
Povrede,trovanje i ostale pos,spolj.uzroka (S00-T98)	13	4,3	16	4,3	5	1,6	12	4,6	10	3,5
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	6	2	3	0,8	5	1,6	8	2,9	10	3,5
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	6	2	6	1,6	3	0,9	6	2,2	10	3,5
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	4	1,3	1	0,3	3	0,9	1	0,4	3	1,1
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	0	0	1	0,3	2	0,6	2	0,7	2	0,7
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	1	0,3	0	0	0	0	1	0,4	2	0,7
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L98)	0	0	0	0	0	0	1	0,4	1	0,4
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	2	0,7	0	0	1	0,3	2	0,7	1	0,4
Covid-19 (U00-U89)	26	8,5	75	20,2	20	6,4	2	0,7	0	0,0
Urodj.malformacije,deformac,hrom nenor.(Q00-Q99)	1	0,3	2	0,5					0	0,0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	0	0	1	0,4	0	0,0
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
UKUPNO	305	100	371	100	315	100	269	100	282	100

Izvor: DEM-2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Majdanpek ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 51,1% (2020.godine) do 42,3% (2023.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa rasponom udela od 9,7% do 21,9%. Grupa bolesti COVID-19 je 2021.godine na drugom mestu, 2020.godine na trećem mestu, dok je 2022.godine na četvrtom mestu. Na trećem mestu po učestalosti su bolesti sistema za disanje 2022. i 2023.godine. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 21).

Tabela 22. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Negotin** u period od 2020. do 2024.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2020.		2021.		2022.		2023.		2024.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	434	54,9	416	44,6	395	51,8	286	53,6	317	52,6
Tumori (C00-D48)	90	11,4	82	8,8	84	11,1	85	16	70	11,6
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	18	2,3	33	3,4	12	1,6	5	0,9	45	7,4
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	26	3,3	23	2,5	32	4,2	17	3,2	40	6,6
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	36	4,6	37	4	48	6,2	36	6,7	29	4,8
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	22	2,8	36	3,9	47	6,2	21	3,9	26	4,3
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	30	3,8	37	4	33	4,3	18	3,4	26	4,3
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	20	2,5	17	1,8	22	2,9	21	3,9	16	2,7
Povrede, trovanja i ostale posledice spolj.uzrok (S00-T98)	12	1,5	15	1,6	13	1,8	16	3	12	2,0
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	3	0,4	3	0,3	0	0	1	0,2	9	1,5
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	7	0,9	2	0,2	5	0,6	2	0,4	6	1,0
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	12	1,5	13	1,4	11	1,4	12	2,2	5	0,8
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	5	0,6	0	0	2	0,3	0	0	1	0,2
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	1	0,1	0	0	0	0	1	0,2	1	0,2
Covid-19 (U00-U89)	70	8,9	219	23,5	58	7,5	12	2,2	0	0,0
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	3	0,4	0	0	1	0,1	1	0,2	0	0,0
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
UKUPNO	790	100	933	100	763	100	534	100	603	100

Izvor: DEM-2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Negotin ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 44,6% (2021.godine) do 54,9% (2020.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa neznatno manje od 15% ukupno umrlih. Tokom 2020. i 2022.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19, a 2021.godine je na drugom mestu. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 22).

Tabela 23. Umrli prema uzrocima smrti za **okrug Bor** u period od 2020. do 2024.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2020.		2021.		2022.		2023.		2024.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	1255	52,9	1222	44	1141	50,3	896	49	896	48,1
Tumori (C00-D48)	326	13,7	296	10,7	333	14,7	334	18,3	337	18,1
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	77	3,2	128	4,6	59	2,6	57	3,1	155	8,3
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	116	4,9	149	5,4	161	7,1	120	6,6	99	5,3
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	38	1,6	61	2,2	78	3,4	65	3,6	75	4,0
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	67	2,8	60	2,1	76	3,3	67	3,8	71	3,8
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	77	3,2	96	3,4	75	3,3	72	3,9	68	3,7
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	52	2,2	36	1,3	59	2,6	61	3,3	54	2,9
Povrede, trovanja i ost. posled.spolj.uzroka (S00-T98)	61	2,6	61	2,2	49	2,2	62	3,4	44	2,4
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	25	1,1	27	1	27	1,3	33	1,9	18	1,0
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	7	0,3	6	0,2	6	0,3	10	0,5	17	0,9
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	22	0,9	9	0,3	16	0,7	10	0,5	15	0,8
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	4	0,2	2	0,1	3	0,1	5	0,3	4	0,2
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	5	0,2	2	0,1	5	0,2	2	0,1	3	0,2
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	2	0,1	4	0,1	1	0	2	0,1	3	0,2
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	4	0,2	2	0,1	3	0,1	6	0,3	2	0,1
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Covid-19 (U00-U89)	235	9,9	616	22,2	175	7,8	24	1,3	0	0,0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
UKUPNO	2374	100	2777	100	2267	100	1826	100	1861	100

Izvor: DEM-2 za 2020, 2021, 2022, 2024. i 2024.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva okruga Bor ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 44% (2021.godine) do 52,9% (2020.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa udelom koji se kreće od 18,3% (2023.godine) do 10,7% (2021.godine) u ukupnom broju umrlih. Tokom 2020. i 2022.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19, a 2021.godine na drugom mestu. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 23).

1.1.5. Prirodni priraštaj

Jedna od determinanti dinamike stanovništva je i prirodni priraštaj, koji nastaje kao rezultat delovanja nataliteta i mortaliteta.

Tabela 24. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Bor u period od 2020. do 2024.godine

Godina	Borski okrug				Opština Bor			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2020	655	2374	-1719	-15.7	324	863	-539	-12.3
2021	765	2777	-2012	-18.8	364	1037	-673	-15.6
2022	723	2267	-1544	-15.3	357	824	-467	-11.4
2023	742	1826	-1084	-10,8	379	699	-320	-7,9
2024	709	1861	-1152	-11,7	355	676	-321	-8,1

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije)

Prirodni priraštaj u **opštini Bor** je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2020. do 2024.godine, ali sa vrednostima stopa koje su povoljnije u odnosu na okrug (Tabela 24).

Tabela 25. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Kladovo u period od 2020. do 2024.godine

Godine	Borski okrug				Opština Kladovo			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2020	655	2374	-1719	-15.7	80	416	-336	-18,7
2021	765	2777	-2012	-18.8	113	436	-323	-18,3
2022	723	2267	-1544	-15.3	105	365	-260	-14,9
2023	742	1826	-1084	-10,8	103	324	-221	-12,8
2024	709	1861	-1152	-11,7	80	300	-220	-12,9

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije)

U **opštini Kladovo**, prirodni priraštaj je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2020. do 2024.godine, ali sa vrednostima stopa koje su nepovoljnije u odnosu na okrug (Tabela 25).

Tabela 26. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Majdanpek u period od 2020. do 2024.godine

Godine	Borski okrug				Opština Majdanpek			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2020	655	2374	-1719	-15.7	92	305	-213	-13,4
2021	765	2777	-2012	-18.8	118	371	-253	-16,3
2022	723	2267	-1544	-15.3	104	315	-211	-14,5
2023	742	1826	-1084	-10,8	89	269	-180	-12,5
2024	709	1861	-1152	-11,7	105	282	-177	-12,6

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije)

U period od 2020. do 2024.godine, u **opštini Majdanpek** je prirodni priraštaj sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, sa vrednostima stopa koje su nepovoljnije u odnosu na okrug u celini (Tabela 26).

Tabela 27. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Negotin u period od 2020. do 2024.godine

Godina	Borski okrug				Opština Negotin			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2020	655	2374	-1719	-15.7	159	790	-631	-20.1
2021	765	2777	-2012	-18.8	170	933	-763	-25
2022	723	2267	-1544	-15.3	157	763	-606	-21.4
2023	742	1826	-1084	-10,8	171	534	-363	-13
2024	709	1861	-1152	-11,7	169	603	-434	-15,9

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije)

U **opštini Negotin**, prirodni priraštaj je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2020. do 2024.godine, ali sa vrednostima stopa koje su nepovoljnije u odnosu na okrug (Tabela 27).

1.1.6. Sklopljeni i razvedeni brakovi

Reprodukcija stanovništva se i dalje najčešće ostvaruje u okviru bračne zajednice, odnosno porodice. U Republici Srbiji oko 75% živorođene dece rađa se u bračnoj zajednici.

Tabela 28. Pokazatelji zaključivanja i razvoda brakova na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2020. do 2024. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
Opština Bor	Broj zaključenih brakova	130	212	194	193	189
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	3	4.9	4.7	4,8	4,7
	Broj razvedenih brakova	90	89	81	80	77
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	2	2.1	2	2	1,9
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	692,3	419.8	417.5	414,5	407,4
Opština Kladovo	Broj zaključenih brakova	54	93	83	62	65
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	3	5.3	4.8	3,6	3,8
	Broj razvedenih brakova	34	33	34	35	35
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	1,9	1.9	2	2	2,1
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	629,6	354.8	409.6	654,5	538,5
Opština Majdanpek	Broj zaključenih brakova	45	71	67	57	45
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	2,8	4.6	4.6	4	3,2
	Broj razvedenih brakova	30	19	27	22	22
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	1,9	1.2	1.9	1,5	1,6
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	666,7	267.6	403	386	488,9
Opština Negotin	Broj zaključenih brakova	99	131	135	190	158
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	3,2	4.3	4.8	6,8	5,8
	Broj razvedenih brakova	54	76	64	69	61
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	1,7	2.5	2.3	2,5	2,2
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	545,5	580.2	474.1	363,2	386,1
Okrug Bor	Broj zaključenih brakova	328	507	479	502	457
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	3	4.7	4.7	5	4,7
	Broj razvedenih brakova	208	217	206	206	195
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	1,9	2	2	2,1	2
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	634,1	428	430.1	410,4	426,7

Izvor: Osnovni pokazatelji o zaključenim i razvedenim brakovima 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024.godine (RZS Srbije); Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **okruga Bor**, u periodu od 2020. do 2024.godine, je u konstantnom kolebanju i kreće se od 5‰ (2023.godine) do 3‰ (2020.godine). Ovakve **stope nupcijaliteta** u okrugu Bor u odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije je ujednačen (Tabela 28).

U period od 2020. do 2024.godine, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Bor** se kreće od 3‰ (2020.godine) do 4,9‰ (2021.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Bor su ujednačenog nivoa stopa u odnosu na okrug Bor. U odnosu na Republiku Srbiju, Region Južne i Istočne Srbije broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Bor je ujednačen (Tabela 28).

U **opštini Kladovo**, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika, u periodu od 2020. do 2024.godine, kreće se od 3‰ (2020.godine) do 5,3‰ (2021.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Kladovo su sa manjim nivoom stope samo 2023. i 2024.godine u odnosu na okrug Bor. U odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Kladovo je veći, izuzev 2023. i 2024.godine kada je manji (Tabela 28).

U posmatranom period, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Majdanpek** je u konstantnom kolebanju, i to od 2,8‰ (2020.godine) do 4,6‰ (2021. i 2022.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Majdanpek su sa manjim nivoom stopa u odnosu na okrug Bor. U odnosu na Region Južne i Istočne Srbije, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Majdanpek je manji, kao i u odnosu na Republiku Srbiju (Tabela 28).

Stope nupcijaliteta u **opštini Negotin** su u stalnom kolebanju, sa vrednostima stopa od 6,8‰ (2023.godine) do 3,2‰ (2020.godine). Broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Negotin, je ujednačen u odnosu na okrug Bor, kao i u odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije, izuzev 2023. i 2024.godine kada je veći (Tabela 28).

Stopa divorcijaliteta, na prostoru okruga Bor je u blagom kolebanju i sa rasponom vrednosti stopa od 1,9‰ (2020.godine) do 2,1‰ (2023.godine). U odnosu na broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, okrug Bor ima zastupljenije razvode (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Bor** je u stalnom kolebanju u posmatranom periodu. Stopa divorcijaliteta je ujednačena sa stopama na prostoru okruga Bor sa rasponom vrednosti stopa od 2,1‰ (2021.godine) do 1,9‰ (2024.godine). U odnosu na stope na prostoru Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, razvodi su zastupljeniji u opštini Bor (Tabela 28).

U **opštini Kladovo**, broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika je u stalnom kolebanju u posmatranom periodu. Stopa divorcijaliteta je sa rasponom vrednosti stopa od 2,1‰ (2024.godine) do 1,9‰ (2020. i 2021.godine). Nivo stopa je manji u odnosu na okrug Bor, a neznatno većim u odnosu na stope Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije (Tabela 28).

Opština Majdanpek ima broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika koji je u stalnom kolebanju u posmatranom period od 1,2‰ (2021.godine) do 1,9‰ (2020. i 2022.godine). U odnosu na okrug Bor, stope su manje, a u odnosu na Republike Srbije i Region Južne i Istočne Srbije razvodi su značajno zastupljeniji u opštini Majdanpek (Tabela 28).

U period od 2020. do 2024.godine, broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Negotin** je u stalnom kolebanju u posmatranom period. Stopa divorcijaliteta je sa rasponom vrednosti stopa od 1,7‰ (2020.godine) do 2,5‰ (2021. i 2023.godine), koje su veće u odnosu na okrug Bor. U odnosu na stope Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, razvodi su značajno zastupljeniji u opštini Negotin (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u Borskom okrugu je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 410,4‰ (2023.godine) do 634,1‰ (2020.godine). Tokom 2024.godine je skoro svaki drugi brak razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

U **opštini Bor** je broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 407,4‰ (2024.godine) do 692,3‰ (2020.godine). Tokom 2024. godine skoro svaki drugi brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u **opštini Kladovo** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 354,8‰ (2021.godine) do 654,5‰ (2023.godine). Tokom 2024.godine skoro svaki drugi brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

Opština Majdanpek ima konstantno kolebanje broja razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 267,6‰ (2021.godine) do 666,7‰ (2020.godine). Tokom 2024.godine skoro svaki drugi brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u **opštini Negotin** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 363,2‰ (2023.godine) do 580,2‰ (2021.godine). Tokom 2024.godine svaki treći brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

Tokom 2023.godine, stopa nupcijaliteta u Evropskoj uniji je 3,9‰, a stopa divorcijaliteta 1,7‰. Okrug Bor ima stopu nupcijaliteta veći u odnosu na stopu u EU, dok je u opštini Majdanpek broj sklopljenih brakova manji, a u opštini Kladovo je ujednačen. Stopu divorcijaliteta veću od stope u EU ima okrug Bor u celini i sve opštine izuzev opštine Majdanpek koja ima ujednačene stope.

1.2. Socijalno-ekonomski pokazatelji

Za organizaciju i funkcionisanje sistema zdravstvene zaštite, kao i za zdravstveno stanje stanovništva značajni su i socio-ekonomski pokazatelji.

Tabela 29. Ukupan broj zaposlenih i stopa zaposlenosti na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2020. do 2024. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
Bor	Broj zaposlenih	12962	14336	16193	17761	18655
	Stopa na 1000 stanovnika	294.7	331.9	396.4	438,7	468,3
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	440	497.3	624.4	678,7	729,6
Kladovo	Broj zaposlenih	4778	4727	4789	4823	4955
	Stopa na 1000 stanovnika	265.4	267.6	274.7	279,8	291,2
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65.g)	428.3	432.4	484.5	478,9	504,8
Majdanpek	Broj zaposlenih	4061	4119	4093	4178	4160
	Stopa na 1000 stanovnika	255.5	264.9	281.1	291,1	296,1
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	383	399	444.7	451,9	464,5
Negotin	Broj zaposlenih	7431	7360	7199	7265	7188
	Stopa na 1000 stanovnika	237.2	240.8	394.2	260,6	262,6
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65.g)	387.8	393.4	451.4	449,3	458,7
Okrug Bor	Broj zaposlenih	29232	30542	32274	34026	34957
	Stopa na 1000 stanovnika	267.7	285.5	319.2	340,4	355,7
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	415.3	444	529.4	551,9	582,5

Izvor: Podaci o registrovanoj zaposlenosti u Republici Srbiji (RZS Srbije); Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Stopa zaposlenosti na prostoru Borskog okruga, je u konstantnom porastu u rasponu stopa od 267,7‰ (2020.godine) do 355,7‰ (2024.godine). U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru okruga Bor na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 504,6 zaposlenih (Tabela 29).

Na prostoru **opštine Bor**, stopa zaposlenosti je u konstantnom kolebanju, sa trendom porasta. Najmanja stopa zaposlenosti je 2020.godine (sa stopom 294,7‰), a najveća 2024.godine (468,3‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu veća u opštini Bor u odnosu na okrug Bor, sa 386 zaposlenih na 1000 stanovnika, odnosno 313,7‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Bor na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 594 zaposlenih (Tabela 29).

U period od 2020. do 2024.godine, na prostoru **opštine Kladovo**, stopa zaposlenosti je u konstantnom kolebanju, sa vrednostima stopa od 265,4‰ (2020.godine) do 291,2‰. (2024.godine). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu manja u opštini Kladovo u odnosu na okrug Bor, sa 275,7 zaposlenih na 1000 stanovnika, odnosno 313,7‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Kladovo na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 465,8 zaposlena (Tabela 29).

Opština Majdanpek, u period od 2020. do 2024.godine, ima stope zaposlenosti koje su u konstantnom kolebanju. Najmanja stopa zaposlenosti je 2020.godine (sa stopom 255,5‰), a najveća 2024.godine (296,1‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu manja u opštini Majdanpek u odnosu na okrug Bor, sa 277,7 zaposlenih na 1000 stanovnika, odnosno 313,7‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Majdanpek na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 428,6 zaposlena (Tabela 29).

U posmatranom petogodišnjem period, **Opština Negotin** ima stope zaposlenosti koje su konstantnom kolebanju. Najmanja stopa zaposlenosti je 2020.godine (sa stopom 237,2‰), a najveća 2022.godine (394,2‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu manja u opštini Negotin u odnosu na okrug Bor, sa 279,1 zaposlenih na 1000 stanovnika, odnosno 313,7‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Negotin na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 428,1 zaposlenih (Tabela 29).

Prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva okruga Bor, u periodu od 2020. do 2024.godine, je 114,7‰. **Stopa nezaposlenosti** je u konstantnom smanjenju u rasponu stopa od 128,3‰ (2020.godine) do 99,5 nezaposlena na 1000 radno aktivnih stanovnika. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2024.godine je 61,7% (Tabela 30).

Opština Bor ima prosečnu godišnju stopu nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva, u periodu od 2020. do 2024.godine, 109,8‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom smanjenju od 131,9‰ (2020.godine) do 90,7 nezaposlenih na 1000 radno aktivna stanovnika 2024.godine. Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je neznatno veća u odnosu na Borski okrug jedino 2020.godine, 20221.godine je ujednačen, a tri poslednje godine je manji. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2024.godine je 66,8% (Tabela 30).

U periodu od 2020. do 2024.godine, **opština Kladovo** ima prosečnu godišnju stopu nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva 135,6‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom kolebanju, u rasponu stope od 142,5‰ (2021.godine) do 128,3 nezaposlena na 1000 radno aktivnih stanovnika 2020.godine. Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je znatno veći u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2024.godine je 52,8% (Tabela 30).

U opštini Majdanpek, prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva, u periodu od 2020. do 2024.godine, je 135,2‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom smanjenju od 160,8‰ (2020.godine) do 110,4 nezaposlenih na 1000 radno aktivnih stanovnika 2024.godine. Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je veći u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2024.godine je 60,6% (Tabela 30).

Tabela 30. Ukupan broj nezaposlenih, udeo nezaposlenih žena i stope na 1000 radno aktivnih stanovnika na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2020. do 2024. godine, po opštinama

Opštine/ Okrug	Parametri	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
Bor	Broj nezaposlenih	3887	3535	2843	2460	2262
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	63.2	60.7	69.2	70,4	70,4
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	131.9	122.6	109.6	94	90,7
Kladovo	Broj nezaposlenih	1431	1558	1393	1329	1278
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	53.2	51.6	52.9	53,4	52,8
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	128.3	142.5	140.9	132	134,3
Majdanpek	Broj nezaposlenih	1705	1461	1281	1147	962
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	55.6	60.7	61.4	62,7	62,6
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	160.8	141.5	139.2	124,1	110,4
Negotin	Broj nezaposlenih	2008	1962	1679	1471	1306
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	53.8	53.5	53.6	54,5	54,5
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	104.8	104.9	105.3	91	86,1
Okrug Bor	Broj nezaposlenih	9031	8516	7196	6407	5808
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	58.1	60.5	61	61,9	61,7
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	128.3	123.8	118	103,9	99,5

Izvor: Podaci o broju nezaposlenih stanovnika po polu (Nacionalna služba za zapošljavanje – Filijala Zaječar); Procenjen broj stanovnika RZS za 2020, 2021, 2023. i 2024. godinu (RZS Srbije); ; Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva u **opštini Negotin** u periodu od 2020. do 2024.godine, je 98,4‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom kolebanju, od 105,3‰ (2022.godine) do 86,1‰ (2024.godine). Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je značajno manji u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2024.godine je 54% (Tabela 30).

Naša zemlja je 2014.godine u vrhu liste evropskih zemalja prema **stopi nezaposlenosti**. Prema podacima Eurostata, u EU stopa nezaposlenosti u januaru 2014.godine je bila 10,8%, dakle u evrozoni bez posla je 26,23 miliona ljudi. Najviše nezaposlenih je u Grčkoj (28%) i Španiji (25,8%), dok bitno nižu stopu beleže Austrija (4,9%), Nemačka (5%) i Luksemburg (6,1%). Prema podacima MMF-ovih Svetskih ekonomskih projekcija, 2023.godine, procenjuje se da je u Evropi Bosna i Hercegovina sa najvećom stopom nezaposlenosti (preko 17%), slede Severna Makedonija (15%) i Španija (12,7%).

Tabela 31. Prosečne mesečne neto zarade u RSD po zaposlenom na teritoriji opština okruga Bor u period od 2020. do 2024. godine i indeks u odnosu na Republiku Srbiju i pojedine regione Republike Srbije

Opštine/ Okrug	Parametri	godine				
		2020	2021	2022	2023	2024
Bor	Prosečna neto zarada	69468	77390	86764	99197	113893
	Indeks u odnosu na RS	115.6	117.5	115.8	115,3	116
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	121.5	126.8	121.8	121,9	122,8
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	131.4	134.5	134.9	135,2	135,5
	Indeks u odnosu na okrug Bor	112.3	113.3	112.8	112,9	113,2
Kladovo	Prosečna neto zarada	54135	57971	63574	72697	81943
	Indeks u odnosu na RS	90.1	88	84.8	84,5	83,5
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	94.7	92.8	89.2	89,3	88,4
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	102.4	100.7	98.8	99,1	97,5
	Indeks u odnosu na okrug Bor	87.5	84.9	82.7	82,8	81,4
Majdanpek	Prosečna neto zarada	63910	69408	77724	89219	101288
	Indeks u odnosu na RS	106.4	105.4	103.7	103,7	103,2
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	111.8	111.1	109.1	109,6	109,2
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	120.9	120.6	120.8	121,6	120,5
	Indeks u odnosu na okrug Bor	103.3	101.6	101.1	101,6	100,6
Negotin	Prosečna neto zarada	51060	55635	63543	71104	81183
	Indeks u odnosu na RS	85	84.5	84.8	82,7	82,7
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	89.3	89	89.2	87,4	87,6
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	96.6	96.7	98.8	96,9	96,6
	Indeks u odnosu na okrug Bor	82.5	81.5	82.6	80,9	80,7

Izvor: Rezultati izveštaja "Prosečne zarade prema statističkim teritorijalnim jedinicama" (RZS Srbije)

U posmatranom petogodišnjem periodu, **prosečna mesečna neto zarada** po zaposlenom u opštini Bor je značajno veća u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine, Region Južne i Istočne Srbije i Borskog okruga. Zarada u opštini Bor je u konstantnom porastu i kreće se u rasponu zarada od 69468 dinara (2020.godine) do 113893 dinara 2024.godine, što je najviša neto zarada na nivou okruga Bor u posmatranom period (Tabela 31).

Prosečna mesečna neto zarada po zaposlenom u opštini Kladovo je veća u odnosu na Region Južne i Istočne Srbije sve do 2022.godine, kada je manja, kao i u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine i okrug Bor u posmatranom vremenskom periodu. Godine 2024. zarada je manja u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine, Region Južne i Istočne Srbije i Borskog okruga. Zarada u opštini Kladovo je u porastu u posmatranom petogodišnjem period od 54135 dinara na 81943 dinara (Tabela 31).

U opštini Majdanpek je, u posmatranom petogodišnjem periodu, **prosečna mesečna neto zarada** po zaposlenom je značajno veća u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine, Region Južne i Istočne Srbije i Borskog okruga. Zarada u opštini Majdanpek je sa tendencijom porasta i kreće od 63910 dinara do 101288 dinara (Tabela 31).

Opština Negotin ima manju **prosečnu mesečnu neto zaradu** po zaposlenom jedino u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine, Region Južne i Istočne Srbije i okruga Bor. Zarada u opštini Negotin je u porastu i kreće od 51060 dinara do 81183 dinara (Tabela 31).

2. OBOLEVANJE STANOVNIŠTVA (MORBIDITET)

Indikatori oboljevanja su grupa klasičnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva. U našoj zemlji, zvanično registrovani morbiditet čine podaci o broju i vrsti oboljenja, osnovnim demografskim karakteristikama osobe, dužini lečenja, vrsti terapije i ishodu, ali samo onog dela stanovništva koje se obrati zdravstvenoj ustanovi (bilo kog nivoa zdravstvene zaštite) radi pružanja usluga.

2.1. VANBOLNIČKI MORBIDITET

Podaci o morbiditetu registrovanom u primarnoj zdravstvenoj zaštiti rezultat su rutinske zdravstvene statistike: beleže se samo ona stanja koja su pacijenta zbog subjektivnih smetnji navela da zatraži pomoć zdravstvenih radnika. Veći broj evidentiranih dijagnoza ne mora, obavezno da znači veći broj bolesnih u populaciji, već može biti posledica i učestalijeg korišćenja zdravstvene službe ili nepravilno evidentiranih hroničnih bolesti više puta godišnje.

Služba opšte medicine opštine Bor

U službi opšte medicine na području opštine Bor u periodu od 2020. do 2024. godine registrovano je od 36506 (2020.) do 36406 (2024.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2024. godini iznosila 1110,3‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema krvotoka** (prosečno 18,3%). Stopa morbiditeta je u 2024. godini 220,2 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak (prosečno 14,3% od svih dijagnoza) (Tabele 32 i 33).

Na drugom mestu po učestalosti su **bolesti sistema za disanje** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 13,1% u proseku (stopa u 2024.-181,9‰). Među njima dominira akutno zapaljenje ždrela i krajnika koje čini prosečno 6,2% svih dijagnoza u petogodišnjem periodu.

Treće mesto pripada grupi **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu iznosio je u proseku 16,1%. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 132,2‰. Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi bila je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 7,9% u analiziranom petogodišnjem periodu.

Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva čine 10,8% ukupnog morbiditeta u 2024. godini i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2024.godini je 120,1‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je druga oboljenja leđa.

Bolesti mokraćno-polnog sistema čine 8,2% ukupnog morbiditeta u 2024. godini i nalaze se na petom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2024.godini je 91,5‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je zapaljenje mokraćne bešike.

U periodu 2020-2024. godine na teritoriji opštine Bor pet vodećih dijagnoza bile su: povišen krvni pritisak, akutno zapaljenje ždrela i krajnika, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, druga oboljenja leđa (prosečno 5,6%) i zapaljenje mokraćne bešike (4,1% prosečno)(Tabela 33). Prvih pet dijagnoza u 2024.godini čine 43,2% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br.32 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Bor u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
IX Bolesti sistema krvotoka	7917	21,7	5522	17,6	4506	14,5	5769	17,8	7221	19,9
X Bolesti sistema za disanje	5316	14,6	2970	9,5	3334	10,7	4575	14,1	5965	16,5
XVIII Simptomi, znaci I patološki klinički I laboratorijski nalazi	4854	13,3	6439	20,6	6039	19,4	4904	15,1	4335	11,9
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	2742	7,5	2540	8,1	2793	9	3452	10,6	3937	10,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	2661	7,3	2186	7	2367	7,6	2809	8,7	3002	8,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	2022	5,5	2310	7,4	3432	11	2921	9	2818	7,7
XI Bolesti sistema za varenje	1184	3,2	993	3,2	1153	3,7	1439	4,4	1617	4,4
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjm lučenjem, ishrane i metabolizma	1456	4	826	2,6	691	2,2	1117	3,4	1350	3,7
V Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	1483	4,1	934	3	828	2,7	1089	3,4	1239	3,4
II Tumori	916	2,5	604	1,9	773	2,5	1000	3,1	1157	3,2
Ostale grupe bolesti	5955	16,3	5982	19,1	5226	16,7	3370	10,4	3765	10,3
UKUPNO	36506	100	31306	100	31142	100	32445	100	36406	100

Tabela br. 33 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Bor u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Povišen krvni pritisak (I10)	6375	17,5	4266	13,6	3425	11	4314	13,3	5773	15,9
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	2316	6,3	1042	3,3	1649	5,3	2399	7,4	3151	8,7
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09.R11-R49...R88-R99)	1949	5,3	2917	9,3	2556	8,2	2829	8,7	2863	7,8
Druga oboljenja ledja (M40-M49. M53-M54)	1605	4,4	1607	5,1	1686	5,4	2091	6,4	2404	6,6
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1536	4,2	1162	3,7	1228	3,9	1380	4,3	1538	4,2
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01. ...T13-T14)	1125	3,1	1146	3,7	1234	4	1274	3,9	1266	3,5
Šećerna bolest (E10-E14)	1059	2,9	618	2	504	1,6	814	2,5	1002	2,8
Zapaljenje nosa, sinusa i grkljana (J00-J01, J05-J06)	870	2,4	501	1,6	506	1,6	657	2	917	2,5
Groznica nepoznatog porekla (R50)	2459	6,7	3030	9,7	2957	9,5	1482	4,6	872	2,4
Akutno zapaljenje dušnica i krajnjih ogranaka dušnica (J20-J21)	826	2,3	285	0,9	425	1,4	618	1,9	868	2,4
Ostale dijagnoze bolesti	16386	44,9	14732	47,1	14972	48,1	14587	45	15752	43,2
UKUPNO	36506	100	31306	100	31142	100	32445	100	36406	100

Služba opšte medicine opštine Kladovo

U službi opšte medicine na području u periodu od 2020. do 2024. godine registrovano je od 26172 (2020.) do 22234 (2024.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2024. godini iznosila 1514,6‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema krvotoka** (prosečno 28,0%). Stopa morbiditeta je u 2024. godini 328,4 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak (prosečno 20,6 % od svih dijagnoza) (Tabele 34 i 35).

Na drugom mestu po učestalosti su **bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva** sa prosečnim učešćem u ukupnom morbiditetu od 11,6% (stopa u 2024.- 200,5‰) sa najčešćom dijagnozom druga oboljenja leđa.

Treće mesto pripada **bolestima mokraćno-polnog sistema**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se 9,7% u proseku. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 162,5‰. Zapaljenje mokraćne bešike bila je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 5,4% u analiziranom petogodišnjem periodu.

Bolesti sistema za disanje čine prosečno 6,3% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2024.godini je 121,7‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je zapaljenje ždrela i krajnika.

Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma zauzimaju peto mesto (5,4% prosečno) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Kladovo u ispitivanom periodu. Najčešća dijagnoza iz ove grupe bolesti je šećerna bolest.

U periodu 2020-2024.godine na teritoriji opštine Kladovo vodećih pet dijagnoza: povišen krvni pritisak, zapaljenje mokraćne bešike, šećerna bolest (3,6% u proseku,) druga oboljenja leđa (5,7% prosečno) i drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (prosečno 2,4)(Tabela 35). Prvih pet dijagnoza 2024.godine čine 38,2% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br.34 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
IX Bolesti sistema krvotoka	7756	29,6	7901	28,2	6261	25,3	6303	27,9	6475	29,1
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	2966	11,3	2874	10,2	2874	11,6	2980	13,2	2627	11,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	2613	10	2543	9,1	2282	9,2	2415	10,7	2074	9,3
X Bolesti sistema za disanje	1693	6,5	1125	4	1261	5,1	1773	7,9	1786	8,1
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	1711	6,5	1545	5,5	1367	5,5	1562	6,9	1654	7,4
XI Bolesti sistema za varenje	1360	5,2	1210	4,3	1203	4,9	1353	6	1398	6,3
XVIII Simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi	1047	4	756	2,7	803	3,2	1304	5,8	1162	5,2
V Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	969	3,7	1008	3,6	730	3	806	3,6	1089	4,9
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	804	3,1	551	2	653	2,6	698	3,1	865	3,9
VII Bolesti oka i pripojaka oka	584	2,2	450	1,6	524	2,1	524	2,3	673	3,1
Ostale grupe bolesti	4669	17,9	8091	28,8	6782	27,5	2853	12,6	2431	10,9
UKUPNO	26172	100	28054	100	24740	100	22571	100	22234	100

Tabela br.35 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Povišen krvni pritisak (I10)	5451	20,9	6209	22,1	4415	17,8	4645	20,7	4821	21,7
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1362	5,2	1463	5,2	1247	5	1315	5,8	1046	4,7
Šećerna bolest (E10-E14)	991	3,8	935	3,3	785	3,2	838	3,7	928	4,2
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	1752	6,7	1807	6,4	1376	5,6	1315	5,8	845	3,8
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	611	2,3	595	2,1	501	2	897	4	841	3,8
Zapaljenje ždrele i krajnika (J02-J03)	633	2,4	260	0,9	496	2	771	3,4	760	3,4
Poremećaji vratnog i drugog međupršljenskog diska (M50-M51)	129	0,5	110	0,4	421	1,7	403	1,8	715	3,2
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23,K30-K31)	613	2,3	586	2,1	628	2,5	639	2,8	635	2,9
Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji) (F30-F39)	505	1,9	447	1,6	309	1,2	379	1,7	560	2,5
Degenerativno oboljenje zgloba (M15-M19)	557	2,1	533	1,9	617	2,5	683	3	543	2,4
Ostale dijagnoze bolesti	13568	51,9	15109	54	13945	56,5	10686	47,3	10540	47,4
UKUPNO	26172	100	28054	100	24740	100	22571	100	22234	100

Služba opšte medicine opštine Majdanpek

U službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u periodu od 2020. do 2024. godine registrovano je od 15464 u 2020. do 17928 oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2024. godini iznosila 1259,6‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema za disanje** (prosečno 24,6%), Stopa morbiditeta je u 2024. godini je 300,5 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je akutno zapaljenje ždrela i krajnika (Tabele 36 i 37).

Na drugom mestu po učestalosti su **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 14,9% u 2020 do 14,6% u 2024. (stopa u 2024.-183,7‰),

Treće mesto pripada **mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se u proseku sa udelom od 11,2%. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 160,7‰.

Bolesti mokraćno-polnog sistema čine prosečno oko 9,5% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2024. godini je 121,3‰),

Bolesti sistema krvotoka zauzimaju peto mesto (8,4% u 2024.) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u ispitivanom periodu.

U periodu 2020-2024. godine na teritoriji opštine Majdanpek vodećih pet dijagnoza su bile: akutno zapaljenje ždrela i krajnika sa 13,9% u proseku od ukupnog morbiditeta, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (prosečno 10,5%), druga oboljenja leđa (4,6% u proseku), zapaljenje mokraćne bešike (prosečno 5,7%) i povišen krvni pritisak (5,3% u proseku)(Tabela 37). Prvih pet dijagnoza 2024. godine čine 41,4% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br. 36 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	3987	25,8	4647	24,8	4365	21,8	4823	26,9	3573	23,9
XVIII Simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalaz	2297	14,9	2618	14	3592	18	2604	14,5	2184	14,6
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	1710	11,1	1826	9,7	2156	10,8	2074	11,6	1911	12,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1550	10	1783	9,5	1792	9	1695	9,5	1442	9,6
IX Bolesti sistema krvotoka	1407	9,1	1858	9,9	1507	7,5	1522	8,5	1259	8,4
XI Bolesti sistema za varenje	822	5,3	1011	5,4	1113	5,6	1168	6,5	980	6,5
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	655	4,2	688	3,7	684	3,4	662	3,7	660	4,4
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	694	4,5	736	3,9	765	3,8	679	3,8	649	4,3
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	190	1,2	305	1,6	320	1,6	401	2,2	398	2,7
VII Bolesti oka i pripojaka oka	352	2,3	335	1,8	351	1,8	408	2,3	398	2,7
Ostale grupe bolesti	1800	11,6	2951	15,7	3333	16,7	1892	10,5	1520	10,1
UKUPNO	15464	100	18758	100	19978	100	17928	100	14974	100

Tabela br.37 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	2266	14,6	2539	13,5	2340	11,7	2785	15,5	2113	14,1
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	1634	10,5	1838	9,8	2319	11,6	1806	10,2	1543	10,3
Druga oboljenja ledja (M40-M49)	876	5,7	1015	5,4	1172	5,9	1119	6,2	1028	6,9
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	918	5,9	1135	6,1	958	4,8	908	5,1	817	5,5
Povišen krvni pritisak (I10)	943	6,1	1317	7	871	4,4	815	4,5	687	4,6
Akutno zapaljenje dušnica i krajnjih ogranaka dušnica (J20-J21)	476	3,1	469	2,5	579	2,9	744	4,1	557	3,7
Zapaljenje nosa, sinusa i grkljana (J00-J01,J05-J06)	614	4	841	4,5	876	4,4	825	4,6	487	3,3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	534	3,4	581	3,1	591	3	482	2,7	486	3,2
Druge specifične. nespecifične i višestruke povrede (S00-S01. ...T13-T14)	457	3	471	2,5	488	2,4	444	2,5	473	3,2
Groznica nepoznatog porekla (R50)	476	3,1	469	2,5	886	4,4	455	2,5	369	2,5
Ostale dijagnoze bolesti	6270	40,6	8083	43,1	8898	44,5	7545	42,1	6414	42,7
UKUPNO	15464	100	18758	100	19978	100	17928	100	14974	100

Služba opšte medicine opštine Negotin

U službi opšte medicine na području opštine Negotin u periodu od 2020. do 2024. godine registrovano je od 16651 (2020.) do 11034 (2024.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2024. godini iznosila 463,4‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **oboljenja sistema za disanje**. Medju njima dominira akutno zapaljenje ždrela i krajnika koje čini, prosečno 5,7% svih dijagnoza u petogodišnjem periodu. Stopa morbiditeta je u 2024. godini je 100,4 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina (Tabele 38 i 39).

Na drugom mestu po učestalosti su **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 13,1% u 2020 do 10,3% u 2024. (stopa u 2024.-47,1‰),

Treće mesto pripada grupi **bolesti mišićno-koštanog istema i vezivnog tkiva**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se od 13% u 2020. do 8,7% u 2024. godini. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 44,2‰. Druga oboljenja leđa je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 4,4% u analiziranom petogodišnjem periodu.

Bolesti sistema krvotoka čine oko 8,8% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2023. godini je 40,5‰. Vodeća dijagnoza iz ove grupe je zapaljenje mokraćne bešike.

Bolesti mokraćno-polnog sistema zauzimaju peto mesto (7,7% u proseku) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Negotin u ispitivanom periodu (Tabela 38).

U periodu 2020.-2024. godine na teritoriji opštine Negotin vodećih pet dijagnoza su bile: akutno zapaljenje ždrela i krajnika, zapaljenje nosa, sinusa i grkljana, hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2), groznica nepoznatog porekla (4,3%), i bolesti kože i potkožnog tkiva (2,9% prosečno) (Tabela 39).

Tabela br. 38 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2085	12,5	1666	8,4	1757	10,4	1636	14,3	2388	21,6
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2174	13,1	1996	10,1	834	4,9	917	8	1120	10,3
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	2169	13	1787	9,1	1274	7,6	1070	9,4	964	8,7
IX Bolesti sistema krvotoka	1697	10,2	2308	11,7	1177	7	929	8,1	921	8,3
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1674	10,1	1350	6,8	1022	6,1	1009	8,8	723	6,6
XI Bolesti sistema za varenje	942	5,7	796	4	680	4	621	5,4	699	6,3
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	704	4,2	573	2,9	560	3,3	593	5,2	619	5,6
V Duševni poremećaji	307	1,8	499	2,5	655	3,9	527	4,6	578	5,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	833	5	622	3,1	471	2,8	410	3,6	575	5,2
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	1355	8,1	6051	30,6	6366	37,7	1995	17,4	545	4,9
Ostale grupe bolesti	2711	16,3	2102	10,8	2072	12,3	1728	15,2	1902	17,3
UKUPNO	16651	100	19750	100	16868	100	11435	100	11034	100

Tabela br. 39 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1121	6,7	783	4	620	3,7	573	5	971	8,9
Zapaljenje nosa, sinusa i grkljana (J00-J01,J05-J06)	280	1,7	350	1,8	266	1,6	432	3,8	733	6,6
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	1355	8,1	6051	30,6	6366	37,7	1995	17,4	545	4,9
Groznica nepoznatog porekla (R50)	1163	7	1052	5,3	217	1,3	342	3	516	4,7
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	516	3,1	426	2,2	361	2,1	403	3,5	420	3,8
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	654	3,9	470	2,4	310	1,8	289	2,5	420	3,8
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	818	4,9	775	3,9	372	2,2	318	2,8	389	3,5
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	1501	9	1119	5,7	358	2,1	307	2,7	258	2,3
Promene raspoloženja (F30-F39)	126	0,8	224	1,1	283	1,7	214	1,9	237	2,1
Degenerativno oboljenje zgloba (M15-M19)	384	2,3	317	1,6	319	1,9	232	2	223	2
Ostale dijagnoze bolesti	8733	52,5	8183	41,4	7396	43,9	6330	55,4	6322	57,4
UKUPNO	16651	100	19750	100	16868	100	11435	100	11034	100

Služba opšte medicine Okruga Bor

U službi opšte medicine na području okruga Bor u periodu od 2020. do 2024. godine registrovano je od 94793 (2020.) do 84648 (2024.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2024. godini iznosila 1018‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema krvotoka** (prosečno 17,7%), Stopa morbiditeta je u 2024. godini 190,9 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak (prosečno 12,7% od svih dijagnoza) (Tabele 40 i 41).

Na drugom mestu po učestalosti su **bolesti sistema za disanje** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 16,2% u 2024. (stopa u 2024.-164,9‰).

Treće mesto pripada grupi **bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu iznosio je u proseku 10,3%. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 113,5‰. Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je druga oboljenja leđa.

Simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi čine oko 11,4% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2024.godini je 105,8‰). Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 6,3% u analiziranom petogodišnjem periodu.

Bolesti mokraćno-polnog sistema zauzimaju peto mesto (9% u 2020.- 8,6% u 2024.) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području okruga Bor u ispitivanom periodu. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je zapaljenje mokraćne bešike.

U periodu 2020-2024. godine na teritoriji okruga Bor vodećih pet dijagnoza bile su: povišen krvni pritisak, akutno zapaljenje ždrele i krajnika (6,6% u proseku), drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, druga oboljenja leđa (5,6% u proseku) i zapaljenje mokraćne bešike sa 4,5% u proseku (Tabela 41). Prvih pet dijagnoza u 2024. godini čine 38,1% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br. 40 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području Okruga Bor u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
IX Bolesti sistema krvotoka	18777	19,8	17589	18,1	13451	14,5	14523	17,2	15876	18,8
X Bolesti sistema za disanje	13081	13,8	10408	10,6	10717	11,6	12807	15,2	13712	16,2
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	9587	10,1	9027	9,2	9097	9,8	9576	11,3	9439	11,2
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	10372	10,9	11809	12,1	11268	12,2	9729	11,5	8801	10,4
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	8498	9	7862	8	7463	8	7928	9,4	7241	8,6
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	4314	4,6	4171	4,3	5240	5,7	4691	5,6	4918	5,8
XI Bolesti sistema za varenje	4308	4,5	4010	4,1	4149	4,5	4581	5,4	4694	5,5
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	3832	4	3267	3,3	2763	2,9	3442	4,1	3793	4,5
V Duševni poremećaji	3025	3,2	2815	2,9	2510	2,7	2730	3,2	3243	3,8
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	2869	3	2482	2,5	2569	2,8	2672	3,2	2682	3,1
Ostale grupe bolesti	16130	17,1	24428	24,9	23501	25,3	11700	13,9	10249	12,1
UKUPNO	94793	100	97868	100	92728	100	84379	100	84648	100

Tabela br. 41 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji Okruga Bor u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Povišen krvni pritisak (I10)	13952	14,7	13520	13,8	9111	9,8	10013	11,9	11441	13,5
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	6336	6,7	4624	4,7	5105	5,5	6528	7,7	6995	8,3
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	5012	5,3	6125	6,3	5748	6,2	5850	6,9	5636	6,7
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	5734	6	5548	5,7	4592	5	4832	5,7	4535	5,4
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	4703	5	4363	4,5	3877	4,2	3968	4,7	3589	4,2
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	2669	2,8	2409	2,5	2394	2,6	2422	2,9	2549	3
Zapaljenje nosa, sinusa i grkljana (J00-J01,J05-J06)	2013	2,1	1930	2	1794	1,9	2159	2,6	2361	2,8
Šećerna bolest (E10-E-14)	2288	2,4	1928	2	1433	1,5	1799	2,1	2114	2,5
Groznicu nepoznatog porekla (R50)	4242	4,5	4485	4,6	4135	4,5	2412	2,9	1871	2,2
Akutno zapaljenje dušnica i krajnjih ogranaka dušnica (J20-J21)	1684	1,8	926	0,9	1225	1,3	1686	2	1854	2,2
Ostale dijagnoze bolesti	46160	48,7	52010	53	53314	57,5	42710	50,6	41703	49,2
UKUPNO	94793	100	97868	100	92728	100	84379	100	84648	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Bor u petogodišnjem periodu kretao se od 4784 oboljenja u 2020. godini do 9404 u 2024. godini. Stopa oboljevanja u 2024., iznosi 3850,1/1000 dece predškolskog uzrasta.

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 42). Poslednje 2024. godine stopa obolevanja od respiratornih bolesti je bila 1869,4/1000 dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini u ovom periodu prosečno 49,5% ukupnog morbiditeta.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 27,9% prosečno morbiditeta ove službe (stopa-1164,6‰ u 2024. godini).

Na trećem mestu su **bolesti sistema za varenje** sa udelom od 4,6% u 2024. godini (stopa morbiditeta u 2024. –175,3‰).

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti kože i potkožnog tkiva** sa udelom u proseku od 3,7% (stopa u 2024.–156,4‰).

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **zarazne i parazitarne bolesti** koje čine prosečno 3,6% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –138,4‰ u 2024. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza su: akutno zapaljenje ždrela i krajnika, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, groznica nepoznatog porekla, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva i akutni bronhitis i bronhiolitis. Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor 2024. godine činile su 73,7% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 42 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Bor u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2545	53,2	3495	47,6	4409	51,5	4485	46,6	4565	48,5
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1136	23,7	1797	24,5	2613	30,5	2920	30,4	2844	30,2
XI Bolesti sistema za varenje	219	4,6	232	3,2	359	4,2	504	5,2	428	4,6
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	206	4,3	262	3,6	269	3,1	325	3,4	382	4,1
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	103	2,2	380	5,2	161	1,9	511	5,3	338	3,6
VII Bolesti oka i pripojaka oka	72	1,5	85	1,2	151	1,8	203	2,1	213	2,3
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	95	2	117	1,5	159	1,9	241	2,5	189	2
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	154	3,2	206	2,8	152	1,8	148	1,5	144	1,5
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	108	2,3	117	1,6	146	1,7	127	1,3	134	1,4
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	21	0,4	23	0,3	28	0,3	32	0,3	38	0,4
Ostale grupe bolesti	125	2,6	630	8,5	118	1,3	123	1,4	129	1,4
UKUPNO	4784	100	7344	100	8565	100	9619	100	9404	100

Tabela br. 43 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1658	34,7	1808	24,6	2732	31,9	2981	31	3003	31,9
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	491	10,3	1073	14,6	1621	18,9	1886	19,6	1780	18,9
Groznica nepoznatog porekla (R50)	588	12,3	669	9,2	916	10,7	942	9,8	978	10,4
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	451	9,4	928	12,6	793	9,3	675	7	694	7,4
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	261	5,5	485	6,6	542	6,3	485	5	480	5,1
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, „K30-K31)	156	3,3	141	1,9	257	3	371	3,9	329	3,5
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	165	3,4	203	2,8	197	2,3	239	2,5	293	3,1
Varičela I zonski-pojasasti herpes (B01-B02)	63	1,3	243	3,3	85	1	373	3,9	224	2,4
Bolesti vežnjače oka (H10-H13)	56	1,2	69	0,9	141	1,6	193	2	192	2
Akutno zapaljenje grkljana i dušnika (J04)	60	1,3	116	1,6	143	1,7	125	1,3	184	2
Ostale dijagnoze bolesti	835	17,3	1609	21,9	1138	13,3	1349	14	1247	13,3
UKUPNO	4784	100	7344	100	8565	100	9619	100	9404	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Kladovo

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službama za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Kladovo u petogodišnjem periodu kretao se od 1658 oboljenja u 2020. godini do 3812 u 2024. godini. Stopa oboljevanja u 2024. iznosi 4963,5/1000 dece predškolskog uzrasta.

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 44). Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je u poslednjoj, 2024. godini 893,5/1000 dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini 57,3% ukupnog morbiditeta.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa sa učešćem od 18,6% u 2024. godini u ukupnom morbiditetu ove službe (stopa-920,6 u 2024. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 6,4% u 2024. su **bolesti sistema za varenje** (stopa morbiditeta u 2024. –317,7‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti uva i mastoidnog nastavka** sa udelom od 3,7% u proseku (stopa u 2024.–201,8‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **zarazne bolesti sistema za varenje** koje čine prosečno 3,2% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –132,8‰ u 2024. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, groznica nepoznatog porekla, akutno zapaljenje ždrela i krajnika, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi i akutni bronhitis i bronhiolitis (Tabela 45). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Kladovo 2024. godine činile su 70,6% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 44 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	947	57,2	1487	47,6	1853	55,3	1791	52	2182	57,3
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički ilaboratorijski nalazi	252	16,3	474	15,2	456	13,6	654	19	707	18,6
XI Bolesti sistema za varenje	86	2,9	131	4,2	136	4,1	160	4,6	244	6,4
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	67	4,1	81	2,6	94	2,8	170	4,9	155	4,1
I Zarazne bolesti I parazitarne bolesti	44	2,7	61	2	101	3	184	5,4	102	2,7
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	71	5,3	89	2,8	96	2,9	141	4,1	89	2,3
VII Bolesti oka i pripojaka oka	25	1,5	33	1,1	75	2,2	67	1,9	81	2,1
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	49	2,9	40	1,3	53	1,6	61	1,8	74	1,9
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	57	3,5	60	1,9	87	2,6	93	2,8	61	1,6
XVII Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti	11	0,7	13	0,4	16	0,5	25	0,7	39	1
Ostale grupe bolesti	49	2,9	658	20,9	384	11,4	96	2,8	78	2
UKUPNO	1658	100	3127	100	3351	100	3442	100	3812	100

Tabela br. 45 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	757	45,7	1289	41,2	1464	43,7	1404	40,8	1576	41,3
Groznica nepoznatog porekla (R50)	188	11,3	351	11,2	278	8,3	473	13,7	428	11,2
Akutno zapaljenje ždrele i krajnika (J02-J03)	77	4,6	62	2	182	5,4	169	4,9	323	8,5
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	46	2,8	91	2,9	147	4,4	146	4,2	222	5,8
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	66	4	87	2,8	113	3,4	118	3,5	144	3,8
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	60	3,6	75	2,4	88	2,6	168	4,9	143	3,8
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23...K30-K31)	17	1	44	1,4	37	1,1	69	2	102	2,7
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55,K58-K67)	35	2,1	60	1,9	77	2,3	70	2	91	2,4
Druge virusne bolesti (A81, A87...B25)	27	1,6	14	0,4	52	1,6	39	1,1	81	2,1
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	65	3,9	75	2,4	82	2,4	132	3,8	76	2
Ostale dijagnoze bolesti	320	19,4	979	31,4	831	24,8	654	19,1	626	16,4
UKUPNO	1658	100	3127	100	3351	100	3442	100	3812	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Majdanpek

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Majdanpek u petogodišnjem periodu kretao se od 1716 oboljenja u 2020. godini do 3161 u 2024. godini. Stopa obolevanja u 2024. iznosi 4260,1/1000 dece predškolskog uzrasta.

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 46). Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je 2593/1000 dece starosti 0-6 godina u 2024. godini. Ova grupa bolesti čini 60,8% ukupnog morbiditeta u 2024. Godini.

Slede **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa udelom 12,2% prosečno (stopa u 2024.–700,8‰).

Na trećem mestu sa učešćem od 7,3% prosečno u petogodišnjem periodu su **zarazne bolesti** koje se kreću od 12,3% u 2020. do 4,2% u 2024.(stopa morbiditeta – 180,5‰ u 2024. godini).

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti sistema za varenje** sa udelom 3,6% prosečno (stopa u 2024.–161,7‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti uva i mastoidnog nastavka** koje čine 3,4% u proseku svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –160,4‰ u 2024. godini).

Najučestalije dijagnoze su: akutno zapaljenje ždrela i krajnika, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, akutni bronhitis i bronchiolitis i groznica nepoznatog porekla (Tabela 47). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Majdanpek 2024. godine činile su 70,4% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 46 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	1012	59	1340	60,8	1823	61,2	2039	63,8	1924	60,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i	105	6,1	279	12,6	383	12,9	409	12,8	520	16,4
I Zarazne bolesti I parazitarne bolesti	211	12,3	108	4,9	215	7,2	150	4,7	134	4,2
XI Bolesti sistema za varenje	46	2,7	92	4,2	108	3,6	117	3,7	120	3,8
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	59	3,4	53	2,4	94	3,2	142	4,4	119	3,8
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	114	6,6	100	4,5	106	3,6	133	4,2	111	3,5
VII Bolesti oka i pripojaka oka	28	1,6	51	2,3	57	1,9	85	2,7	97	3,1
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	68	4	69	3,1	48	1,6	48	1,5	59	1,9
III Bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	19	1,1	14	0,6	16	0,5	13	0,4	22	0,7
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	19	1,1	17	0,8	17	0,6	17	0,5	21	0,7
Ostale grupe bolesti	35	2,1	82	3,8	110	3,7	42	1,3	34	1,1
UKUPNO	1716	100	2205	100	2977	100	3195	100	3161	100

Tabela br. 47 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	451	26,3	531	24,1	739	24,8	980	30,7	1057	33,5
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	349	20,3	534	24,2	613	20,6	581	18,2	411	13
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	62	3,6	157	7,1	253	8,5	221	6,9	276	8,7
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	130	7,6	133	6	257	8,6	258	8,1	249	7,9
Groznica nepoznatog porekla (R50)	27	1,6	99	4,5	118	4	178	5,6	232	7,3
Akutni laringitis i traheitis (J04)	58	3,4	117	5,3	190	6,4	169	5,3	169	5,3
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	45	2,6	44	2	85	2,9	127	4	109	3,4
Druge bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	105	6,1	87	3,9	87	2,9	113	3,5	95	3
Bolesti vežnjače oka (H10-H13)	20	1,2	41	1,9	54	1,8	80	2,5	93	2,9
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23...K30-K31)	21	1,2	74	3,4	86	2,9	89	2,8	85	2,7
Ostale dijagnoze bolesti	448	26,1	388	17,6	495	16,6	399	12,4	385	12,3
UKUPNO	1716	100	2205	100	2977	100	3195	100	3161	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Negotin

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Negotin u petogodišnjem periodu kretao se od 3770 oboljenja u 2020.godini do 4669 u 2024. godini. Stopa obolevanja u 2024. iznosi 3923,5/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 48). Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je 1963,9/1000 u 2024. godini dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini 50,1% ukupnog morbiditeta u 2024. godini.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 15,2% u 2020.-15,2% u 2024. godini morbiditeta ove službe (stopa-597,5‰ u 2024. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 6% prosečno u petogodišnjem periodu su **bolesti kože i potkožnog tkiva** (stopa morbiditeta u 2024. – 220,2‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti sistema za varenje** sa udelom od 4,7% u 2024.(stopa –184‰ u 2024.).

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **zarazne i parazitarne bolesti** koje čine 3,7-4,3% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –168,1‰ u 2024. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, groznica nepoznatog porekla, akutno zapaljenje ždrela i krajnika, druge bolesti nosa i sinusa nosa i bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (Tabela 49). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Negotin 2024. godine činilo je 55,3% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 48 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	1808	47,9	2135	46,2	2757	51,8	2912	54,9	2337	50,1
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	583	15,5	873	18,9	961	18	689	13	711	15,2
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	255	6,8	280	6,1	346	6,5	282	5,2	262	5,6
XI Bolesti sistema za varenje	180	4,8	241	5,3	242	4,5	227	4,3	219	4,7
I Zarazne bolesti I parazitarne bolesti	138	3,7	99	2,1	137	2,6	260	4,9	200	4,3
VII Bolesti oka i pripojaka oka	106	2,7	99	2,1	170	3,2	260	4,9	199	4,3
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	189	5	156	3,4	117	2,2	110	2,1	109	2,3
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	56	1,5	64	1,4	40	0,8	53	1	72	1,5
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	115	3,1	121	2,6	70	1,3	105	2	72	1,5
XVII Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti	8	0,2	20	0,4	16	0,3	17	0,3	60	1,3
Ostale grupe bolesti	332	8,8	531	11,5	469	8,8	394	7,4	428	9,2
UKUPNO	3770	100	4619	100	5325	100	5309	100	4669	100

Tabela br. 49 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	1215	32,2	1232	26,7	1336	25,1	1433	27	1113	23,8
Groznica nepoznatog porekla (R50)	251	6,7	444	9,6	614	11,5	394	7,4	465	10
Akutno zapaljenje ždrele i krajnika (J02-J03)	242	6,4	280	6,1	417	7,8	612	11,5	452	9,7
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31...J33-J34)	67	1,8	212	4,6	482	9,1	388	7,3	327	7
Bolesti srednjeg uva I bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	124	3,3	208	4,5	223	4,2	225	4,2	224	4,8
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	208	5,5	225	4,9	277	5,2	236	4,4	218	4,7
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	218	5,8	198	4,3	189	3,5	254	4,8	203	4,3
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	264	7	350	7,6	294	5,5	236	4,4	198	4,2
Bolesti vežnjače oka (H10-H13)	68	1,8	71	1,5	148	2,8	229	4,3	177	3,8
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55, K58-K67)	92	2,4	128	2,8	99	1,9	110	2,1	140	3
Ostale dijagnoze bolesti	1021	27,1	1271	27,4	1246	23,4	1192	22,6	1152	24,7
UKUPNO	3770	100	4619	100	5325	100	5309	100	4669	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece Okruga Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području okruga Bor u petogodišnjem periodu kretao se od 11928 oboljenja u 2020. godini do 21046 u 2024. godini. Stopa obolevanja u 2024. iznosi 4093/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 50). Poslednje 2024. godine stopa obolevanja od respiratornih bolesti je bila 2140,8/1000 dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini 52,3% ukupnog morbiditeta u 2024.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 20,7% prosečno morbiditeta ove službe (stopa – 930‰ u 2024. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 4,4% u proseku u petogodišnjem periodu su **bolesti sistema za varenje** (stopa morbiditeta u 2024. –196,6‰).

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti kože i potkožnog tkiva** sa prosečnim udelom od 4,4% (stopa u 2024.–164,2‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **zarazne bolesti** koje čine 4% prosečno svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –150,5‰ u 2024. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza su: akutno zapaljenje ždrela i krajnika, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, groznica nepoznatog porekla i akutni bronhitis i bronhiolitis (Tabela 51). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor 2024. godine činilo je blizu 67,9% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 50 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području Okruga Bor u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	6312	52,9	8457	48,9	10842	53,6	11227	52,1	11008	52,3
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2076	17,4	3423	19,8	4413	21,8	4672	21,7	4782	22,7
XI Bolesti sistema za varenje	531	4,5	696	4	845	4,2	1008	4,7	1011	4,8
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	646	5,4	731	4,3	817	4	881	4,1	844	4
I Zarazne bolesti I parazitarne bolesti	496	4,2	648	3,7	614	3	1105	5,1	774	3,7
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	401	3,4	529	3,1	657	3,2	855	4	740	3,5
VII Bolesti oka i pripojaka oka	231	1,9	268	1,5	453	2,2	615	2,9	590	2,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	468	3,9	491	2,8	404	2	399	1,9	373	1,8
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	291	2,4	295	1,7	286	1,5	310	1,4	301	1,4
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	85	0,7	93	0,5	85	0,4	93	0,4	134	0,6
Ostale grupe bolesti	391	3,3	1664	9,7	802	4,1	400	1,7	489	2,4
UKUPNO	11928	100	17295	100	20218	100	21565	100	21046	100

Tabela br. 51 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji Okruga Boru periodu 2020-2024. godina

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	2428	20,4	2681	15,5	4070	20,1	4742	22	4835	23
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	2772	23,2	3983	23	4206	20,8	4093	19	3794	18
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	863	7,1	1671	9,7	2315	11,5	2489	11,5	2476	11,8
Groznica nepoznatog porekla (R50)	1054	8,8	1563	9	1926	9,5	1987	9,2	2103	10
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	675	5,7	903	5,2	1101	5,4	1115	5,2	1076	5,1
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	543	4,6	590	3,4	643	3,2	720	3,3	682	3,2
Bolesti srednjeg uva I bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	281	2,4	404	2,3	506	2,5	685	3,2	609	2,9
Bolesti vežnjače oka (H10-H13)	162	1,4	208	1,2	401	2	566	2,6	534	2,5
Druge bolesti jednjaka, želuca I dvanaestopalačnog creva (K20-K23...K30-K31)	248	2,1	329	1,9	458	2,3	591	2,7	518	2,5
Druge bolesti nosa I sinusa nosa (J30-J31,J33-J34)	146	1,2	310	1,8	679	3,4	593	2,7	502	2,4
Ostale dijagnoze bolesti	2756	23,1	4653	27	3913	19,3	3984	18,6	3917	18,6
UKUPNO	11928	100	17295	100	20218	100	21565	100	21046	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Bor u periodu 2020-2024. godine kretao se od 7081 (2020.godina) do 13054 (2024.godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2024. godini iznosi 2836/1000 dece.

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa-1300,2‰ u 2024. godini) sa najčešćom dijagnozom akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 761,4‰ u 2024. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –261,1‰ u 2024. godini).

Na četvrtom mestu su **povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora** sa stopom obolevanja 106,2/1000 u 2024. godini (Tabela 52). **Bolesti kože i potkožnog tkiva** (2,2% u proseku) sa stopom obolevanja –79,5‰ u 2024. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2024. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 71,2% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutno zapaljenje ždrela i krajnika se nalazi na prvom mestu. Slede drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, druge bolesti jednjaka, želuca i dvanestopalčnog creva, groznica nepoznatog porekla i akutne infekcije gornjih respiratornih puteva u 2024.godini (Tabela 53).

Tabela br. 52 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Bor u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	3264	46,1	3012	33,8	4406	40,9	5365	43,2	5985	45,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i	1751	24,7	2198	24,7	3178	29,5	3529	28,4	3505	26,9
XI Bolesti sistema za varenje	500	7,1	597	6,7	988	9,2	1202	9,7	1202	9,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	354	5	362	4,1	478	4,4	481	3,9	489	3,7
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	237	3,3	247	2,8	251	2,3	305	2,5	366	2,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	313	4,4	246	2,8	315	2,9	357	2,9	311	2,4
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	113	1,6	118	1,3	217	2	268	2,2	278	2,1
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	111	1,6	104	1,2	182	1,7	162	1,3	214	1,6
VII Bolesti oka i pripojaka oka	75	1,1	75	0,8	139	1,3	138	1,1	170	1,3
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	150	2,1	357	4	260	2,4	267	2,1	132	1,1
Ostale grupe bolesti	213	3	1596	17,8	368	3,4	354	2,7	402	3,1
UKUPNO	7081	100	8912	100	10782	100	12428	100	13054	100

Tabela br. 53 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Bor u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrele i krajnika (J02-J03)	1980	28	1937	21,7	3041	28,2	3789	30,5	4393	33,7
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	758	10,7	1272	14,3	1974	18,3	2403	19,3	2211	16,9
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, „K30-K31)	347	4,9	490	5,5	849	7,9	1067	8,6	1042	8
Groznicu nepoznatog porekla (R50)	734	10,4	677	7,6	837	7,8	741	6	860	6,6
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	663	9,4	581	6,5	503	4,7	683	5,5	789	6
Bol u trbuhu i karlici (R10)	259	3,7	249	2,8	367	3,4	385	3,1	434	3,3
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	315	4,4	228	2,6	396	3,7	374	3	347	2,7
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	262	3,7	273	3,1	327	3	328	2,6	332	2,5
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	150	2,1	165	1,9	155	1,4	179	1,4	249	1,9
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	114	1,6	172	1,9	220	2	185	1,5	195	1,5
Ostale dijagnoze bolesti	1499	21,1	2868	32,1	2113	19,6	2294	18,5	2202	16,9
UKUPNO	7081	100	8912	100	10782	100	12428	100	13054	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Kladovo

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine kretao se od 2211 (2020. godina) do 5249 (2024.godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2024. godini iznosi 3349,7/1000 dece.

Najučestalije grupe su **respiratorna oboljenja** (stopa – 1601,1‰ u 2024. godini) sa najčešćom dijagnozom akutne infekcije gornjih respiratornih puteva i **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** sa dijagnozom drugi simptomi, znaci I nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (stopa-487,5‰ u 2024. godini).

Na trećem I četvrtom mestu su **bolesti sistema za varenje** (stopa –393,7‰ u 2024. godini) i **zarazne i parazitarne bolesti** (stopa –197,2‰ u 2024. godini).

Na petom mestu su **povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora** sa stopom obolevanja 147,4/1000 u 2024. godini. One čine 4% u proseku od ukupno registrovanih oboljenja u petogodišnjem periodu (Tabela 54).

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Kladovo 2024. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 56,5% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutne infekcije gornjih respiratornih puteva se nalazi na prvom mestu. Slede akutno zapaljenje ždrela i krajnika, druge virusne bolesti, groznica nepoznatog porekla i drugi simptomi, znaci I nenormalni klinički i laboratorijski nalazi. To je pet najčešćih razloga zbog kojih su se deca školskog uzrasta opštine Kladovo obraćala pedijatru u 2024. godini (Tabela 55).

Tabela br. 54 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	1238	56	1356	29,8	2265	52,5	2280	47,2	2509	47,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	296	13,4	590	13	391	9,1	829	17,2	764	14,6
XI Bolesti sistema za varenje	102	4,6	214	4,7	294	6,8	576	11,9	617	11,7
I Zarazne i parazitarne bolesti	81	3,7	73	1,6	152	3,5	258	5,3	309	5,9
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	87	3,9	139	3,1	180	4,2	218	4,5	231	4,4
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	93	4,2	95	2,1	119	2,8	96	2	158	3
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	86	3,9	111	2,4	92	2,1	139	2,9	149	2,8
VI Bolesti nervnog sistema	15	0,7	48	1,1	61	1,4	77	1,6	110	2,1
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	75	3,4	80	1,8	102	2,4	97	2	100	1,9
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	28	1,3	39	0,9	65	1,5	83	1,7	98	1,9
Ostale grupe bolesti	110	4,9	1798	39,5	591	13,7	177	3,7	204	3,9
UKUPNO	2211	100	4543	100	4312	100	4830	100	5249	100

Tabela br. 55 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	805	36,4	1051	23,1	1558	36,1	1625	33,6	1572	29,9
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	253	11,4	205	4,5	425	9,9	377	7,8	616	11,7
Druge virusne bolesti (A81,A87...B25)	57	2,6	44	1	102	2,4	192	4	267	5,1
Groznicu nepoznatog porekla (R50)	139	6,4	323	7,1	126	2,9	371	7,7	261	5
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	72	3,3	109	2,4	82	1,9	237	4,9	253	4,8
Bol u trbuhu i karlici (R10)	85	3,8	158	3,5	165	3,8	221	4,6	250	4,8
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31,J33-J34)	41	1,8	43	0,9	108	2,5	149	3,1	249	4,7
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	56	2,5	109	2,4	151	3,5	210	4,3	227	4,3
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55,K58-K67)	49	2,2	103	2,3	144	3,3	224	4,6	226	4,3
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	85	3,8	88	1,9	108	2,5	93	1,9	150	2,9
Ostale dijagnoze bolesti	569	25,8	2310	50,9	1343	31,2	1131	23,5	1178	22,5
UKUPNO	2211	100	4543	100	4312	100	4830	100	5249	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Majdanpek

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine kretao se od 1543 (2020. godina) do 3255 (2024. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2024. godini iznosi 2297,1/1000 dece.

Najučestalija su **respiratorna oboljenja** (stopa 1316,2‰ u 2024. godini) sa najčešćom dijagnozom akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa 389,5‰ u 2024.) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –125,6‰ u 2024. godini).

Na četvrtom mestu su **zarazne i parazitarne bolesti** sa stopom obolevanja 100,2/1000 u 2024. Godini (Tabela 56). **Bolesti mokraćno-polnog sistema** sa stopom obolevanja od 75,5 ‰ u 2024. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Majdanpek 2024. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 64,8% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutno zapaljenje ždrela i krajnika se nalazi na prvom mestu. Slede drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, groznica nepoznatog porekla i akutni bronhitis i bronhiolitis. Ove dijagnoze su pet najčešćih razloga zbog kojih su se deca školskog uzrasta opštine Majdanpek obraćala pedijatru u 2024. godini (Tabela 57).

Tabela br. 56 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	770	49,9	817	49,2	1273	56,9	1658	61,4	1865	57,2
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	111	7,2	188	11,3	212	9,5	360	13,3	552	17
XI Bolesti sistema za varenje	79	5,1	125	7,5	173	7,7	173	6,4	178	5,5
I Zarazne bolesti I parazitarne bolesti	190	12,3	61	3,7	133	5,9	108	4	142	4,4
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	112	7,3	118	7,1	91	4,1	86	3,2	107	3,3
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	28	1,8	27	1,6	55	2,5	80	3	98	3
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	32	2,1	68	4,1	21	0,9	20	0,7	81	2,5
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	86	5,6	55	3,3	67	3	95	3,5	73	2,2
XIX Povede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	31	2	42	2,5	45	2	61	2,3	62	1,9
VII Bolesti oka i pripojaka oka	35	2,3	25	1,3	23	1	19	0,7	49	1,5
Ostale grupe bolesti	69	4,4	133	8,4	144	6,5	40	1,5	48	1,5
UKUPNO	1543	100	1659	100	2237	100	2700	100	3255	100

Tabela br. 57 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrelo i krajnika (J02-J03)	398	25,8	483	29,1	708	31,6	1054	39	1223	37,5
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	75	4,9	105	6,3	125	5,6	220	8,1	295	9,1
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	208	13,5	201	12,1	301	13,5	319	11,8	244	7,5
Groznica nepoznatog porekla (R50)	12	0,8	36	2,2	51	2,3	90	3,3	182	5,6
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	79	5,1	54	3,3	90	4	98	3,6	167	5,1
Akutno zapaljenje grkljana I dušnika (J04)	54	3,5	61	3,7	126	5,6	123	4,6	154	4,7
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23...K30-K31)	36	2,3	49	3	85	3,8	102	3,8	110	3,4
Druge virusne bolesti (A81, A87...B25)	95	6,2	38	2,3	11	0,5	47	1,7	77	2,4
Bolesti srednjeg uva I bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	14	0,9	11	0,7	43	1,9	63	2,3	75	2,3
Bol u trbuhu i karlici (R10)	24	1,6	47	2,8	36	1,6	50	1,9	75	2,3
Ostale dijagnoze bolesti	548	35,4	574	34,5	661	29,6	534	19,9	653	20,1
UKUPNO	1543	100	1659	100	2237	100	2700	100	3255	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Negotin

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine kretao se od 5059 (2020. godina) do 6323 (2024. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2024. godini iznosi 2643,4/1000 dece.

Najučestalija su **respiratorna oboljenja** (stopa – 1154,7‰ u 2024. godini) sa najčešćom dijagnozom akutne infekcije gornjih respiratornih puteva.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 466,5‰ u 2024. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –202,7‰ u 2024. godini).

Na četvrtom mestu su **bolesti kože i potkožnog tkiva** sa stopom obolevanja 158/1000 u 2024. godini (Tabela 58).

Bolesti uva i mastoidnog nastavka (4,1% u proseku) sa stopom obolevanja –107‰ u 2024. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Negotin 2024. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 52,4% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutne infekcije gornjih respiratornih puteva nalazi se na prvom mestu. Slede akutno zapaljenje ždrele i krajnika, groznica nepoznatog porekla, druge bolesti nosa i sinusa nosa i drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (Tabela 59).

Tabela br. 58 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2291	45,3	1927	36,7	3128	52,2	2870	49,4	2762	43,7
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	621	12,3	939	17,9	859	14,3	799	13,8	1116	17,6
XI Bolesti sistema za varenje	321	6,3	338	6,4	457	7,6	475	8,2	485	7,8
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	362	7,2	313	6	263	4,4	369	6,4	378	6
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	218	4,3	201	3,8	266	4,4	236	4,1	256	4
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	242	4,8	189	3,6	124	2,1	229	3,9	250	4
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	246	4,9	187	3,6	170	2,8	188	3,2	211	3,3
VII Bolesti oka i pripojaka oka	195	3,9	135	2,6	201	3,4	195	3,4	183	2,9
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	80	1,6	106	2	101	1,7	167	2,9	165	2,6
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	138	2,7	115	2,2	114	1,9	106	1,8	160	2,5
Ostale grupe bolesti	345	6,7	802	15,2	311	5,2	173	2,9	357	5,6
UKUPNO	5059	100	5252	100	5994	100	5807	100	6323	100

Tabela br. 59 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	1459	28,8	1143	21,8	1444	24,1	1243	21,4	1230	19,5
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	422	8,3	366	7	624	10,4	749	12,9	728	11,5
Groznica nepoznatog porekla (R50)	108	2,1	327	6,2	384	6,4	360	6,2	479	7,6
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	234	4,6	256	4,9	658	11	511	8,8	465	7,4
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	313	6,2	393	7,5	282	4,7	254	4,4	402	6,4
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55...K58-K67)	139	2,7	123	2,3	115	1,9	226	3,9	318	5
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	312	6,2	223	4,2	188	3,1	277	4,8	294	4,6
Bol u trbuhu i karlici (R10)	200	4,1	219	4,2	193	3,2	185	3,2	235	3,7
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	193	3,8	157	3	104	1,7	193	3,3	196	3,1
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	123	2,4	101	1,9	164	2,7	174	3	180	2,8
Ostale dijagnoze bolesti	1556	30,8	1944	37	1838	30,8	1635	28,1	1796	28,4
UKUPNO	5059	100	5252	100	5994	100	5807	100	6323	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine Okruga Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području okruga Bor u periodu 2020-2024. godine kretao se od 15894 (2020. godina) do 27881 (2024. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2023. godini iznosi 2794/1000 dece,

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa-1314,9‰ u 2024. godini) sa najčešćom dijagnozom akutno zapaljenje ždrela I krajnika.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 594,9‰ u 2023. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –248,7‰ u 2024. godini).

Na četvrtom mestu su **povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora** sa stopom obolevanja 103,4/1000 u 2024. godini (Tabela 60). **Bolesti kože i potkožnog kiva** sa stopom obolevanja –96,8‰ u 2024. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji okruga Bor, 2024. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 61,7% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutno zapaljenje zdrela i krajnika nalazi se na prvom mestu. Slede akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, groznica nepoznatog porekla i druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva u 2024. godini (Tabela 62).

Tabela br. 60 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području Okruga Bor u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	7563	47,6	7112	34,9	11072	47,5	12173	47,3	13121	47,1
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički I laboratorijski nalazi	2779	17,5	3915	19,2	4640	19,9	5517	21,4	5937	21,2
XI Bolesti sistema za varenje	1002	6,3	1274	6,3	1912	8,2	2426	9,5	2482	8,9
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	714	4,5	732	3,6	827	3,5	989	3,8	1032	3,7
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	771	4,9	726	3,6	673	2,9	908	3,5	966	3,5
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	452	2,8	441	2,2	657	2,8	680	2,6	790	2,8
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	501	3,2	597	2,9	646	2,8	800	3,1	748	2,7
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	746	4,7	631	3,1	678	2,9	728	2,8	729	2,6
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	309	1,9	326	1,6	382	1,6	371	1,4	553	2
VII Bolesti oka i pripojaka oka	339	2,1	269	1,3	397	1,7	394	1,5	471	1,7
Ostale grupe bolesti	718	4,5	4343	21,3	1441	6,2	779	3,1	1052	3,8
UKUPNO	15894	100	20366	100	23325	100	25765	100	27881	100

Tabela br.61 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji Okruga Boru periodu 2020-2024.

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrele i krajnika (J02-J03)	3053	19,2	2991	14,7	4798	20,6	5969	23,2	6960	25
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	3135	19,7	2976	14,6	3806	16,3	3870	15	3835	13,8
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	1218	7,7	1879	9,2	2463	10,6	3114	12,1	3161	11,3
Groznica nepoznatog porekla (R50)	993	6,3	1363	6,7	1398	6	1562	6,1	1782	6,4
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, K30-K31)	487	3,1	749	3,7	1292	5,5	1529	5,9	1458	5,2
Bol u trbuhu i karlici (R10)	568	3,6	673	3,3	761	3,3	841	3,3	994	3,6
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	402	2,5	480	2,4	1017	4,4	876	3,4	836	3
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01, ...T13-T14)	528	3,3	571	2,8	614	2,6	778	3	795	2,9
Akutno zapaljenje dušnica i krajnjih okrajaka dušnica (J20-J21)	596	3,7	397	1,9	738	3,2	689	2,7	763	2,7
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	603	3,8	519	2,5	472	2	651	2,5	721	2,6
Ostale dijagnoze bolesti	4311	27,1	7768	38,2	5966	25,5	5886	22,8	6576	23,5
UKUPNO	15894	100	20366	100	23325	100	25765	100	27881	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Bor

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Bor u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 1142 (2020.) do 648 (2024.). Stopa morbiditeta u 2024. godini –36,8‰),

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji se udeo kretao u opsegu 76,9% do 87,7%. Stopa oboljevanja u 2024. godini je bila 25,5/1000.

Druga po zastupljenosti je grupa **zarazne i parazitarne bolesti** sa 9,6% prosečnog udela u morbiditetu u ovom petogodišnjem periodu (stopa u 2024. godini- 5,3‰).

Treća po zastupljenosti je grupa **tumori** sa stopom u 2024. od 4,1‰,

Ove tri grupe bolesti su zastupljene sa 95,1% u ukupnom morbiditetu u 2024. godini (Tabela 62).

Na teritoriji opštine Bor su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2024. godini najčešće posete ostvarivane su pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (32,7%), mikoze (11,3%), poremećaji menstruacije (9,3%) i druga oboljenja polno-mokraćnog (7,1%). Prvih pet dijagnoza čine 66,7% registrovanih oboljenja i stanja u službi zdravstvene zaštite žena (Tabela 63).

Tabela br.62 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Bor u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	999	87,5	924	87,7	726	80,2	574	76,9	449	69,3
I Zarazne i parazitarne bolesti	54	4,7	44	4,2	112	12,4	89	11,9	95	14,7
II Tumori	75	6,6	79	7,5	59	6,5	68	9,1	72	11,1
XVIII Simptomi, znaci I patološki klinički i laboratorijski nalazi	0	0	0	0	0	0	1	0,1	11	1,7
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	0	0	0	0	0	0	4	0,5	9	1,4
Ostale grupe bolesti	14	1,2	7	0,6	8	0,9	11	1,5	12	1,8
UKUPNO	1142	100	1054	100	905	100	747	100	648	100

Tabela br.63 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Bor u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	314	27,5	360	34,2	295	32,6	224	30	212	32,7
Mikoze (B35-B49)	29	2,5	25	2,4	83	9,2	72	9,6	73	11,3
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	214	18,7	156	14,8	107	11,8	69	9,2	60	9,3
Druga oboljenja polnomokračnog puta (N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99)	259	22,7	231	21,9	203	22,4	146	19,5	46	7,1
Bolesti menopauze-klimakterijuma (N95)	35	3,1	30	2,8	19	2,1	25	3,3	41	6,3
Zloćudni tumor grlića materice (C53)	26	2,3	21	2	12	1,3	32	4,3	27	4,2
Cistitis (N30)	58	5,1	40	3,8	30	3,3	43	5,8	26	4
Druge infekcije pretežno prenete polnim putem (A57-A64)	24	2,1	19	1,8	22	2,4	17	2,3	21	3,2
Ostale dijagnoze bolesti	183	16	172	16,3	134	14,9	119	16	142	21,9
UKUPNO	1142	100	1054	100	905	100	747	100	648	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Kladovo

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Kladovo u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 1543 u 2020. do 1558 u 2024. godini. Stopa morbiditeta iznosila je 199,1 u 2024. godini na 1000 žena starijih od 15 godina.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne bolesti **mokraćno-polnog sistema** čiji se broj kretao od 1497 do 1201 u ovom periodu. Udeo ove grupe bolesti iznosio je 68,3% u proseku. Stopa oboljevanja u 2024. godini je bila 163,7/1000.

U drugu grupu spadaju **tumori** sa prosečno 5,7% udela u ukupnom morbiditetu (stopa u 2024. godini-16,3‰).

Treća po učestalosti grupa bolesti su **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** (5,3% u 2024.). Slede **bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma** (2,8% u 2024.) i **bolesti kože i potkožnog tkiva** (0,6% u 2024.) (Tabela 64).

Na teritoriji opštine Kladovo su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2024. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozama: bolesti menopause-klimakterijuma (23%), druga zapaljenja ženskih karličnih organa (17,2%), cistitis (9,9%) zapaljenje grlića materice (9,2%) i pormećaji menstruacije (6,4%) (Tabela 65).

Tabela br.64 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1312	84,8	1437	87,8	1201	86,6	1497	88,5	1281	82,3
II Tumori	79	5,1	72	4,4	69	5	100	5,9	128	8,2
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	91	5,9	86	5,3	74	5,3	56	3,3	83	5,3
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	44	2,9	23	1,5	33	2,4	25	1,5	44	2,8
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	8	0,5	3	0,2	0	0	3	0,2	9	0,6
Ostale grupe bolesti	9	0,8	11	0,8	10	0,7	10	0,6	13	0,8
UKUPNO	1543	100	1632	100	1387	100	1691	100	1558	100

Tabela br. 65 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	310	20	375	22,9	305	22	384	22,7	359	23
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	223	14,4	263	16,1	278	20	361	21,3	268	17,2
Cistitis (N30)	191	12,3	145	8,9	170	12,3	191	11,3	154	9,9
Zapaljenje grlića materice (N72)	170	11	158	9,7	127	9,2	140	8,3	144	9,2
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	162	10,5	143	8,7	72	5,2	110	6,5	100	6,4
Tumor glatkog mišića materice (D25)	44	2,8	57	3,5	54	3,9	81	4,8	96	6,2
Ostale dijagnoze bolesti	443	29	491	30,2	381	27,4	424	25,1	437	28,1
UKUPNO	1543	100	1632	100	1387	100	1691	100	1558	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Majdanpek

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Majdanpek u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 798 do 691. Stopa morbiditeta u 2024. godini je 119,3 na 1000 žena starijih od 15 godina.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji je broj bio u 2020. godini 731 da bi u 2024. godini iznosio 671. Udeo ove grupe bolesti se kretao u opsegu 94,7%-90,2%. Stopa oboljevanja u 2024. godini je bila 107,6/1000.

U drugu grupu spadaju **tumori** sa 4,2% prosečno udela u ukupnom morbiditetu, sa stopom u 2024. godini od 4,1‰.

U odnosu na ove grupe bolesti, mnogo je manja zastupljenost **bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma** (1,1% u 2024.) i **trudnoća, rađanje i babinje** (1,1% u 2024.) (Tabela 66).

Na teritoriji opštine Majdanpek su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2024. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozom druga zapaljenja ženskih karličnih organa (26,3%), bolesti menopauze-klimakterijuma (19,6%) poremećaji menstrualnog ciklusa (17,2%), zapaljenje mokraćne bešike (10,2%) i dobroćudni tumor jajnika (3,9%) (Tabela 67).

Tabela br.66 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	731	91,6	678	92,9	710	94,7	643	93,1	671	90,2
II Tumori	29	3,7	29	4	22	2,9	32	4,6	45	6
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	13	1,6	16	2,2	9	1,2	7	1	8	1,1
XV Trudnoća, rađanje i babinje	13	1,6	0	0	6	0,8	2	0,3	8	1,1
I Zarazne i prazitarne bolesti	5	0,6	4	0,5	1	0,1	4	0,6	6	0,8
Ostale grupe bolesti	7	0,9	3	0,4	2	0,3	3	0,4	6	0,8
UKUPNO	798	100	730	100	750	100	691	100	744	100

Tabela br. 67 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	223	27,9	182	24,9	211	28,1	161	23,3	196	26,3
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	91	11,4	118	16,2	146	19,5	129	18,7	146	19,6
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	191	23,9	174	23,8	140	18,7	151	21,9	128	17,2
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	73	9,2	73	10	75	10	66	9,6	76	10,2
Dobročudni tumor jajnika (D27)	9	1,1	12	1,6	14	1,9	19	2,7	29	3,9
Zapaljenje jajovoda i zapaljenje jajnika (N70)	46	5,8	47	6,4	47	6,3	44	6,4	28	3,8
Zapaljenje grlića materice (N72)	27	3,4	22	3	13	1,7	21	3	20	2,7
Ostale dijagnoze bolesti	138	17,3	102	14,1	104	13,8	100	14,4	121	16,3
UKUPNO	798	100	730	100	750	100	691	100	744	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Negotin

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Negotin u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 1463 (2020.) do 2426 (2024.). Stopa morbiditeta iznosi 190 na 1000 žena starijih od 15 godina u 2024. godini.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** (prosečno 83,8%). Stopa oboljevanja u 2024. godini je bila 158,6/1000.

U drugu i treću grupu i po učestalosti spadaju **tumori** sa 4,9 u proseku sa stopom u 2024. godini od 9,9‰ i **trudnoća, rađanje i babinje** sa 5,8% u proseku udela u ukupnom morbiditetu (stopa u 2024. godini– 9,8‰).

U odnosu na ove grupe bolesti zastupljenost bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma iznosi 2,9% u 2024. Godini. (Tabela 68).

Na teritoriji opštine Negotin su posete službama za zdravstvenu zaštitu žena u 2024. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (22,5%), zapaljenje mokraćne bešike (16,1%), bolesti dojke (12,1%), bolesti menopause-klimakterijuma (10%) i poremećaji menstruacije (4%). Prvih pet dijagnoza čine više od dve trećine (72,3%) registrovanih oboljenja i stanja u službi zdravstvene zaštite žena (Tabela 69).

Tabela br. 68 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1274	87,6	1165	83	1362	84,5	1754	80,4	2025	83,5
II Tumori	57	3,9	82	5,8	52	3,2	124	5,7	126	5,2
XV Trudnoća, rađanje i babinje	82	5,6	86	6,1	95	5,9	139	6,4	125	5,2
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	25	1,7	36	2,6	45	2,8	78	3,5	70	2,9
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	8	0,5	10	0,7	27	1,7	41	1,9	40	1,6
III Bolesti krvi i krvotvornih organa	7	0,5	14	1	9	0,6	21	1	18	0,7
Ostale grupe bolesti	10	0,2	11	0,8	21	1,3	24	1,1	22	0,9
UKUPNO	1463	100	1404	100	1611	100	2181	100	2426	100

Tabela br. 69 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Negotin u periodu 2020-2024. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	314	21,5	354	25,2	410	25,5	445	20,4	546	22,5
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	185	12,6	166	11,8	233	14,5	415	19	391	16,1
Bolesti dojke (N60-N64)	263	18	172	12,3	250	15,5	260	11,9	294	12,1
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	194	13,3	166	11,8	122	7,6	174	8	282	11,6
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	130	8,9	159	11,3	145	9	159	7,3	243	10
Zapaljenje grlica materice (N72)	85	5,8	37	2,6	50	3,1	98	4,5	96	4
Ostale komplikacije trudnoće I porođaja (O20-O29,...O81-O84)	50	3,4	56	4	50	3,1	99	4,5	94	3,9
Ostale dijagnoze bolesti	242	16,5	294	21	351	21,7	531	24,4	480	19,8
UKUPNO	1463	100	1404	100	1611	100	2181	100	2426	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena Okruga Bor

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji okruga Bor u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 4950 (2020.) do 5376 (2024.). Stopa morbiditeta u 2024. godini – 120,9‰.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji se udeo kretao u opsegu 87,2 – 82,3%. Stopa oboljevanja u 2024. godini je bila 99,6/1000.

U drugu grupu spadaju **tumori** sa 5,5% prosečnog udela u morbiditetu u ovom petogodišnjem periodu (stopa u 2024. godini – 8,34‰).

U odnosu na ove grupe bolesti, nešto je manja je zastupljenost ostalih grupa u 2024. godini (Tabela 70).

Na teritoriji okruga Bor su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2024. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (22,7%), bolesti menopause (15,4%) zapaljenje mokraćne bešike (12%), poremećaji menstruacije (9,9%) i bolesti dojke (6,4%) (Tabela 71).

Tabela br. 70 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor u periodu 2020-2024. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	4316	87,2	4204	87,1	3999	85,9	4468	84,1	4426	82,3
II Tumori	240	4,8	262	5,4	202	4,4	324	6,1	371	6,9
XV Trudnoća, rađanje i babinje	111	2,2	93	1,9	109	2,3	151	2,8	140	2,6
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	99	2	97	2,1	101	2,2	98	1,9	137	2,5
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizna	82	1,7	75	1,6	87	1,9	111	2,1	126	2,3
I Zarazne i parazitarne bolesti	73	1,6	65	1,3	135	2,9	110	2,1	119	2,2
III Bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	17	0,3	19	0,4	11	0,2	23	0,4	26	0,5
Ostale grupe bolesti	12	0,2	9	0,2	9	0,2	25	0,5	31	0,6
UKUPNO	4950	100	4824	100	4653	100	5310	100	5376	100

Tabela br. 71 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji Okruga Boru periodu 2020-2024.

Dijagnoza prema MKB-X	2020		2021		2022		2023		2024	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	1074	21,7	1159	24	1194	25,7	1191	22,5	1222	22,7
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	630	12,7	689	14,3	592	12,7	712	13,4	828	15,4
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	507	10,2	424	8,8	508	10,9	715	13,5	647	12
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	697	14,2	632	13,1	464	10	489	9,2	531	9,9
Bolesti dojke (N60-N64)	293	5,9	220	4,6	289	6,2	309	5,8	346	6,4
Zapaljenje grlića materice (N72)	308	6,2	242	5	206	4,4	282	5,3	275	5,1
Druga oboljenja polnomokraćnog puta (N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99)	402	8,1	373	7,7	361	7,8	325	6,1	195	3,6
Tumor glatkog mišića materice (D25)	95	1,9	114	2,4	91	2	124	2,3	140	2,6
Bol u trbuhu i karlici (R10)	99	2	94	1,9	98	2,1	94	1,8	129	2,4
Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E15-E35,E58-E63,E67-E85,E87-E90)	82	1,7	71	1,5	82	1,8	104	2	117	2,2
Ostale dijagnoze bolesti	763	15,4	806	16,7	768	16,4	965	18,1	946	17,7
UKUPNO	4950	100	4824	100	4653	100	5310	100	5376	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Bor

Na području opštine Bor, u periodu od 2020-2024. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 4900 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2024. godini iznosila je 117,2/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (65% u 2024. godini), *zubni karijes* (35% u 2024. god.) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 72).

Tabela br. 72 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Bor, 2020-2024. godine

		2020	2021	2022	2023	2024
Zubni karijes (K02)	N	2452	2206	2774	2521	1630
	%	45,9	50,4	59,1	46,7	35
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	2835	2250	1917	2865	3035
	%	53,7	50,4	40,8	53,1	65
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	22	6	3	9	2
	%	0,4	0,1	0,1	0,2	0
UKUPNO	N	5282	4462	4694	5395	4667
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Kladovo

Na području opštine Kladovo, u periodu od 2020-2024. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 8075 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2024. godini je bila 444,1/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 68,3%), *zubni karijes* (prosečno 31,4%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 73).

Tabela br.73 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Kladovo, 2020-2024. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2020	2021	2022	2023	2024
Zubni karijes (K02)	N	2600	1884	2628	2346	2369
	%	35,6	26	29,4	25,1	31,4
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	4644	5275	6260	6923	5163
	%	63,7	72,7	70	74,1	68,3
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	52	94	55	73	25
	%	0,7	1,3	0,6	0,8	0,3
UKUPNO	N	7296	7253	8943	9342	7557
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Majdanpek

Na području opštine Majdanpek, u periodu od 2020-2024. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje 630,4 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2024. godini je bila 45,8/1000 stanovnika, Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *zubni karijes* (prosečno 48,2%) *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 46,9%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 74).

Tabela br. 74 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Majdanpek, 2020-2024. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2020	2021	2022	2023	2024
Zubni karijes (K02)	N	447	298	257	178	349
	%	48,4	53,6	42,2	42,4	54,2
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	460	252	320	214	245
	%	49,8	45,3	52,5	50,9	38
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	16	6	32	28	50
	%	1,7	1,1	5,3	6,7	7,8
UKUPNO	N	923	556	609	420	644
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Negotin

Na području opštine Negotin, u periodu od 2020-2024. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje 3041,8 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2024. godini je bila 121,3/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 67,4%), *zubni karijes* (prosečno 30,4%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 75).

Tabela br. 75 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Negotin, 2020-2024. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2020	2021	2022	2023	2024
Zubni karijes (K02)	N	900	766	743	1304	953
	%	29,2	30,4	28,5	35,4	28,7
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	1895	1715	1868	2380	2367
	%	61,6	68,1	71,5	64,6	71,3
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	282	36	0	0	0
	%	9,2	1,4	0	0	0
UKUPNO	N	3077	2517	2611	3684	3320
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba okruga Bor

Na području okruga Bor, u periodu od 2020-2024. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 16650,4 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2024. godini je bila 164,7/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 64,1%), *zubni karijes* (prosečno 35,5%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 76).

Tabela br. 76 Morbiditet u stomatološkoj službi okruga Bor 2020-2024. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2020	2021	2022	2023	2024
Zubni karijes (K02)	N	6372	5154	6402	6349	5301
	%	38,4	34,9	38,0	33,7	32,7
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	9834	9492	10365	12382	10810
	%	59,3	64,2	64,5	65,7	66,8
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	372	142	90	110	77
	%	2,2	1	0,5	0,6	0,5
UKUPNO	N	16578	14788	16857	18841	16188
	%	100	100	100	100	100

2.2. BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET

U toku 2024. godine u **opštim bolnicama okruga Bor** ostvareno je 27913 epizoda bolničkog lečenja sa stopom hospitalizacije 284,05‰.

Vodeće mesto u strukturi bolničkog morbiditeta imaju *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 4677 hospitalizacija, učešćem od 16,76% (tabela 77) i stopom hospitalizacije 47,59/1000 stanovnika. Ovo je verovatno zbog činjenice da dnevne bolnice nisu izdvojene iz ukupnog bolničkog morbiditeta.

Drugo mesto zauzimaju *tumori* čineći 11,31% svih stacionarno lečenih osoba u 2024. godini (Tabela br.77). Usled tumora bilo je ukupno 3158 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja 32,14‰.

Treći po učestalosti uzrok hospitalizacije su *bolesti sistema krvotoka*. U 2024. godini u opštim bolnicama okruga Bor ostvareno je 3086 hospitalizacija, što je 11,06% svih bolnički lečenih, a 31,40 na 1000 stanovnika.

Na četvrtom mestu je grupa *bolesti mokraćno polnog sistema* sa 2919 hospitalizovanih (10,46%) i stopom od 29,70‰.

Peto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzimaju *bolesti sistema za varenje* (2132 ili 7,64% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 21,70‰. *Bolesti nervnog sistema* su na šestom mestu sa učešćem od 6,20% u strukturi uzroka hospitalizacije (1731 hospitalizacija) i stopom hospitalizacije 17,61/1000 stanovnika. *Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva* sa 1544 hospitalizacija čine 5,53% svih stacionarno lečenih osoba u 2024. godini i stopom 15,71‰ zauzimaju sedmo mesto po učestalosti. *Bolesti sistema za disanje* sa 1523 epizoda lečenja čine 5,46% svih hospitalizovanih sa stopom hospitalizacije 15,50‰.

Navedene grupe oboljenja čine 74,41% hospitalno lečenih stanovnika u opštim bolnicama okruga Bor.

Tabela br.77 Struktura bolničkog morbiditeta u opštim bolnicama okruga Bor i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2024.godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	236	0,85	2,40
Tumori (C00-D48)	3158	11,31	32,14
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	1050	3,76	10,68
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	787	2,82	8,01
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	638	2,29	6,49
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	1731	6,20	17,61
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	246	0,88	2,50
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	136	0,49	1,38
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	3086	11,06	31,40
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	1523	5,46	15,50
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	2132	7,64	21,70
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	603	2,16	6,14
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	1544	5,53	15,71
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	2919	10,46	29,70
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	1312	4,70	76,02
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	66	0,24	0,67
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	30	0,11	0,31
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	884	3,17	9,00
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	1155	4,14	11,75
Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	4677	16,76	47,59
Šifre za posebne namene (U)	0	0,00	0,0
UKUPNO	27913	100,00	284,05

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika u opštim bolnicama okruga Bor u 2024. godini ukupno, sa stopom hospitalizacije, prikazani su u tabeli 78. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; hemoterapijska seansa zbog tumora; radioterapijska seansa; bol u slabinskom delu kičme i sedalnom živcu; druga označena oboljenja živaca; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena; smanjenje količine vode i zapremine krvi; zapaljenje pluća, neoznačeno; ispadanje [prolaps] slabinskog i drugih međupršljenskih diskusa sa oboljenjem korena živca i porođaj carskim rezom po izboru.

Ekstrakorporalna dijaliza i hemoterapijska seansa zbog tumora se nalaze među vodećim uzrocima hospitalizacije stanovništva verovatno zbog činjenice da dnevne bolnice nisu izdvojene iz ukupnog bolničkog morbiditeta.

Tabela br.78 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u opštim bolnicama okruga Bor u 2024.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	1719	6,16	17,49
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	1520	5,45	15,47
Radioterapijska seansa (Z51)	811	2,91	8,25
Bol u slabinskom delu kičme i sedalnom živcu (M54)	579	2,07	5,89
Druga označena oboljenja živaca (G62)	499	1,79	5,08
Anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena (D50)	422	1,51	4,29
Smanjenje količine vode i zapremine krvi (E86)	381	1,36	3,88
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	303	1,09	3,08
Ispadanje [prolaps] slabinskog i drugih međupršljenskih diskusa sa oboljenjem korena živca (M51)	295	1,06	3,00
Porodaj carskim rezom po izboru (O82)	284	1,02	2,89
Ostale	21100	75,59	214,72
UKUPNO	27913	100,00	284,05

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u okrugu Bor u 2024.godini je 697 (14664) ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 4,75%.

U toku 2024. godine u **Opštoj bolnici Bor** ostvareno je 12944 epizoda bolničkog lečenja, sa stopom hospitalizacije 324,95‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika imaju *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa učešćem od 15,78% i stopom hospitalizacije 51,29/1000 stanovnika. U 2024.godini ostvareno je 2043 hospitalizacije iz ove grupe oboljenja.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *tumori* sa 1595 hospitalizovanih (12,32%) i stopom od 40,04‰.

Na trećem mestu je grupa *bolesti sistema krvotoka* sa 1504 hospitalizacija, odnosno, 11,62% učešća u strukturi bolničkog morbiditeta i stopom 37,76 na 1000 stanovnika.

Četvrto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzima grupa *bolesti mokraćno polnog sistema* čineći 11,50% svih stacionarno lečenih osoba u 2024.godini (Tabela 79). Usled ovih bolesti bilo je ukupno 1488 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja 37,36‰.

Peto mesto dele grupe *Bolesti nervnog sistema i Bolesti sistema za varenje* sa učešćem 6,80% među bolnički lečenima stanovnicima (880) i stopom hospitalizacije 20,09‰.

Na šestom mestu u 2024.godini u Opštoj bolnici Bor ostvareno je 806 hospitalizacija iz grupe *trudnoća, radjanje i babinje*, što je 6,23% svih hospitalizovanih, a 103,80 na 1000 žena 15 do 49 godina starosti.

Navedene grupe oboljenja čine 71,04% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Bor.

Tabela br.79 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Bor i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2024.godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	156	1,21	3,92
Tumori (C00-D48)	1595	12,32	40,04
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	611	4,72	15,34
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	406	3,14	10,19
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	397	3,07	9,97
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	880	6,80	22,09
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	233	1,80	5,85
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	47	0,36	1,18
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	1504	11,62	37,76
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	513	3,96	12,88
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	880	6,80	22,09
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	284	2,19	7,13
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	351	2,71	8,81
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	1488	11,50	37,36
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	806	6,23	103,80
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	32	0,25	0,80
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	22	0,17	0,55
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	218	1,68	5,47
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	478	3,69	12,00
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	2043	15,78	51,29
Šifre za posebne namene (U)	0	0,00	0,00
UKUPNO	12944	100,00	324,95

*na 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika u Opštoj bolnici Bor u 2024.godini ukupno, sa stopom hospitalizacije, prikazani su u tabeli 80. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: hemoterapijska seansa zbog tumora; ekstrakorporalna dijaliza; druga označena oboljenja živaca, neoznačeno; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačeno; porođaj carskim rezom po izboru; spontani porođaj glavom; zapaljenje pluća, neoznačeno; smanjenje količine vode i zapremine krvi; zapaljenje grlića marerice; hronična bolest bubrega 5. stepena.

Tabela br. 80. Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Bor u 2024.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	1123	8,68	28,19
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	719	5,55	18,05
Druga označena oboljenja živaca (G62)	455	3,52	11,42
Anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena (D50)	305	2,36	7,66
Porodaj carskim rezom po izboru (O82)	220	1,70	5,52
Spontani porodaj glavom (O80)	182	1,41	4,57
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	178	1,38	4,47
Smanjenje količine vode i zapremine krvi (E86)	165	1,27	4,14
Zapaljenje grlića materice (N72)	155	1,20	3,89
Hronična bolest bubrega 5. stepena (N18)	141	1,09	3,54
Ostale	9301	71,86	233,49
UKUPNO	12944	100,00	324,95

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Bor u 2024.godini je 329 (6609 ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 4,98% na 100 lečenih u bolnici.

U toku 2024. godine na teritoriji **opštine Kladovo** ostvareno je 4847 epizoda bolničkog lečenja u Opštoj bolnici Kladovo. Stopa hospitalizacije je 284,87‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika, imaju *faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 1578 epizoda bolničkog lečenja, odnosno 32,56% svih stacionarno lečenih osoba u 2024.godini i stopom hospitalizacije od 92,74‰.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *tumori* čineći 21,79% svih stacionarno lečenih osoba u ovoj godini (Tabela 81). Usled ovih bolesti bilo je ukupno 1056 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu bolesti 62,06‰ (Opšta bolnica Kladovo pruža onkološku zdravstvenu zaštitu stanovništvu okruga Bor, Zaječar i stanovništvu Braničevskog okruga, a po potrebi i ukupnom stanovništvu Republike Srbije).

Na trećem mestu su *bolesti sistema za varenje* sa 595 hospitalizovanih (12,28%) i stopom hospitalizacije od 34,97‰. Četvrto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzimaju hospitalizacije usled *bolesti sistema krvotoka* usled kojih je ostvareno 381 epizoda bolničkog lečenja, odnosno 7,86% svih stacionarno lečenih osoba u 2024.godini i stopom hospitalizacije od 22,39‰.

Zatim slede na petom mestu *bolesti mokraćno polnog sistema* (249 hospitalizacija ili 5,14% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 14,63 na 1000 stanovnika.

U 2024. godini navedene grupe oboljenja čine 79,62% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Kladovo.

Tabela br.81 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Kladovo i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2024. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	40	0,83	2,35
Tumori (C00-D48)	1056	21,79	62,06
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	124	2,56	7,29
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	66	1,36	3,88
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	11	0,23	0,65
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	9	0,19	0,53
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	17	0,35	1,00
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	381	7,86	22,39
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	133	2,74	7,82
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	595	12,28	34,97
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	133	2,74	7,82
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	61	1,26	3,59
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	249	5,14	14,63
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	127	2,62	47,42
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	9	0,19	0,53
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	1	0,02	0,06
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	115	2,37	6,76
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	142	2,93	8,35
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	1578	32,56	92,74
Šifre za posebne namene (U)	0	0,00	0,00
UKUPNO	4847	100,00	284,87

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Opšta bolnica Kladovo pruža sekundarnu zdravstvenu zaštitu stanovništvu opštine Kladovo i onkološku zdravstvenu zaštitu stanovništvu okruga Bor, Zaječar i stanovništvu Braničevskog okruga, a po potrebi i ukupnom stanovništvu Republike Srbije. U okviru **onkološke zdravstvene zaštite** Služba onkologije pruža usluge hemoterapije i radioterapije U okviru Službe onkologije u 2024. godini ostvareno je 3790 hospitalizacija od kojih je 13,67% hospitalizacija usled tumora; 84,96% su faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, što čini 98,63% svih hospitalizacija.

Vodeći uzroci hospitalizacije u Opštoj bolnici Kladovo u 2024. godini ukupno, sa stopom hospitalizacije (na 1000 stanovnika opštine Kladovo) prikazani su u tabeli 82. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ; radioterapijska seansa; ekstrakorporalna dijaliza; tumor kože; hemoterapijska seansa zbog tumora; tumor vezivnog tkiva i drugih mekih tkiva; neukleštena preponska jednostrana kila bez gangrene, neoznačena; zloćudni tumor dojke, neoznačen; kongestivna kardiomiopatija; tumor dojke i poremećeno varenje.

Tabela br.82 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Kladovo u 2024. godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Radioterapijska seansa (Z51)	811	16,73	47,66
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	421	8,69	24,74
Tumor kože (D48)	247	5,10	14,52
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	206	4,25	12,11
Tumor vezivnog tkiva i drugih mekih tkiva (D48)	160	3,30	9,40
Neukleštenu preponsku jednostranu kila bez gangrene, neoznačena (K40)	109	2,25	6,41
Zloćudni tumor dojke, neoznačen (C50)	94	1,94	5,52
Kongestivna kardiomiopatija (I42)	90	1,86	5,29
Tumor dojke (D48)	88	1,82	5,17
Poremećeno varenje (K30)	88	1,82	5,17
Ostale	2533	52,26	148,87
UKUPNO	4847	100,00	284,87

U okviru onkološke zdravstvene zaštite u Opštoj bolnici Kladovo vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva su: radioterapijska seansa; hemoterapijska seansa zbog tumora; pripremna nega za kasnije lečenje, neklasifikovana na drugom mestu; zloćudni tumor dojke, neoznačen; zloćudni tumor rektuma; zloćudni tumor bronhije i pluća, neoznačen; zloćudni tumor prostate; zloćudni tumor debelog creva, neoznačen; zloćudni tumor grlića materice, neoznačen i zloćudni tumor tela materice, neoznačen.

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u opštini Kladovo u 2024.godini je 101 (3449 ukupno ispisanih), što daje stopu bolničkog leteliteta od 2,93%.

U toku 2024. godine stanovništvo **opštine Majdanpek** ostvarilo je 1502 epizoda bolničkog lečenja. Stopa hospitalizacije je 106,93‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika u Opštoj bolnici Majdanpek imaju *bolesti sistema krvotoka* čineći 18,44% svih stacionarno lečenih osoba u 2024.godini (Tabela 83). Usled kardiovaskularnih bolesti bilo je ukupno 277 epizoda bolničkog lečenja, tako da stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja iznosi 19,72‰.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije u 2024.godini su *Bolesti sistema za varenje* sa 192 hospitalizacije, što je 12,78% svih bolnički lečenih, a 13,76 na 1000 stanovnika.

Na trećem mestu su *faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 187 hospitalizacija i učešćem od 12,45%. Stopa hospitalizacije je 13,31 na 1000 stanovnika. *Bolesti sistema za disanje* sa 140 hospitalizacija su na četvrtom mestu po učestalosti (9,32%) i stopom hospitalizacije 9,97 na 1000 stanovnika.

Peto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije imaju *Tumori* (134 ili 8,92% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 9,54‰.

Bolesti mokraćno-polnog sistema sa 120 hospitalizacija zauzimaju šesto mesto, što čini 7,99% svih hospitalizovanih sa stopom hospitalizacije 8,54‰.

Navedene grupe oboljenja čine 69,91% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Majdanpek.

Tabela br.83 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Majdanpek i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2024. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	7	0,47	0,50
Tumori (C00-D48)	134	8,92	9,54
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	89	5,93	6,34
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	53	3,53	3,77
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	2	0,13	0,14
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	14	0,93	1,00
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	1	0,07	0,07
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	2	0,13	0,14
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	277	18,44	19,72
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	140	9,32	9,97
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	192	12,78	13,67
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	62	4,13	4,41
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	9	0,60	0,64
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	120	7,99	8,54
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	71	4,73	29,31
Stanja u porodajnom periodu (P00-P96)	4	0,27	0,28
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	1	0,07	0,07
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	94	6,26	6,69
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	43	2,86	3,06
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	187	12,45	13,31
Šifre za posebne namene (U)	0	0	0
UKUPNO	1502	100,00	106,93

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika opštine Majdanpek u 2024.godini ukupno sa stopom hospitalizacije prikazani su u tabeli 84.

Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; povećanje broja ćelija krvi; zapaljenje pluća, neoznačeno; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena; povišen krvni pritisak, nepoznatog porekla; srčana insuficijencija, neoznačena; treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora; grizlica na nozi neklasifikovana na drugom mestu; sekundarna anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, nakon gubitka krvi (hroničnog) i hronično zapaljenje želuca, neoznačeno.

.

Tabela br.84 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Majdanpek u 2024. godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	101	6,72	7,19
Povećanje broja ćelija krvi (D45)	53	3,53	3,77
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	50	3,33	3,56
Anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena (D50)	39	2,60	2,78
Povišen krvni pritisak, nepoznatog porekla (I10)	37	2,46	2,63
Srčana insuficijencija, neoznačena (I50)	28	1,86	1,99
Treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora (I48)	26	1,73	1,85
Grizlica na nozi neklasifikovana na drugom mestu (L97)	26	1,73	1,85
Sekundarna anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, nakon gubitka krvi (hroničnog) (D50)	25	1,66	1,78
Hronično zapaljenje želuca, neoznačeno (K29)	22	1,46	1,57
Ostale	1095	72,90	77,95
UKUPNO	1502	100,0	106,93

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u opštini Majdanpek u 2024.godini je 27 (927 ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 2,91%.

U toku 2024. godine stanovništvo **opštine Negotin** je ostvarilo 8620 epizoda bolničkog lečenja u Opštoj bolnici Negotin. Stopa hospitalizacije je 314,91 ‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta hospitalizovanih stanovnika imaju *bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva* čineći 13,03% svih stacionarno lečenih osoba u 2024.godini (Tabela 85). Usled ovih bolesti bilo je ukupno 1123 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja najviša i iznosi 41,03‰.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *bolesti mokraćno-polnog sistema* sa 1062 hospitalizacije (12,32%) i stopom od 38,80/1000 stanovnika.

Na trećem mestu su *bolesti sistema krvotoka* sa 924 hospitalizacije (10,72%) i stopom od 33,76/1000 stanovnika.

Četvrta je grupa *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 869 hospitalizovanih (10,08%) i stopom od 31,75‰. Sledi grupa *bolesti nervnog sistema* na petom mestu. U 2024.godini ostvareno je 828 hospitalizacija, što je 9,61% svih bolnički lečenih, a 30,25 na 1000 stanovnika.

Šesto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije bolnički lečenih stanovnika zauzimaju *bolesti sistema za disanje* (737 ili 8,55% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 26,92‰.

Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora su na sedmom mestu u strukturi bolničkog morbiditeta sa 492 hospitalizacije, sa učešćem od 5,71% i stopom hospitalizacije 17,97/1000 stanovnika.

Navedene grupe oboljenja čine 70,01% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Negotin.

Tabela br.85 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Negotin i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2024. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	33	0,38	1,21
Tumori (C00-D48)	373	4,33	13,63
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	226	2,62	8,26
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	262	3,04	9,57
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	228	2,65	8,33
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	828	9,61	30,25
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	12	0,14	0,44
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	70	0,81	2,56
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	924	10,72	33,76
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	737	8,55	26,92
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	465	5,39	16,99
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	124	1,44	4,53
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	1123	13,03	41,03
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	1062	12,32	38,80
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	308	3,57	70,10
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	21	0,24	0,77
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	6	0,07	0,22
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	457	5,30	16,70
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	492	5,71	17,97
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	869	10,08	31,75
Šifre za posebne namene (U)	0	0,00	0,00
UKUPNO	8620	100,0	314,91

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti⁴

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika opštine Negotin u 2024.godini sa stopom hospitalizacije prikazani su u tabeli 86. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: bol u slabinskom delu kičme i sedalnom živcu; ekstrakorporalna dijaliza; smanjenje količine vode i zapremine krvi; hemoterapijska seansa zbog tumora; vratno-ručni [Cervikobrahijalni] sindrom; nestabilnost i vrtoglavica; ispadanje [prolaps] slabinskog i drugih međupršljenskih diskusa sa oboljenjem korena živca [radikulopatijom]; infekcija mokraćnih puteva neoznačene lokalizacije; multipla skleroza i bolest krvnih sudova mozga, neoznačena.

Tabela br.86 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Negotin u 2024.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Bol u slabinskom delu kičme i sedalnom živcu (M54)	507	5,88	18,52
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	478	5,55	17,46
Smanjenje količine vode i zapremine krvi (E86)	185	2,15	6,76
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	169	1,96	6,17
Vratno-ručni [Cervikobrahijalni] sindrom (M53)	167	1,94	6,10
Nestabilnost i vrtoglavica (R42)	167	1,94	6,10
Ispadanje [prolaps] slabinskog i drugih međupršljenskih diskusa sa oboljenjem korena živca [radikulopatijom] (M51)	166	1,93	6,06
Infekcija mokraćnih puteva neoznačene lokalizacije (N39)	158	1,83	5,77
Multipla skleroza (G35)	138	1,60	5,04
Bolest krvnih sudova mozga, neoznačena (I67)	138	1,60	5,04
Ostale	6347	73,63	231,87
UKUPNO	8620	100,0	314,91

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u opštini Negotin u 2024.godini je 240 (3679 ukupno ispisanih) što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 6,52%.

3. Organizacija, kadrovi, rad i korišćenje zdravstvene zaštite

3.1 Mreža zdravstvenih ustanova i kadrovi

Uredba o Planu mreže zdravstvenih ustanova (poslednje izmene i dopune objavljene u "Službenom glasniku RS" br. 37/12, 8/14 i 92/15) utvrđuje broj, strukturu, kapacitete i prostorni raspored zdravstvenih ustanova u državnoj svojini i njihovih organizacionih jedinica po nivoima zdravstvene zaštite. Uredbom je određeno da, na području za koje je nadležan Zavod za javno zdravlje Zaječar, zdravstvenu zaštitu stanovništva opštine Bor obezbeđuje Dom zdravlja Bor i Opšta bolnica Bor.

Podaci o kadrovima prikazani u Tabeli 87. i odnose se na zaposlene na *neodređeno i određeno* radno vreme.

U zdravstvenim ustanovama opštine Bor u 2024. godini bilo je ukupno 845 zaposlenih, od čega 660 (78,1%) zdravstvenih radnika i saradnika i 185 (21,9%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne spreme bilo je 189 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 471 sa višom, srednjom i nižom. Lekara i stomatologa je bilo 162 i farmaceuta i saradnika 27.

Tabela 87. Radnici u zdravstvenim ustanovama opštine Bor, 2020-2024. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2020	2021	2022	2023	2024	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	165	163	157	160	162
		Farmaceuti i Saradnici	20	20	20	28	27
		Svega	185	183	177	188	189
Viša, srednja i niža SS		473	466	464	482	471	
Ukupno zdravstvenih radnika		658	649	641	670	660	
Nemedicinski radnici		201	196	189	187	185	
Ukupan broj radnika		859	845	830	857	845	

U periodu 2020–2024. godine ukupan broj zaposlenih u zdravstvenim ustanovama opštine Bor pokazuje relativno stabilno kretanje, uz blagi pad sa 859 (2020) na 845 radnika u 2024. godini (indeks 98,4). Ujedno je uočljivo da je ovaj pad uglavnom posledica kontinuiranog smanjivanja broja nemedicinskih radnika.

Lekari i stomatolozi beleže blaga kolebanja – od 165 u 2020. do 162 u 2024. godini (indeks 98,2). Najniži broj registrovan je 2022. godine (157; indeks 95,2), nakon čega sledi stabilizacija. Ovo ukazuje da u oblasti visokostručnog medicinskog kadra nije bilo dramatičnih promena.

Grupa farmaceuta i saradnika zadržava stabilan nivo od po 20 zaposlenih u periodu 2020–2022 (indeks 100), ali 2023. dolazi do značajnog rasta na 28 radnika (indeks 140), da bi 2024. godine broj blago opao na 27 (indeks 135). Ovo povećanje može biti povezano sa uvođenjem novih usluga ili potrebama vezanim za farmaceutsku delatnost.

Ukupno posmatrano, broj zdravstvenih radnika visoke stručne spreme (lekari, stomatolozi, farmaceuti i saradnici) kreće se od 185 (2020) do 189 (2024), što pokazuje blago povećanje i indeks od 102,2 za poslednju posmatranu godinu.

Kod radnika više, srednje i niže stručne spreme, brojevi su uglavnom stabilni, sa 473 zaposlena u 2020. i 471 u 2024. godini (indeks 99,6), uz blag rast 2023. godine. Ovo ukazuje da osnovni operativni kadrovi uglavnom ostaju na istom nivou.

Suprotno tome, broj nemedicinskih radnika u kontinuitetu opada: sa 201 u 2020. na 185 u 2024. godini (indeks 92,0). Ovo predstavlja najizraženiji negativan trend u strukturi kadrova i verovatno ukazuje na optimizaciju administrativnog i pomoćnog osoblja.

Kada se posmatraju ukupni zdravstveni radnici, broj varira od 658 u 2020. do 670 u 2023, da bi u 2024. godini iznosio 660 (indeks 100,3) (Tabela 87).

Tabela 88. Radnici u Zdravstvenom centru Kladovo, 2020-2024. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)			2020	2021	2022	2023	2024
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	77	79	74	77	79
		Farmaceuti i Saradnici	8	7	7	10	9
		Svega	85	86	81	87	88
	Viša, srednja i niža SS		200	206	203	205	205
Ukupno	zdravstvenih radnika		285	292	284	292	293
Nemedicinski radnici			87	86	83	82	83
Ukupan broj radnika			372	378	367	374	376

U periodu 2020–2024. godine broj zaposlenih u Zdravstvenom centru Kladovo pokazuje stabilno kretanje, uz minimalne oscilacije. Ukupan broj radnika kreće se od 372 u 2020. godini do 376 u 2024, što predstavlja indeks 101,1 i ukazuje na blagi rast sistema.

Broj lekara i stomatologa menjao se u uskom rasponu: od 77 u 2020. na 79 u 2024. godini (indeks 102,6). Najniža vrednost beleži se 2022. godine (74; indeks 96,1), nakon čega dolazi do porasta.

Broj farmaceuta i saradnika kreće se od 8 u 2020. (indeks 100), blago opada na 7 u 2021. i 2022. (indeksi 87,5), potom značajno raste 2023. na 10 (indeks 125), da bi 2024. blago pao na 9 (indeks 112,5). Ove promene ukazuju na period povećanih potreba u farmaceutskoj službi tokom 2023.

Ukupan broj zdravstvenih radnika visoke stručne spreme raste sa 85 u 2020. na 88 u 2024. godini (indeks 103,5).

Zdravstveni radnici – viša, srednja i niža stručna sprema - Broj zaposlenih ovog profila ostaje stabilan tokom celog perioda – od 200 u 2020. do 205 u 2024. godine (indeks 102,5). Najviša vrednost zabeležena je 2021. godine (206; indeks 103,0), a kasnije dolazi do stabilizacije.

Ukupan broj zdravstvenih radnika kreće se od 285 u 2020. do 293 u 2024. godine (indeks 102,8). Najniža vrednost beleži se 2022. (284; indeks 99,6), ali već naredne godine dolazi do oporavka. Ukupno gledano, sistem zadržava stabilan broj zdravstvenog kadra.

Broj nemedicinskih radnika smanjuje se sa 87 u 2020. na 83 u 2024. godini (indeks 95,4). Najniža vrednost je 82 u 2023. (indeks 94,3).

Ukupan broj zaposlenih kreće se od 372 u 2020. (indeks 100) do 376 u 2024. (indeks 101,1). Nakon privremenog pada u 2022. (367; indeks 98,7), broj zaposlenih se ponovo stabilizuje i blago raste. (Tabela 88).

Tabela 89. Radnici u zdravstvenim ustanovama opštine Majdanpek, 2020-2024. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)			2020	2021	2022	2023	2024
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	55	55	52	56	55
		Farmaceuti i Saradnici	3	3	3	6	6
		Svega	58	58	55	62	61
Viša, srednja i niža SS			145	145	132	155	150
Ukupno	zdravstvenih radnika		203	203	187	217	211
Nemedicinski radnici			55	56	51	58	56
Ukupan broj radnika			258	259	238	275	267

U periodu 2020–2024. godine zdravstvene ustanove opštine Majdanpek beleže umerene oscilacije u broju zaposlenih, uz opšti trend blagog rasta do 2023. i zatim stabilizacije u 2024. godini. Ukupan broj radnika kreće se od 258 u 2020. na 267 u 2024. godini, što predstavlja indeks 103,5, odnosno rast od 3,5%.

Broj lekara i stomatologa ostaje stabilan tokom većeg dela perioda: 55 u 2020. i ponovo 55 u 2024. godini (indeks 100). Najniži broj beleži se 2022. godine – 52 radnika (indeks 94,5), nakon čega dolazi do rasta u 2023. (56; indeks 101,8).

Kod farmaceuta i saradnika zapaža se značajan rast u drugom delu perioda. Broj radnika je konstantan u periodu 2020–2022 (3 radnika; indeks 100), ali 2023. naglo raste na 6 (indeks 200), što se zadržava i u 2024. godini.

Ukupan broj zdravstvenih radnika visoke stručne spreme raste sa 58 u 2020. na 61 u 2024. godini (indeks 105,2).

Zdravstveni radnici – viša, srednja i niža stručna sprema-Ovaj deo kadrova pokazuje izraženija kolebanja. Broj zaposlenih kreće se od 145 u 2020. (indeks 100) do naglog pada na 132 u 2022. (indeks 91), a zatim do snažnog porasta 2023. godine na 155 (indeks 107). U 2024. sledi blago smanjenje na 150 (indeks 103,4).

Ukupan broj zdravstvenih radnika opada sa 203 u 2020. na 187 u 2022. (indeks 92,1), ali već 2023. beleži snažan porast na 217 (indeks 106,9). U 2024. dolazi do manjeg pada na 211, ali je i dalje iznad početnog nivoa (indeks 104,0). Ove promene ukazuju da je period 2022–2023. bio ključan za povećanje kadrovskih kapaciteta u zdravstvenim ustanovama.

Broj nemedicinskih radnika kreće se od 55 u 2020. na 56 u 2024. godini (indeks 101,8). Iako su promene male, prisutan je blagi trend rasta. Najniža vrednost zabeležena je 2022. (51; indeks 92,7), dok maksimum dostiže 2023. godine (58; indeks 105,4).

Ukupan broj zaposlenih kreće se od 258 u 2020. (indeks 100) do 267 u 2024. (indeks 103,5). Najniža vrednost je 2022. godine (238; indeks 92,2), ali već 2023. dolazi do oporavka i rasta na 275 (indeks 106,6). Ovaj trend pokazuje da je 2022. bila godina kadrovskog pada, nakon čega sledi jačanje ukupnih kapaciteta zdravstvenih ustanova opštine Majdanpek. (Tabela 89).

Tabela 90. Ukupan broj radnika u Zdravstvenom centru Negotin, 2020-2024. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)			2020	2021	2022	2023	2024
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	104	103	104	102	104
		Farmaceuti i Saradnici	3	3	3	1	1
		Svega	107	106	107	103	105
Viša, srednja i niža SS			254	258	269	282	281
Ukupno zdravstvenih radnika			361	364	376	385	386
Nemedicinski radnici			122	122	119	129	128
Ukupan broj radnika			483	486	495	514	514

Ukupna broj zaposlenih u Zdravstvenom centru Negotin u periodu 2020–2024. beleži umeren, ali kontinuiran rast. Polazni broj radnika u 2020. godini iznosio je 483, dok je 2024. godine dostigao 514 radnika, što predstavlja rast od 6,4% (indeks 2024/2020 = 106,4). Ovaj rast ukazuje na stabilno jačanje kadrovskih kapaciteta ustanove.

Broj zdravstvenih radnika povećao se sa 361 (2020) na 386 (2024), što je porast od 6,9% (indeks = 106,9). Najveći rast unutar ove grupe beleže radnici sa višom, srednjom i nižom stručnom spremom, koji su od indeksa 100 u 2020. dostigli nivo 110,6 u 2024. (254 → 281). Ovo pokazuje da je kadrovsko jačanje najviše usmereno na srednji medicinski kadar.

U grupi visokoobrazovanih zdravstvenih radnika kretanje je stabilno. Broj lekara i stomatologa tokom perioda varira minimalno – od 104 u 2020. do istog broja u 2024, uz privremeni pad 2023. godine (indeks 100 u 2024). Farmaceutski kadar beleži pad sa 3 (2020) na 1 radnika (2024), što predstavlja značajan pad od 66,7% (indeks = 33,3). Ukupno gledano, visoka stručna sprema u zdravstvu se blago smanjuje – sa 107 (2020) na 105 (2024), što je pad od 1,9% (indeks = 98,1).

Nemedicinski radnici su takođe relativno stabilni, uz povećanje sa 122 (2020) na 128 (2024), što odgovara rastu od 4,9% (indeks = 104,9). Najviši broj nemedicinskih radnika zabeležen je 2023. godine (129), nakon čega dolazi do blagog pada. (Tabela 90).

Tabela 91. Ukupan broj radnika na području Okruga Bor , 2020-2024. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)			2020	2021	2022	2023	2024
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	401	400	387	395	400
		Farmaceuti i Saradnici	34	33	33	45	43
		Svega	435	433	420	440	443
Viša, srednja i niža SS			1072	1075	1068	1124	1107
Ukupno zdravstvenih radnika			1507	1508	1488	1564	1550
Nemedicinski radnici			465	460	442	456	452
Ukupan broj radnika			1972	1968	1930	2020	2002

Ukupan broj zaposlenih u zdravstvenim ustanovama Okruga Bor u periodu 2020–2024. pokazuje relativnu stabilnost sa blagim oscilacijama. Ukupan broj radnika iznosio je 1972 u 2020. godini, dok je 2024. godine zabeležen broj od 2002 radnika, što predstavlja rast od 1,5% (indeks 2002/2020 = 101,5). Tokom posmatranog perioda primećuju se minimalni padovi 2022. godine (1930 radnika; indeks 97,8) i oporavak u narednim godinama.

Broj lekara i stomatologa pokazuje manja kolebanja, sa 401 u 2020. godini, 387 u 2022. i ponovo 400 u 2024. (indeks 100). Ovo ukazuje na stabilan nivo visokostručnog medicinskog kadra, uz privremeni pad u sredini perioda.

Broj farmaceuta i saradnika beleži porast u 2023. (45 radnika; indeks 132,4 u odnosu na 2020), da bi 2024. blago opao na 43 radnika (indeks 126,5).

Ukupno zdravstveni radnici visoke stručne spreme povećavaju se sa 435 u 2020. na 443 u 2024. (indeks 101,8), što pokazuje blag rast u segmentu visokokvalifikovanog kadra.

Radnici više, srednje i niže stručne spreme beleže rast sa 1072 (2020) na 1107 (2024; indeks 103,3), sa vrhuncem 1124 u 2023. godini (indeks 104,9).

Ukupan broj zdravstvenih radnika raste sa 1507 u 2020. na 1550 u 2024. (indeks 102,9), uz privremeni pad u 2022. (1488; indeks 98,7).

Broj nemedicinskih radnika varira od 465 (2020) do 452 (2024; indeks 97,3), sa minimalnim oscilacijama tokom perioda, što ukazuje na blagi trend smanjenja administrativnog i pomoćnog osoblja. (Tabela 91).

3. 2 Rad i korišćenje zdravstvenih kapaciteta

3.2.1 Rad i korišćenje primarne zdravstvene zaštite

Primarnu zdravstvenu zaštitu u 2024. godini na teritoriji opštine Bor pružao je DZ Bor.

U analizi korišćenja vanbolničke zdravstvene zaštite, parametri koji su odabrani za evaluaciju procenjivani su u odnosu na standarde određene *Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti u zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe* („Sl. glasnik RS br. 43/2006, 112/09, 50/10, 79/11, 10/12, 119/12, i 22/2013).

Služba opšte medicine

U službi opšte medicine na teritoriji opštine Bor 2024. godine bilo je zaposleno 24 lekara i 34 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 92). Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine varirao je u posmatranim godinama, tako da 2024. iznosi 1.366 korisnika, propisani normativ: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Tabela 92. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Bor, 2020-2024. god.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		36128	35486	33702	33333	32789
Broj lekara		28	22	22	23	24
Broj korisnika na 1 lekara		1290	1613	1531	1449	1366
Broj medicinskih sestara		29	37	24	37	34
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1	1,7	1	1,6	1,4
Broj poseta lekaru	Ukupno	173722	230833	225001	203917	210087
	% preventivnih pregleda	0,4	0	0,08	0,71	1,1
	Dnevno po lekaru	28,2	47,7	46,5	40,3	39,8
	Po korisniku	4,8	6,5	6,7	6,1	6,4

U periodu 2020–2024. godine služba opšte medicine Doma zdravlja Bor beleži postepene promene u broju korisnika, kadrovima i obimu pruženih usluga. Ukupan broj korisnika smanjuje se sa 36.128 u 2020. na 32.789 u 2024. godini, što predstavlja pad od **9,2%**.

Broj lekara varira tokom perioda: od 28 u 2020. do 24 u 2024. godine. Najniži broj lekara zabeležen je 2021. i 2022. godine (po 22), dok se 2023. beleži blagi rast na 23, a 2024. na 24 lekara.

Opterećenje lekara, izraženo brojem korisnika na jednog lekara, značajno raste 2021. godine na 1.613 korisnika po lekaru (indeks 125 u odnosu na 2020), zatim opada u narednim godinama, sve do 1.366 korisnika u 2024. godini.

Broj medicinskih sestara je promenljiv: 29 u 2020., 37 u 2021., 24 u 2022., 37 u 2023. i 34 u 2024. godini. Odnos medicinskih sestara prema lekarima varira od 1:1 do 1,7:1. Najveći odnos zabeležen je 2021. godine (1,7 sestre po lekaru), dok se 2024. stabilizuje na 1,4.

Ukupan broj poseta lekaru varira: od 173.722 u 2020. do 210.087 u 2024. godine. Najveći broj poseta evidentiran je 2021. (230.833), što je povećanje od 32,9% u odnosu na 2020, a zatim sledi smanjenje 2023. (203.917) i blagi rast 2024. godine. Procenat preventivnih pregleda je u celom periodu nizak, ali raste sa 0,4% u 2020. na 1,1% u 2024., što ukazuje na spor rast preventivne aktivnosti.

Dnevno opterećenje po lekaru takođe prati trend ukupnih poseta: sa 28,2 pregleda dnevno po lekaru u 2020., naglo raste na 47,7 u 2021., da bi se 2024. stabilizovalo na 39,8 pregleda dnevno. Broj poseta po korisniku raste sa 4,8 u 2020. na 6,4 u 2024., (Tabela 92).

Tabela 93. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Kladovo, 2020-2024. god.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		15359	15095	15034	14862	14680
Broj lekara		13	15	15	14	12
Broj korisnika na 1 lekara		1181	1006	1002	1061	1223
Broj medicinskih sestara		14	15	16	15	15
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1	1	1	1	1,3
Broj poseta lekaru	Ukupno	61159	67509	60263	58560	57521
	% preventivnih pregleda	0,9	0,6	0,8	1	0,7
	Dnevno po lekaru	21,4	20,4	18,3	19	21,8
	Po korisniku	3,9	4,7	4,0	3,9	3,9

U periodu 2020–2024. godine služba opšte medicine Doma zdravlja Kladovo beleži blagi pad broja korisnika, uz promene u kadrovima i obimu pruženih usluga. Ukupan broj registrovanih korisnika smanjuje se sa 15.359 u 2020. na 14.680 u 2024. godini, što predstavlja pad od 4,4%.

Broj lekara varira tokom perioda: 13 u 2020., 15 u 2021. i 2022., zatim blagi pad na 14 u 2023. i 12 u 2024. godini. Ove promene direktno utiču na opterećenje lekara i odnos broja korisnika na jednog lekara, koji se povećava sa 1.181 u 2020. na 1.223 u 2024. Najniži nivo opterećenja po lekaru bio je 2022. (1.002 korisnika po lekaru), dok 2024. dolazi do povećanja, što odražava smanjenje broja lekara uz relativno konstantan broj korisnika.

Broj medicinskih sestara je stabilan, krećući se između 14 i 16, a odnos medicinskih sestara prema lekarima je uglavnom 1:1 do 2024. godine, kada se povećava na 1,3:1. (Tabela 93).

Ukupan broj poseta lekaru varira: od 61.159 u 2020. do 57.521 u 2024., pri čemu se primećuje najveći broj poseta 2021. (67.509), a zatim kontinuirani pad do 2024. Procenat preventivnih pregleda je nizak tokom celog perioda (0,6–1%) i ne pokazuje značajnije promene.

Dnevno opterećenje po lekaru se kreće od 21,4 pregleda dnevno u 2020., smanjuje se na 18,3 u 2022., a zatim ponovo raste na 21,8 u 2024., što prati promene u broju lekara i ukupnom obimu poseta. Broj poseta po korisniku je relativno stabilan, oko 3,9–4,7 poseta godišnje. (Tabela 93).

Tabela 94. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Majdanpek, 2020-2024. god.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		13413	13145	12340	12144	11888
Broj lekara		17	18	15	16	13
Broj korisnika na 1 lekara		789	730	822	759	914
Broj medicinskih sestara		41	42	46	50	47
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,4	2,3	3,1	3,1	3,6
Broj poseta lekaru	Ukupno	70132	80199	79028	72991	68193
	% preventivnih pregleda	0,7	0,2	0,1	0,2	0,2
	Dnevno po lekaru	18,7	20,2	23,9	20,7	23,8
	Po korisniku	5,2	6,1	6,4	6	5,7

U periodu 2020–2024. godine služba opšte medicine Doma zdravlja Majdanpek beleži kontinuirani pad broja korisnika, uz promene u kadrovima i obimu pruženih usluga. Ukupan broj registrovanih korisnika smanjuje se sa 13.413 u 2020. na 11.888 u 2024. godini, što predstavlja pad od **11,4%**.

Broj lekara varira tokom perioda: 17 u 2020., 18 u 2021., zatim pad na 15 u 2022., blagi rast na 16 u 2023. i pad na 13 u 2024. godine. Ove promene direktno utiču na opterećenje lekara, koje se izražava brojem korisnika po lekaru. Najniže opterećenje zabeleženo je 2021. godine (730 korisnika po lekaru), dok je najviše 2024. (914 korisnika po lekaru), što pokazuje da smanjenje broja lekara dovodi do povećanog opterećenja.

Broj medicinskih sestara u posmatranom periodu raste sa 41 u 2020. na 47 u 2024., pri čemu odnos medicinskih sestara prema lekarima značajno raste – sa 2,4:1 u 2020. na 3,6:1 u 2024.

Ukupan broj poseta lekaru varira: od 70.132 u 2020. do 68.193 u 2024. godine. Najviše poseta zabeleženo je 2021. (80.199), dok se u narednim godinama primećuje pad, uz blagi oporavak u 2023. godine. Dnevno opterećenje po lekaru oscilira: sa 18,7 pregleda dnevno u 2020., do 23,8 pregleda dnevno u 2024., što prati promene u broju lekara i ukupnom broju poseta. Broj poseta po korisniku se kreće od 5,2 do 6,4, što ukazuje da pacijenti u proseku imaju relativno konstantan broj godišnjih pregleda, sa blagim rastom u periodu 2022–2023. (Tabela 94).

Procenat preventivnih pregleda ostaje nizak tokom celog perioda (0,1–0,7%).

Tabela 95. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Negotin, 2020-2024. god.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		26950	26340	24571	24223	23791
Broj lekara		23	22	20	21	22
Broj korisnika na 1 lekara		1171	1197	1228	1153	1081
Broj medicinskih sestara		25	26	26	30	29
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1	1,2	1,3	1,4	1,3
Broj poseta lekaru	Ukupno	70959	103865	81609	78304	80073
	% preventivnih pregleda	0	0,1	0,04	0	1,8
	Dnevno po lekaru	14	21,5	18,5	17	16,5
	Po korisniku	2,6	3,9	3,3	3,2	3,4

U periodu 2020–2024. godine služba opšte medicine Doma zdravlja Negotin beleži pad broja korisnika, uz promene u kadrovima i obimu pruženih usluga. Ukupan broj korisnika smanjuje se sa 26.950 u 2020. na 23.791 u 2024. godini, što predstavlja pad od 11,8%.

Broj lekara varira u posmatranom periodu: od 23 u 2020., 22 u 2021., 20 u 2022., zatim blagi rast na 21 u 2023. i 22 u 2024. godini. Ove promene direktno utiču na opterećenje lekara, izraženo brojem korisnika po lekaru. Najveće opterećenje po lekaru zabeleženo je 2022. (1.228 korisnika po lekaru), dok je najniže 2024. godine (1.081 korisnika po lekaru).

Broj medicinskih sestara raste sa 25 u 2020. na 29 u 2024. godini, pri čemu odnos medicinskih sestara prema lekarima povećava se sa 1:1 u 2020. na 1,3:1 u 2024.

Ukupan broj poseta lekaru značajno varira: od 70.959 u 2020. do 80.073 u 2024. godine. Najveći broj poseta evidentiran je 2021. (103.865), dok se u narednim godinama primećuje pad i stabilizacija na oko 78–80 hiljada poseta. Dnevno opterećenje po lekaru prati trend ukupnih poseta: od 14 pregleda dnevno u 2020., preko 21,5 u 2021., do 16,5 u 2024. Broj poseta po korisniku raste sa 2,6 u 2020. na 3,4 u 2024., što ukazuje da pacijenti u proseku imaju više pregleda godišnje.

Procenat preventivnih pregleda ostaje nizak tokom većeg dela perioda (0–0,1%), dok 2024. beleži rast na 1,8%, što ukazuje na početni porast preventivnih aktivnosti. (Tabela 95).

Tabela 96. Kadrovi i posete u službi opšte medicine na području okruga Bor, 2020-2024. god.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		91850	90066	85647	84562	83148
Broj lekara		81	77	72	74	71
Broj korisnika na 1 lekara		1133	1169	1189	1142	1171
Broj medicinskih sestara		109	120	112	132	125
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,3	1,6	2,7	1,8	1,8
Broj poseta lekaru	Ukupno	375972	482406	445901	413772	415874
	% preventivnih pregleda	0,5	0,1	0,2	0,5	1
	Dnevno po lekaru	21	28,4	28,1	25,4	26,6
	Po korisniku	4,1	5,4	5,2	4,9	5

U periodu 2020–2024. godine, služba opšte medicine na području Okruga Bor beleži postepene promene u broju korisnika, kadrovima i obimu pruženih usluga. Ukupan broj korisnika smanjuje se sa 91.850 u 2020. na 83.148 u 2024. godini, što predstavlja pad od 9,5%,

Broj lekara opada sa 81 u 2020. na 71 u 2024. godini, uz privremene oscilacije (najniži broj lekara bio je 72 u 2022., a zatim 74 u 2023.). Ovaj pad lekarskog kadra utiče na opterećenje po lekaru, koje je relativno stabilno i kreće se između 1.133 korisnika po lekaru u 2020. i 1.171 korisnika po lekaru u 2024. Najveće opterećenje po lekaru bilo je 2022. godine (1.189 korisnika po lekaru), dok se 2023. beleži rasterećenje (1.142 korisnika po lekaru).

Broj medicinskih sestara varira: sa 109 u 2020. raste na 120 u 2021., zatim blagi pad na 112 u 2022., vrhunac od 132 u 2023. i blagi pad na 125 u 2024. godine. Odnos medicinskih sestara prema lekarima takođe varira, od 1,3:1 u 2020. do 1,8:1 u 2024., sa najvišim skokom u 2022. (2,7:1),

Ukupan broj poseta lekaru značajno varira: sa 375.972 u 2020. na 415.874 u 2024. godine, uz vrhunac u 2021. godini (482.406 poseta). Dnevno opterećenje po lekaru prati trend ukupnih poseta: od 21 pregleda dnevno u 2020., preko 28,4 u 2021., do 26,6 u 2024. godine. Broj poseta po korisniku raste sa 4,1 u 2020. na 5,0 u 2024., što pokazuje da pacijenti u proseku imaju sve više godišnjih pregleda,

Procenat preventivnih pregleda ostaje nizak tokom celog perioda, ali pokazuje blagi rast sa 0,5% u 2020. na 1% u 2024. (Tabela 96).

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2024. godine bila su zaposlena 3 lekara i 8 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 97).

Tabela 97. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Bor, 2020-2024.godine.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		2720	2647	2079	2508	2442
Broj lekara		6	5	5	4	3
Broj korisnika na 1 lekara		453	529	415	627	814
Broj medicinskih sestara		6	6	6	8	8
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,2	1,2	2	2,6
Broj poseta lekaru	Ukupno	21468	25112	26496	28453	24656
	% preventivnih pregleda	26,1	29,1	9,9	9,3	12,9
	Dnevno po lekaru	16,2	22,8	24	32,3	37,3
	Po korisniku	7,9	9,4	12,7	11,3	10,1

Broj predškolske dece na jednog lekara u 2024.godini iznosio je 814. Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

U periodu 2020–2024. godine služba za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta Doma zdravlja Bor beleži fluktuacije u broju korisnika, kadrovima i obimu poseta. Ukupan broj korisnika varira: sa 2.720 u 2020. opada na 2.079 u 2022., a zatim se povećava na 2.508 u 2023. i blago smanjuje na 2.442 u 2024. godini.

Broj lekara u službi opada sa 6 u 2020. na 3 u 2024. godine. Kao posledica smanjenja broja lekara, opterećenje po lekaru značajno raste: sa 453 korisnika po lekaru u 2020., preko 627 u 2023., do 814 korisnika po lekaru u 2024. godine.

Broj medicinskih sestara raste sa 6 u 2020. na 8 u 2023. i ostaje isti 2024., dok odnos medicinskih sestara prema lekarima raste sa 1,0:1 u 2020. na 2,6:1 u 2024.,

Ukupan broj poseta lekaru raste sa 21.468 u 2020. na 28.453 u 2023., a zatim opada na 24.656 u 2024. Broj poseta po korisniku raste sa 7,9 u 2020. na 12,7 u 2022., a potom blago opada na 10,1 u 2024. godine,. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda i bio je ispod normativom predviđenog broja

Dnevno opterećenje po lekaru dramatično raste sa 16,2 pregleda dnevno u 2020. na 37,3 u 2024., što ukazuje na značajan porast intenziteta rada po lekaru. Procenat preventivnih pregleda, koji je bio visok u 2020. i 2021. (26,1% i 29,1%), opada 2022. i 2023. (ispod 10%), da bi se 2024. godine blago povećao na 12,9%.

Tabela 98. Kadrovi i posete u službama za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Kladovo, 2020-2024.godine.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		830	814	682	782	768
Broj lekara		1	1	1	1	1
Broj korisnika na 1 lekara		830	814	682	782	768
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,0	2	2	2	2
Broj poseta lekaru	Ukupno	5398	7301	8841	8971	8349
	% preventivnih pregleda	37,5	27,8	11,53	9,5	10,5
	Dnevno po lekaru	24,5	33,2	40,1	40,7	37,9
	Po korisniku	6,5	8,9	7,7	11,5	10,9

U periodu 2020–2024. godine služba za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Kladovo beleži pad broja korisnika, uz konstantan broj kadrova. Ukupan broj korisnika smanjuje se sa 830 u 2020. na 768 u 2024. godini, što predstavlja pad od 7,5%.

Broj lekara ostaje konstantan – 1 lekar tokom celog perioda, što znači da se opterećenje po lekaru direktno menja u skladu sa brojem korisnika i poseta. Broj korisnika po lekaru prati pad broja korisnika: sa 830 u 2020. na 768 u 2024. godine.

Broj medicinskih sestara ostaje konstantan – 2 sestre, što daje stabilan odnos prema lekaru od 2:1.

Ukupan broj poseta lekaru raste sa 5.398 u 2020. na 8.349 u 2024., pri čemu se primećuje značajan porast 2022. i 2023. godine (do 8.971 poseta). Dnevno opterećenje po lekaru raste sa 24,5 pregleda dnevno u 2020. na 37,9 u 2024., dok broj poseta po korisniku varira: od 6,5 u 2020., preko 11,5 u 2023., do 10,9 u 2024. godine.

Procenat preventivnih pregleda opada sa 37,5% u 2020. na 10,5% u 2024., što pokazuje smanjenje preventivnih aktivnosti tokom perioda. (Tabela 99).

Tabela 99. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Majdanpek, 2020-2024.godine.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		789	784	646	752	742
Broj lekara		2	2	2	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		394	392	323	376	371
Broj medicinskih sestara		3	3	3	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,5	1,5	1,5	1	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	5266	7043	7973	8106	7802
	% preventivnih pregleda	17,1	11,6	7,22	8,1	8,2
	Dnevno po lekaru	12	16	18,1	18,4	17,7
	Po korisniku	6,7	8,9	12,3	10,8	10,5

U periodu 2020–2024. godine, služba za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Majdanpek imala je konstantan broj lekara – 2 pedijatra. Broj medicinskih sestara varirao je: sa 3 u periodu 2020–2022., da bi se smanjio na 2 u 2023. i 2024. godini. Odnos broja medicinskih sestara prema lekarima smanjio se sa 1,5:1 u ranijim godinama na 1:1 u poslednje dve godine, što pokazuje smanjenu kadrovsku podršku lekarima.

Broj predškolske dece po lekaru opadao je sa 394 u 2020. na 323 u 2022., da bi se potom povećao na 376 u 2023. i blago smanjio na 371 u 2024. godini. Prema Pravilniku, optimalna pokrivenost je

jedan pedijatar i jedna pedijatrijska sestra na 850 dece, što znači da je broj kadrova u ovom periodu bio adekvatan,

Ukupan broj poseta lekaru raste sa 5.266 u 2020. na 8.106 u 2023., da bi se potom smanjio na 7.802 u 2024. Broj poseta po korisniku značajno raste sa 6,7 u 2020. na 12,3 u 2022., da bi se smanjio na 10,5 u 2024. godini. Dnevno opterećenje po lekaru raste sa 12 pregleda u 2020. na 18,4 u 2023., a potom blago opada na 17,7 u 2024., što ukazuje na visoko opterećenje pedijatara, naročito kada je broj medicinskih sestara smanjen.

Procenat preventivnih pregleda opada sa 17,1% u 2020. na 7–8% u periodu 2022–2024., što pokazuje smanjenje preventivnih aktivnosti i veći fokus na terapijske i kontrolne posete.

Tabela 100. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Negotin, 2020-2024.godine.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		1300	1241	1770	1204	1190
Broj lekara		2	2	2	1	1
Broj korisnika na 1 lekara		650	620	885	1204	1190
Broj medicinskih sestara		6	6	4	5	5
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		3	3	2	5	5
Broj poseta lekaru	Ukupno	8445	9577	10651	10301	8786
	% preventivnih pregleda	17,1	19,7	14,65	14,4	16,2
	Dnevno po lekaru	19,2	21,8	24,2	46,8	40
	Po korisniku	6,5	7,7	6	8,5	7,4

U periodu 2020–2024. godine služba za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Negotin beleži značajne fluktuacije u broju korisnika, kadrovima i opterećenju. Ukupan broj korisnika varira: sa 1.300 u 2020. opada na 1.204 u 2023., a zatim blago smanjuje na 1.190 u 2024. godini, dok je 2022. zabeležen nagli porast na 1.770 korisnika.

Broj lekara smanjuje se sa 2 u periodu 2020–2022. na 1 u 2023. i 2024. godini. Kao posledica smanjenja lekarskog kadra, broj korisnika po lekaru značajno raste: sa 650 u 2020. na 1.204 u 2023., a zatim blago opada na 1.190 u 2024. Ovo ukazuje na izuzetno visoko opterećenje lekara u poslednje dve godine.

Broj medicinskih sestara varira: sa 6 u 2020. i 2021., na 4 u 2022., a potom 5 u 2023. i 2024. godine. Odnos medicinskih sestara prema lekarima značajno raste 2023. i 2024. godine (5:1).

Ukupan broj poseta lekaru raste sa 8.445 u 2020. na 10.651 u 2022., a zatim se smanjuje na 8.786 u 2024. Broj poseta po korisniku varira: od 6,5 u 2020., preko 8,5 u 2023., do 7,4 u 2024.

Dnevno opterećenje po lekaru dramatično raste sa 19,2 pregleda u 2020. na 46,8 u 2023., a zatim blago opada na 40 u 2024., što ukazuje na izuzetno visok radni intenzitet lekaru poslednje dve godine.

Procenat preventivnih pregleda ostaje relativno stabilan, sa blagim oscilacijama: 17,1% u 2020., 14,4–16,2% u 2023–2024.

Tabela 101. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor , 2020-2024.godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		5639	5486	5177	5246	5142
Broj lekara		11	11	9	8	6
Broj korisnika na 1 lekara		512	498	575	655	857
Broj medicinskih sestara		17	17	15	17	17
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,5	1,5	1,6	2	3
Broj poseta lekaru	Ukupno	40577	49033	53961	55831	49593
	% preventivnih pregleda	24,6	24,6	10,71	10,2	12,3
	Dnevno po lekaru	16,7	20,3	20,7	31,7	37,5
	Po korisniku	7,2	8,9	9	10,6	9,6

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor 2024. godine bilo je zaposleno 6 lekara i 17 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 101). Broj lekara u 2024.godini u službi je smanjen za 5 lekara u odnosu na 2020.godinu. Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u 2020. godini je iznosio 1:1,5, a u 2024. godini 1:3 (Tabela 101).

Broj predškolske dece na jednog lekara povećao se u odnosu na prve tri godine posmatranog perioda sa 512 na 857 (u periodu 2020-2024.god.). Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2024.godine je, prosečno 10 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite. Udeo preventivnih aktivnosti je bio namanji u poslednjoj 2024.godini. i iznosio je 9,6. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda. U 2024.godini svaki lekar u službi imao je oko 37 poseta/pregleda dnevno, dok je u 2020.godini ovaj broj poseta bio najniži i iznosio je 16,7.

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2024. godine bilo je zaposleno 3 lekara i 5 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 102). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 1265-2021.godine do 1688 deteta na jednog lekara 2022.godine. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

Tabela 102. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Bor, 2020-2024. Godine.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		5135	5060	5064	4644	4603
Broj lekara		4	4	3	4	3
Broj korisnika na 1 lekara		1283	1265	1688	1616	1534
Broj medicinskih sestara		7	8	8	6	5
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,7	2	2,6	1,5	1,6
Broj poseta lekaru	Ukupno	16875	17550	21177	23112	23123
	% preventivnih pregleda	9,4	11,3	10,24	9,7	9,4
	Dnevno po lekaru	19,2	19,9	32	26,2	35
	Po korisniku	3,3	3,5	4	4,9	5

U periodu 2020–2024. godine služba za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta u DZ Bor beleži postepeno smanjenje broja korisnika, ca 5.135 u 2020. godini na 4.603 u 2024. godini, što predstavlja ukupno smanjenje od oko 10%.. Broj lekara nije pratio stabilan trend – kretao se od četiri lekara u 2020. i 2021. godini, pao na tri u 2022, ponovo porastao na četiri u 2023, a zatim se opet smanjio na tri u 2024. godini. Zbog toga se opterećenje po jednom lekaru značajno menjalo: 2022. godine dostiže maksimum od 1.688 korisnika po lekaru, što je znatno više nego u ostalim godinama i ukazuje na period povećanog pritiska na sistem.

Broj medicinskih sestara takođe opada, sa sedam u 2020. na samo pet u 2024. godini, što dodatno utiče na organizaciju rada. Odnos sestara i lekara varira, pa se u 2022. godini beleži najveći broj sestara po lekaru (2,6), dok se u 2023. taj odnos smanjuje na 1,5 zbog povećanja broja lekara i smanjenja broja sestara.

Ukupan broj poseta lekaru tokom posmatranog perioda pokazuje jasan rast, od 16.875 poseta u 2020. godini do više od 23.000 u 2023. i 2024. godini, uprkos smanjenju broja korisnika i promenljivim kadrovskim kapacitetima. Ovo sugerise intenzivnije korišćenje zdravstvene službe, moguće zbog povećanih potreba dece školskog uzrasta ili poboljšane dostupnosti i organizacije pregleda. Udeo preventivnih pregleda tokom celog perioda ostaje stabilan i kreće se oko 9–11%, bez značajnijih odstupanja, što pokazuje da preventivni rad održava ujednačen nivo uprkos promenama u broju osoblja.

Opterećenje lekara mereno brojem dnevnih pregleda beleži izrazite oscilacije. Posebno se izdvaja 2022. godina, kada su lekari imali prosečno 32 pregleda dnevno, kao i 2024. godina sa čak 35 pregleda dnevno, što je pokazatelj izrazito visokog intenziteta rada. Paralelno s tim, broj poseta po korisniku raste sa 3,3 u 2020. godini na čak 5 u 2024. Godini (Tabela 102).

Tabela 103. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo, 2020-2024. Godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		1813	1756	1719	1594	1567
Broj lekara		2	2	1	1	2
Broj korisnika na 1 lekara		906	878	1719	1594	783
Broj medicinskih sestara		1	1	1	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1	1	2	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	6200	6112	9250	8892	9839
	% preventivnih pregleda	15,3	1,0	20,5	7,6	8,6
	Dnevno po lekaru	14,1	13,9	42	40	22,4
	Po korisniku	3,5	3,5	5	5,6	6,3

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo 2024. godine bilo je zaposleno 2 lekara i 2 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 103). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 878 u 2021.godini do 1.719 u 2022.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo, prosečan broj poseta po detetu se kreće od 5 puta (Tabela 103). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, 2024. godine iznosi oko 22, normativ: 30 na dan, dok je 2021.godine broj poseta po lekaru bio znatno manji i iznosio je 13,9. Udeo preventivnih aktivnosti je znatno promenljiv od jedne do druge godine, tako da je 2021. godine bio najmanji 1% dok se u 2022.godini procenat preventivnih pregleda povećao na 20,5%, da bi taj procenat tokom 2023.i 2024.godine. bio u ponovnom padu.

U periodu 2020–2024. godine služba za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo beleži postepen pad broja korisnika – sa 1.813 u 2020. godini na 1.567 u 2024. godini (smanjenje

od oko 14%). Ovo je verovatno rezultat opšteg demografskog pada i smanjenja broja školske dece u opštini.

Broj lekara je tokom perioda bio nestabilan: 2020. i 2021. godine bila su zaposlena 2 lekara, zatim dolazi do naglog pada na samo jednog lekara u 2022. i 2023. godini, da bi se broj ponovo povećao na 2 lekara u 2024. godini. Ove promene direktno se odražavaju na opterećenje – 2022. godina je kritična, jer je jedan lekar bio odgovoran za čak 1.719 dece, što predstavlja najveći pritisak u posmatranom periodu. Slična situacija je i 2023. godine (1.594 korisnika po lekaru). Tek 2024. godine, ponovnim povećanjem broja lekara na dva, opterećenje se značajno smanjuje na 783 dece po lekaru.

Broj medicinskih sestara je stabilno nizak (1 sestra u periodu 2020–2022), nakon čega raste na 2 sestre u 2023. i 2024. godini.

Ukupan broj poseta lekaru u službi pokazuje rast tokom posmatranog perioda – sa 6.200 poseta u 2020. godini na čak 9.839 u 2024. godini. Vrhunac poseta zabeležen je u 2022. godini (9.250 poseta).

Udeo preventivnih pregleda varira i pokazuje izrazite oscilacije. Najniži procenat je zabeležen 2021. godine (samo 1%), što ukazuje na potpunu dominaciju kurativnog rada. Najviši udeo preventivnih pregleda je ostvaren 2022. godine (20,5%), nakon čega se procenat stabilizuje u 2023. i 2024. na oko 8%. Ove razlike ukazuju na promene u prioritetima i dostupnosti kadrova tokom različitih godina.

Broj dnevnih pregleda po lekaru pokazuje najveće oscilacije. U 2022. godini jedan lekar je imao u proseku čak 42 pregleda dnevno, a 2023. godine 40 pregleda dnevno – što daleko prevazilazi normativne standarde i ukazuje na preopterećenost i rizik od pada kvaliteta rada. Tek 2024. godine broj dnevnih pregleda opada na 22,4, što je rezultat vraćanja drugog lekara u službu.

Broj poseta po korisniku takođe raste – sa 3,5 u 2020. i 2021. godini, na 6,3 u 2024. godini. Ovaj trend ukazuje da su deca vremenom sve češće koristila zdravstvene usluge, što može biti posledica povećane potrebe, boljeg praćenja hroničnih stanja ili posledica smanjenog broja lekara u prethodnim godinama, kada su se usluge koncentrisale na manji broj dostupnog kadra.

Tabela 104. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Majdanpek, 2020-2024. Godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		1691	1623	1573	1455	1417
Broj lekara		4	3	1	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		422	541	1573	727	708
Broj medicinskih sestara		6	6	6	6	7
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,5	2	6	3	3
Broj poseta lekaru	Ukupno	4601	5470	6002	6561	8419
	% preventivnih pregleda	24,5	17,6	15,2	14,7	12,3
	Dnevno po lekaru	5,2	8,3	27,3	14,9	19,1
	Po korisniku	2,7	3,4	3	4,5	5,9

U periodu 2020–2024. godine služba za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Majdanpek beleži stabilan, ali kontinuiran pad broja korisnika – sa 1.691 u 2020. godini na 1.417 u 2024. godini (smanjenje od oko 16%).

Broj lekara tokom posmatranog perioda znatno varira. Od četiri lekara u 2020. godini, broj se smanjuje na tri u 2021, a 2022. godina predstavlja kritičnu tačku – u službi radi samo jedan lekar, koji je bio zadužen za čak 1.573 korisnika, što je izuzetno visoko opterećenje i značajno odstupanje

od preporučenih standarda. U 2023. i 2024. godini broj lekara raste na dva, čime se opterećenje svodi na 727 i 708 korisnika po lekaru, što je znatno povoljnija situacija u odnosu na 2022. godinu.

Broj medicinskih sestara je uglavnom stabilan (6 sestara), osim u 2024. godini kada dolazi do blagog povećanja na 7 sestara. Ovaj stabilan broj sestara obezbeđuje relativno povoljan odnos sestra/lekar, ali on značajno oscilira zbog promenljivog broja lekara. U 2023. i 2024. godini odnos se stabilizuje na 1:3.

Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

Ukupan broj poseta lekaru pokazuje jasan rast – od 4.601 posete u 2020. godini do rekordnih 8.419 poseta u 2024. godini. Posebno značajan porast beleži se nakon 2022. godine,

Udeo preventivnih pregleda opada tokom celog perioda – sa 24,5% u 2020. na 12,3% u 2024. godini.

Broj dnevnih pregleda po lekaru potvrđuje ozbiljan pritisak na službu – u 2022. godini jedan lekar je obavljao čak 27,3 pregleda dnevno, U 2023. godini opterećenje opada na 14,9 pregleda dnevno, ali ponovo raste 2024. godine na 19,1 dnevno.

Broj poseta po korisniku beleži stabilan rast – sa 2,7 u 2020. godini na 5,9 u 2024. godini. Ovo ukazuje da deca sada u proseku mnogo češće posećuju pedijatra nego ranije.

Tabela 105. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Negotin, 2020-2024. Godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		3082	2980	1920	2447	2392
Broj lekara		3	3	3	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		1027	993	640	1223	1196
Broj medicinskih sestara		5	4	5	4	4
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,7	1,3	1,7	2	2
Broj poseta lekaru	Ukupno	7885	8546	10094	8945	10295
	% preventivnih pregleda	13,5	4,3	5,9	0	0
	Dnevno po lekaru	12	12,9	15,3	20,3	23,4
	Po korisniku	2,5	2,9	5,3	3,6	4,3

U periodu 2020–2024. godine služba za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Negotin beleži značajne oscilacije u broju korisnika, kadrovskim kapacitetima i obimu pruženih zdravstvenih usluga.

Broj korisnika se kreće od 3.082 u 2020. godini, preko izraženog pada na 1.920 u 2022. godini, do ponovnog rasta u 2023. i 2024. (2.447 i 2.392 korisnika).

Broj lekara u službi je stabilan (3 lekara) od 2020. do 2022. godine, ali se 2023. smanjuje na dva lekara, što ostaje nepromenjeno i u 2024. Smanjenje broja pedijataru dovodi do povećanja opterećenja, pa se broj korisnika po lekaru povećava sa 640 u 2022. na preko 1.200 u naredne dve godine, što je značajan porast opterećenja.

Broj medicinskih sestara varira od 4 do 5, uz stabilan odnos u poslednje dve godine (2 sestre na jednog lekara).

Broj poseta lekaru beleži rast tokom perioda, posebno 2022. i 2024. godine (10.094 i 10.295 poseta).

Preventivni pregledi dramatično opadaju — od 13,5% u 2020. godini, na svega 4–6% u 2021–2022, a u 2023. i 2024. godini ne beleži se nijedan preventivni pregled (0%).

Dnevno opterećenje po lekaru značajno raste – sa 12 pregleda dnevno u 2020. godini na čak 23,4 u 2024. godini..

Broj poseta po korisniku raste sa 2,5 u 2020. godini na 4,3 u 2024. godini, što ukazuje da deca češće koriste zdravstvene usluge. (Tabela 105).

Tabela 106. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Okruga Bor, 2020-2024. Godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		11721	11419	10276	10140	9979
Broj lekara		13	12	9	9	10
Broj korisnika na 1 lekara		901	951	1141	1126	997
Broj medicinskih sestara		19	19	20	18	18
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,5	1,6	2,2	2	1,8
Broj poseta lekaru	Ukupno	35561	37678	46523	47510	51676
	% preventivnih pregleda	13,3	8,9	11,9	8,2	7,8
	Dnevno po lekaru	17	14,3	23,5	23,9	23,4
	Po korisniku	3,0	3,3	4,5	6,7	5,2

U periodu 2020–2024. godine u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Borskog okruga beleži se postepeno smanjenje broja korisnika – sa 11.721 u 2020. na 9.979 u 2024. godini, što ukazuje na dugoročan trend demografskog pada i manji broj školske dece.

Broj lekara se u posmatranom periodu blago smanjuje (sa 13 na 10), što dovodi do toga da se opterećenje po jednom lekaru povećava u godinama 2022–2023, kada jedan lekar ima preko 1.100 korisnika, ali se 2024. stanje blago popravlja (997 korisnika po lekaru). Broj medicinskih sestara se kreće u uskom opsegu (18–20), a odnos sestara po jednom lekaru bio je najviši 2022. godine (2,2), nakon čega blago opada, ali ostaje povoljan (1,8 u 2024).

Ukupne posete lekaru rastu svih pet godina – od 35.561 u 2020. do 51.676 u 2024, što predstavlja značajno povećanje obima rada. Iako se procenat preventivnih pregleda smanjuje (sa 13,3% na 7,8%), ukupan broj pregleda raste, pa je opterećenje po lekaru u rasponu od 14 do 24 dnevno. Broj poseta po korisniku raste sa 3,0 na 5,2.

Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Bor 2024. godine bila su zaposlena 2 lekara i 4 medicinske sestre (odnos 1:2). U periodu 2020-2024. godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2024. godini iznosi 8810 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 107).

Tabela 107. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Bor, 2020-2024. godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj žena starijih od 15 godina		19594	19277	18160	17941	17620
Broj lekara		4	3	3	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		4898	6426	6053	8970	8810
Broj medicinskih sestara		4	4	5	4	4
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,3	1,7	2	2
Broj poseta lekaru	Ukupno	6097	5136	5537	3716	3042
	% preventivnih pregleda	66,5	66,9	72,9	63,9	65,8
	Dnevno po lekaru	6,9	7,8	8,4	8,4	7
	Po korisniku	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2

U periodu 2020–2024. godine služba za zdravstvenu zaštitu žena DZ Bor beleži kontinuiran pad broja žena starijih od 15 godina koje koriste usluge – sa 19.594 u 2020. na 17.620 u 2024. godini. Broj lekara se smanjuje sa 4 na 2 – sa 4.898 korisnica po lekaru u 2020. na 8.810 u 2024. godini. Broj medicinskih sestara ostaje relativno stabilan (4–5), dok se odnos sestara po lekaru povećava sa 1,0 na 2,0, što delimično kompenzuje smanjenje broja lekara.

Ukupan broj poseta lekaru se smanjuje sa 6.097 u 2020. na 3.042 u 2024. Udeo preventivnih pregleda ostaje visok i stabilan, između 63,9% i 72,9%, što ukazuje da služba zadržava fokus na prevenciji i skriningu. Dnevno opterećenje po lekaru je relativno nisko (6,9–8,4 pregleda), dok broj poseta po korisniku iznosi 0,2–0,3, što znači da većina korisnica dolazi jednom ili dva puta godišnje, uglavnom zbog preventivnih pregleda.

Tabela 108. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Kladovo, 2020- 2024. godine.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj žena starijih od 15 godina		8252	8115	8008	7920	7826
Broj lekara		1	1	1	1	1
Broj korisnika na 1 lekara		8252	8115	8008	7920	7826
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,0	2	2	2	2
Broj poseta lekaru	Ukupno	5284	5668	5182	6125	5721
	% preventivnih pregleda	41,7	42,2	41,8	37,7	36,7
	Dnevno po lekaru	24	25,8	23,5	27,8	26
	Po korisniku	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Kladovo 2024. godine bio je zaposlen 1 lekar i 2 medicinske sestre (odnos 1:2). U periodu 2020-2024. godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2024. godini iznosi 7.826 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 108).

Ukupan broj poseta lekaru varira, ali pokazuje trend povećanja – sa 5.284 u 2020. na 5.721 u 2024., uz dnevno opterećenje po lekaru od 23,5 do 27,8 pregleda. Udeo preventivnih pregleda je relativno stabilan, između 36,7% i 42,2%, što pokazuje da služba održava fokus na preventivi, iako veliki broj korisnica po lekaru može ograničavati mogućnost detaljnog praćenja i saveta. Broj poseta po korisnici ostaje nizak (0,6–0,8), što ukazuje da većina žena dolazi jednom godišnje, uglavnom radi preventivnih pregleda. (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Tabela 109. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Majdanpek, 2020-2024. godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj žena starijih od 15 godina		7072	6935	6479	6381	6238
Broj lekara		1	2	2	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		7072	3467	3239	3190	3119
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,0	1	1	1	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	2844	3489	3282	3295	3508
	% preventivnih pregleda	34,2	34,4	34,1	35	34,7
	Dnevno po lekaru	13	7,9	7,5	7,5	7,8
	Po korisniku	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Majdanpek 2024. godine bilo je zaposleno 2 lekar i 2 medicinska sestra (odnos 1:1,0).. U periodu 2020-2024.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2024. godini iznosi 3.119 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 109).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,6, a 2024.godine je 0,6. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite DZ Majdanpek, u poslednjih pet godina, kretala se između 7,5 poseta i 13 poseta/pregleda dnevno. Oko 35% poseta tokom 2024. godine pripada preventivnim pregledima, (Tabela 109). U 2024.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 7,8 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Tabela 110. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Negotin, 2020-2024. godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj žena starijih od 15 godina		14526	14185	13179	12999	12769
Broj lekara		3	3	3	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		4842	4728	4393	6499	6384
Broj medicinskih sestara		4	3	3	5	6
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,3	1	1	2,5	3
Broj poseta lekaru	Ukupno	4590	4919	5320	6989	8782
	% preventivnih pregleda	48,2	52,9	46,3	38,8	33,2
	Dnevno po lekaru	7	7,5	8,6	15,8	20
	Po korisniku	0,3	0,4	0,4	0,5	0,7

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Negotin 2024. godine bilo je zaposleno 2 lekara i 6 medicinske sestre (odnos 1:3). U periodu 2020-2024.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2024. godini iznosi 6.384 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 110).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,3 i 0,7, 2024.godine je 0,7. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite DZ Negotin, u poslednjih pet godina, kretala se između 7 poseta i 20 poseta/pregleda dnevno. Preko 40% poseta pripada preventivnim pregledima, 2020. 48,7%, 2021.godine 52,9%, 2022.godine 46,3% (Tabela 99). U 2023.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 38,8, dok u 2024.godini taj broj je iznosio 33,2% (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu)

Tabela 111. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2020-2024.godine.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj žena starijih od 15 godina		49444	48512	45826	45241	44453
Broj lekara		9	9	9	7	7
Broj korisnika na 1 lekara		5493	5391	5091	6463	6350
Broj medicinskih sestara		12	11	12	13	14
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,3	1,2	1,3	1,8	2
Broj poseta lekaru	Ukupno	18815	19212	19321	20125	21053
	% preventivnih pregleda	50,2	50,1	50,6	42,5	39
	Dnevno po lekaru	9,5	9,7	9,7	13	13,7
	Po korisniku	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2024. godine bilo je zaposleno 7 lekar i 14 medicinskih sestri (odnos 1:2). Ovaj odnos je u 2020. godini iznosio 1:1,3. U periodu 2020-2024.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara u 2024. godini iznosi 6.350, dok je u 2020.godini iznosio 5493. (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 111).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,5 u 2024.godini 0,5. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite Okruga Bor u poslednjih pet godina, kretala se između 9 i 14 poseta/pregleda dnevno. Preko 40 % poseta pripada preventivnim pregledima, 2024 godine 39% , a 2020.godine 50,2% (Tabela 111). U 2024.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 14 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Bor 2024. godine bilo je 12 zaposlenih stomatologa i 12 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1 zubni tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 112). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom period, i u 2024.godini je iznosio 3.319 po jednom stomatologu, a najveći 2022.godine 3.713 po stomatologu.

Tabela 112. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Bor, 2020-2024. godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		43983	43193	40851	40485	39834
Broj stomatologa		13	13	11	11	12
Broj korisnika na 1 stomatologa		3383	3322	3713	3680	3319
Broj medicinskih sestara		15	15	16	14	12
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,2	1,2	1,4	1,3	1
Broj poseta stomatologu	Ukupno	21898	18774	20668	20661	21611
	% preventivnih pregleda	7,8	8,7	9,4	9,2	11
	Dnevno po lekaru	7,6	6,6	8,5	8,5	8,2
	Po korisniku	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5

Broj poseta u periodu od 2020-2024.godine po korisniku je manji od jedan, i 2024. godine je iznosio 0,5. Svaki stomatolog je imao u proseku oko 8 pregleda dnevno; 2024.godine prosek je 8,2 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Učešće preventivnih pregleda je u 2024.godini iznosio 11%.

Tabela 113. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Kladovo, 2020-2024. godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		18002	17665	17435	17238	17015
Broj stomatologa		3	3	3	4	4
Broj korisnika na 1 stomatologa		6000	5888	5811	4309	4253
Broj medicinskih sestara		4	4	4	3	3
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,3	1,3	1,3	0,75	0,75
Broj poseta stomatologu	Ukupno	1200	935	2117	2211	2001
	% preventivnih pregleda	6,7	6,3	12,2	12,9	0,4
	Dnevno po lekaru	1,8	1,4	3,2	2,5	2,3
	Po korisniku	0,06	0,05	0,1	0,1	0,1

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Kladovo 2024. godine bilo je 4 zaposlena stomatologa i 3 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 0,75 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 113). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2024.godini je bio 4.253 po jednom stomatologu, a 2020.godine 6.000 po stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2020-2024.godine po korisniku je manji od jedan , i 2024. godine je 0,1. Svaki stomatolog je imao od 2 do 3 pregleda dnevno; 2024.godine prosek je 2,3 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2020.godinu 6,7, a u 2024.godini je bio najmanji u odnosu na predhodni period 0,4%.

Tabela 114. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Majdanpek, 2020-2024. godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		15893	15552	14559	14351	14047
Broj stomatologa		3	3	3	3	3
Broj korisnika na 1 stomatologa		5297	5184	4853	4783	4682
Broj medicinskih sestara		4	3	3	4	4
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,3	1	1	1,3	1,3
Broj poseta stomatologu	Ukupno	4417	3215	3472	3362	3954
	% preventivnih pregleda	3,9	6,7	5,1	6,3	4,2
	Dnevno po lekaru	7	4,9	5,3	5,1	6
	Po korisniku	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Majdanpek 2024. godine bilo je 3 zaposlenih stomatologa i 4 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,3 zubni tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 114). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2024.godini je 3.954 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2020-2024.godine po korisniku je manji od jedan , i 2024. godine je 0,3. Svaki stomatolog je u proseku imao 6 pregleda dnevno; 2024.godine prosek je 4 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2020.godini iznosio 3,9% i u 2024.godini iznosi 4,2%.

Tabela 115. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Negotin, 2020-2024. godine

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		31332	30561	28261	27874	27373
Broj stomatologa		4	3	4	4	5
Broj korisnika na 1 stomatologa		7833	10187	7065	6968	5474
Broj medicinskih sestara		5	8	8	7	5
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,3	2,7	2	1,7	1
Broj poseta stomatologu	Ukupno	3140	2817	3884	4206	5211
	% preventivnih pregleda	2,0	10,6	10,6	10	36,3
	Dnevno po lekaru	3,6	4,3	4,4	4,8	4,7
	Po korisniku	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Negotin 2024. godine bilo je 5 zaposlenih stomatologa i 5 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1 zubni tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 115). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2024.godini je iznosio 5.474 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2020-2024.godine po korisniku je manji od jedan , i 2024. godine je iznosio 0,2. Svaki stomatolog je imao u proseku 4 pregleda dnevno; 2023.godine prosek je 4,7 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2020.godinu iznosio 2% ,dok je tokom poslednje 2024.godine znatno povećan i iznosio je 36,3%.

Tabela 116. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba na području Okruga Bor, 2020-2024. godine.

Parametri		2020	2021	2022	2023	2024
Broj korisnika		109210	106971	101100	99948	98269
Broj stomatologa		23	22	21	22	24
Broj korisnika na 1 stomatologa		4748	4862	4814	4543	4094
Broj medicinskih sestara		32	30	31	28	24
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,4	1,4	1,5	1,3	1
Broj poseta stomatologu	Ukupno	30655	19212	30141	30440	32777
	% preventivnih pregleda	6,6	8,6	9,3	9,3	13,5
	Dnevno po lekaru	6,1	4	6,5	6,3	6,2
	Po korisniku	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3

U periodu od 2020. do 2024. godine evidentan je kontinuirani pad broja korisnika stomatološke zdravstvene zaštite na području Okruga Bor, sa 109.210 u 2020. godini na 98.269 u 2024. godini.

Broj stomatologa je tokom većeg dela perioda relativno stabilan, uz manje oscilacije. Nakon blagog pada do 2022. godine (sa 23 na 21 stomatologa), u 2023. i 2024. godini beleži se porast, sa najvišom vrednošću od 24 stomatologa u 2024. godini. Ovaj porast kadrova doprineo je značajnom smanjenju broja korisnika po jednom stomatologu, sa 4.748 u 2020. godini na 4.094 u 2024. godini.

Za razliku od stomatologa, broj medicinskih sestara pokazuje jasan opadajući trend, sa 32 u 2020. godini na 24 u 2024. godini. Shodno tome, odnos broja medicinskih sestara po stomatologu se pogoršao, sa 1,4–1,5 u prvim godinama na svega 1 u 2024. godini.

Ukupni broj poseta stomatologu pokazuje izražene promene tokom perioda. Posebno je uočljiv pad u 2021. godini (19.212 poseta), nakon čega sledi stabilan rast i dostizanje najviše vrednosti u 2024. godini (32.777 poseta).

Pozitivan trend uočava se i u oblasti preventivnih aktivnosti. Udeo preventivnih pregleda je u kontinuiranom porastu, sa 6,6% u 2020. godini na 13,5% u 2024. godini, što ukazuje na postepeno jačanje preventivne stomatološke zaštite i bolje usmeravanje službe ka očuvanju oralnog zdravlja stanovništva.

Pokazatelji opterećenosti stomatologa potvrđuju stabilizaciju rada službe. Dnevni broj poseta po stomatologu je nakon pada u 2021. godini ponovo porastao i u poslednjim godinama se kreće oko 6 poseta dnevno.

3.2.2 Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite

Bolnička (stacionarna) zdravstvena zaštita na području opštine Bor u 2024. ostvarivala se kroz rad Opšte bolnice Bor.

Broj postelja se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2024. godini iznosi 310 postelja.

U Opštoj bolnici Bor najveći broj zaposlenih lekara –105 je registrovan na kraju 2024. godine (od toga oko 68,3% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2021.godine. Te godine je radilo njih 362, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:2,6. U 2023.godini broj medicinskih sestara-tehničara je bio najmanji i iznosio je 346, dok u poslednjoj 2024.godini taj broj je iznosio 353. (Tabela 117).

Prosečno, na nivou opštine Bor u 2024.godini na 100 postelja bili su obezbeđeni 34 lekar i 113 medicinskih sestara/tehničara.

Tabela 117. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Bor u periodu 2020-2024. Godine.

Parametri	2020	2021	2022	2023	2024
Broj lekara	99	97	101	103	105
% specijalista	82,3	75,2	71,3	69,8	68,3
Viša, srednja i niža SS	360	362	355	346	353
Broj postelja	310	310	310	310	310
Bolesnički dani	46031	46276	46637	49086	48534
Broj ispisanih pacijenata	5858	5858	6087	6753	6609
Prosečna dužina lečenja	7,8	7,9	7,7	7,2	7,34
Zauzetost postelja	40,68	40,90	41,2	43,4	42,89
Broj bolesnika na 1 lekara	59,2	60,4	60,3	65,6	62,9
Broj bolesnika na 1 MS	16,3	16,1	17	19,5	18,7
Broj lekara/100 postelja	32	31,3	32	33,2	33,8
Broj sestara/100 postelja	116	116	114	111	113

U periodu 2020-2024.godine prosečna dužina lečenja se kreće oko 8 dana. Zauzetost postelja je između 40 i 43%, a 2024.godine iznosi 42,9%.

U 2024.godini bilo je prosečano 63 bolesnika lečenih u bolnici po jednom lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 118. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2020-2024. Godine

Parametri	2020	2021	2022	2023	2024
Broj lekara	48	49	48	50	53
% specijalista	62,5	62	66,7	59,3	62,3
Viša, srednja i niža SS	160	160	164	162	167
Broj postelja	135	135	135	135	135
Bolesnički dani	30058	27267	28337	29453	30442
Broj ispisanih pacijenata	3021	3107	3234	3547	3449
Prosečna dužina lečenja	9,9	8,8	8,8	8,3	8,8
Zauzetost postelja	61	55,34	57,5	59,8	61,78
Broj bolesnika na 1 lekara	63	63	67	71	65
Broj bolesnika na 1 MS	19	19,4	19,7	22	21
Broj lekara/100 postelja	35,5	36,3	35	37	39,3
Broj sestara/100 postelja	118	118	121	120	123

Broj postelja Opšte bolnice Kladovo se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond i u 2024. godini iznosi 135 postelja.

U Opštoj bolnici Kladovo najveći broj zaposlenih lekara 53 je registrovan na kraju 2024.godine (od toga oko 62,3% specijalista), dok u 2020.godini taj broj je iznosio 48 (od toga oko 62,5% specijalista)

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum tokom poslednje posmatrane 2024.godine. Te godine je radilo njih 167, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3,1(Tabela 118).U 2020 i 2021.godini broj zdravstvenih radnika sa višom, srednjom i nižom stručnom spremom je iznosio 160.

Prosečno u 2024.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 39 lekara i 123 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2020-2024.godine, na nivou opštine Kladovo, prosečna dužina lečenja se kreće između 8 i 10 dana; u 2024.godini je 8,8 dana. Zauzetost postelja je oko 59%. Broj pacijenata po lekaru godišnje je između 63 i 71, a u 2024. iznosi 65 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 119. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2020-2024. godine

Parametri	2020	2021	2022	2023	2024
Broj lekara	21	21	32	30	32
% specijalista	66,7	73,1	62,5	64	64,5
Viša, srednja i niža SS	48	52	70	77	75
Broj postelja	50	50	50	50	50
Bolesnički dani	5403	4920	5157	6580	4958
Broj ispisanih pacijenata	844	777	842	1081	927
Prosečna dužina lečenja	6,4	6,3	6,1	6,1	5,35
Zauzetost postelja	29,6	27	28,3	36,1	27,17
Broj bolesnika na 1 lekara	40	37	26	40	29
Broj bolesnika na 1 MS	17,6	14,9	12	14	12
Broj lekara/100 postelja	42	42	64	54	64
Broj sestara/100 postelja	96	104	140	154	150

Broj postelja Opšte bolnice Majdanpek se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond i u 2024. godini iznosi 50 postelja.

U Opštoj bolnici Majdanpek najveći broj zaposlenih lekara –32 je registrovan na kraju 2024.godine (od toga oko 64,5% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum tokom 2023.godine. Te godine je radilo njih 77. U poslednjoj 2024 godini taj broj je iznosio 75(Tabela 119).

Prosečno u 2024.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 64 lekara i 150 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2020-2024.godine, na nivou opštine Majdanpek, prosečna dužina lečenja se kreće oko 6 dana; u 2024.godini je 5,35 dana. Zauzetost postelja je između 27 i 36 %. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 26 i 89, a u 2023. iznosi 40 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 120. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Negotin u periodu 2020-2024. Godine

Parametri	2020	2021	2022	2023	2024
Broj lekara	56	55	59	58	62
% specijalista	94,6	94,6	83,6	82,8	79,7
Viša, srednja i niža SS	184	181	199	208	208
Broj postelja	190	190	190	190	190
Bolesnički dani	25467	27428	25850	26749	29796
Broj ispisanih pacijenata	3179	3484	3315	3431	3679
Prosečna dužina lečenja	8	7,8	7,8	7,8	8,10
Zauzetost postelja	36,7	39,55	37,3	38,6	42,96
Broj bolesnika na 1 lekara	57	63	56	59	59
Broj bolesnika na 1 MS	17,2	19,2	16,4	17	17,7
Broj lekara/100 postelja	29,5	28,9	31	31	32
Broj sestara/100 postelja	96,8	95,3	104	109	109

Broj postelja Opšte bolnice Negotin se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2024. godini iznosi 190 postelja.

U Opštoj bolnici Negotin najveći broj zaposlenih lekara – 59 je registrovan na kraju 2022 .godine (od toga oko 83,6% specijalista). Broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tokom 2024.godine iznosi 62 (79,7% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2023 i 2024.godine. Te godine je radilo njih 208. (Tabela 120).

Prosečno u 2024.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 32 lekar i 109 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2020-2024.godine, na nivou opštine Negotin, prosečna dužina lečenja se kreće između 8 dana; u 2024.godini je 8 dana. Zauzetost postelja je oko 39%. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 57 i 63, a u 2024. iznosi 59 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

4. Analiza epidemiološke situacije

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Bor radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2020. do 2024. godine prijavljeno je 14316 slučajeva oboljenja i 145 smrtnih slučajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 7187,83 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2022. godine – 5612 (incidenca je 12992,8 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2024. – 343 i incidencom od 861,07‰₀₀₀₀.

Tabela br.121. Registrovane zarazne bolesti na području opštine Bor

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	3	3	7	11	9	33
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O	1		1	2	3	7
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O						
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O						
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O						
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	2			1	1	4
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologicè histologicè negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinari	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O				4	2	6
	U				1		1
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O						
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.0 Syphilis genitalis primaria	O				1	2	3
	U						
A51.4 Syphilis secundariae aliae	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O				2		2
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O						
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O						
	U						
A92.3 Febris West Nile	O						
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O			1			
	U						
A98.8 Febris haemorrhagica virales aliae specificatae	O				1		
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O						
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O					1	1
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatitis A sine comate hepatico	O						
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O		1	1		1	3
	U						
B17.1 Hepatitis acuta C	O				1		1
	U						
B17.2 Hepatitis acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O	1				1	2
	U						
B18.2 Hepatitis viralis chronica C	O	6	1	2	5	4	18
	U						
B19.9 Hepatitis viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O			1	1		2
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O						
	U						
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O						
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharingitis streptococcica	O						
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O						
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O			4	3	6	13
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	187		2	1		190
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O						
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
U07.1 Infectio corona viralis COVID-19	O	1552	5398	5593	1174	313	14030
	U	48	64	30	2	0	144
UKUPNO	O	1752	5403	5612	1207	343	14316
	U	48	64	30	3	0	145
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O		1			1	2
	U						
Z22.1 Izlućivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlućivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlućivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O						
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O						
	U						
Z24.2 Ozlede od ťivotinja	O						
	U						

U periodu od 2020. do 2024. godine prijavljeno je 145 smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti: infection Corona viralis COVID-19 144 i 1 slučaj od Pertussisa. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom period iznosila je 72,80 na 100.000 stanovnika. Najveći broj umrlih prijavljen je 2021. godine – 64 (mortalitet je 148,2 na 100.000 stanovnika), dok 2024. godine nije bilo prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Kladovo radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolest i Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2020. do 2024. Godine prijavljeno je 5631 slučaj oboljenja i 128 smrtnih slučajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 6618,87 na

100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2022. godine – 2369 (incidenca je 13410,7 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2024. – 17 iincidencom od 99,91‰₀₀₀₀.

Tabela br. 122. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Kladovo**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	5	1	2	1	2	11
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O					1	1
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O						
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O						
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O						
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O					2	2
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologice histologice negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O	6					6
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O						
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O			1			1
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O						
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O						
	U						
A92.3 Febris West Nile	O						
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O						
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O						
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O						
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatitis A sine comate hepatico	O						
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O						
	U						
B17.1 Hepatitis acuta C	O						
	U						
B17.2 Hepatitis acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O						
	U						
B18.2 Hepatitis viralis chronica C	O	1		1			2
	U						
B19.9 Hepatitis viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O		1				1
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O						
	U						
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O						
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O						
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O						
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O						
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	7					7
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O						
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
U07.1 Infectio corona viralis COVID-19	O	1232	1869	2365	122	12	5600
	U	32	67	28	0	1	128
UKUPNO	O	1251	1871	2369	123	17	5631
	U	32	67	28	0	1	128
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O						
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O	1					1
	U						
Z24.2 Ozlede od životinja	O						
	U						

U periodu od 2020. do 2024. godine prijavljeno je 128 smrtnih slučajeva od bolesti infection Corona viralis COVID-19. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 150,46 na 100.000 stanovnika. Najveći broj smrtnih slučajeva prijavljen je 2021.godine – 67 (mortalitet je 379,3 na 100.000 stanovnika), dok 2023.godine nije bilo prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Majdanpek radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2020. do 2024. godine prijavljeno je 3461 slučajeva oboljenja i 66 smrtnih slučajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 4927.74 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2022. godine – 1749 (incidenca je 11246,1 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2024. – 26 i incidencom od 185,09‰₀₀₀₀.

Tabela br. 123. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Majdanpek**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O		2	2	1	1	6
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O			1			1
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O						
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O						
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O						
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	1	2	2	2	1	8
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O			1			1
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologice histologice negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O				4	2	6
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O						
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O						
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O						
	U						
A92.3 Febris West Nile	O						
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O						
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O						
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O						
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatits A sine comate hepatico	O						
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O		1				1
	U						
B17.1 Hepatits acuta C	O						
	U						
B17.2 Hepatits acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O						
	U						
B18.2 Hepatits viralis chronica C	O						
	U						
B19.9 Hepatits viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O						
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O						
	U						
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O						
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O						
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O						
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O						
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	11			14	17	42
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O						
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
U07.1 Infectio corona viralis COVID-19	O	381	1197	1743	69	5	3395
	U	11	42	13	0	0	66
UKUPNO	O	393	1202	1749	91	26	3461
	U	11	42	13	0	0	66
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O						
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O						
	U						
Z24.2 Ozlede od šivotinja	O						
	U						

Corona viralis .Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom period iznosila je 93,97 na 100.000 stanovnika. Najveći broj smrtni slučajeva prijavljen je 2021.godine – 42 (mortalitet je 270,1 na 100.000 stanovnika), dok 2023. i 2024. godine nije bilo prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Negotin radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2020. do 2024. Godine prijavljeno je 8303 slučajeva oboljenja i 94 smrtnih slučajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 6066,56 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2021. godine – 3427 (incidenca je 11213,6 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2024. – 78 i incidencom od 284,95‰₀₀₀₀

Tabela br. 124. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Negotin**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	2	1	5	3	7	18
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O	1	2	1	0	0	4
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O						
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O						
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O						
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	2	2	0	4	3	11
	U					1	1
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologicè histologicè negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinari	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O				2		2
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O						
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O					1	1
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O						
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O						
	U						
A92.3 Febris West Nile	O						
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O						
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O						
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O						
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatits A sine comate hepatico	O						
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O			2			
	U						
B17.1 Hepatits acuta C	O			1	2	1	4
	U						
B17.2 Hepatits acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O				1	1	2
	U						
B18.2 Hepatits viralis chronica C	O	4		3		3	10
	U						
B19.9 Hepatits viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O			2			2
	U			1			1
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O						
	U						
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O						
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O						
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O						
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O						
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	33		1			34
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2020	2021	2022	2023	2024	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O						
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
U07.1 Infectio corona viralis COVID-19	O	1005	3422	3233	491	62	8213
	U	28	42	16	6	0	92
UKUPNO	O	1047	3427	3248	503	78	8303
	U	28	42	17	6	1	94
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O						
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O						
	U						
Z24.2 Ozlede od šivotinja	O						
	U						

U periodu od 2020. do 2024. godine prijavljeno je 94 smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti to: Morbus HIV - 1, Infectio Corona viralis COVID – 92 i Tuberculosis pulmonis - 1. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom period iznosila je 68,68 na 100.000 stanovnika.). Najveći broj smrtnih slučajeva prijavljen je 2021.godine – 42 (mortalitet je 137,4 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2024. godine – 1 (mortalitet je 3,65 na 100.000 stanovnika).

Tabela 125. Pet najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Bor u periodu 2020.- 2024. godine

R.b	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/100 000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	14030	35221,17	144	355,7
2.	Influenza, virus non identificatum	190	476,98		
3.	Enteritis salmonellosa	33	82,84		
4.	Hepatitis viralis chronica C	18	45,19		
5.	Influenza virus identificatum	13	32,64		

***srednja godišnja stopa morbiditeta**

***srednja godišnja stopa mortaliteta**

Na području opštine Bor u periodu od 2020. do 2024. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti dominantno mesto pripada kapljičnim zaraznim bolestima (99,5%). Procenat učešća se kreće od 2,3% 2024. godine do 39,3% 2022. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljičnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 7151,68 na 100.000 stanovnika. Od pet najčešćih bolesti u opštini Bor tri su je iz ove grupe: Infection Corona viralis – 14030, Influenza, virus non identificatum sa 190 obolelih i Influenza virus identificatum sa 13 obolelih.

Kapljičnim zaraznim bolestima pripada 145 letalnih ishoda. 144 zabeleženih kod obolelih od infekcije izazvane Corona virusom i 1 smrtini slučaj kod obolelog od Pertusisa.

U posmatranom periodu registrovan je 1 oboleo od Morbilla. Nije registrovan nijedan slučaj obolevanja od ,Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 0,28%. Procenat učešća se kreće od 7,5% 2021. godine do 30% 2024. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 20,08 na 100.000 stanovnika. U pet najčešćih bolesti u opštini Bor iz ove grupe je Enteritis Salmonellosa – 33 slučajeva.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 0,23%.

Od polnih bolesti najviše je prijavljeno Hepatitis viralis chronica C – 18 slučajeva.

Na području opštine Bor u periodu od 1.1.2020 do 31.12.2024. godine registrovane su 3 epidemije zaraznih bolesti sa 88 obolelih. Epidemije iz grupe respiratornih zaraznih bolesti dve su kolektivne epidemije prijavljene 2020. i 2021. godine, izazvane Corona virusom dok je 1 porodična epidemija Pertussisa.

U dve epidemije izazvane Corona virusom obolelo je 86 osoba, hospitalizovano je 37 osoba, umrlih 27. Put prenošenja je kontakt i aerogeni. Uzročnik je potvrđen SARS-CoV-2.

U jednoj epidemiji i izazvanoj Bordatellom pertussis obolele su 2 osobe, jedna je hospitalizovana i jedno lice je preminulo. Izvor zaraze je neutvrđen, put prenošenja aerogeni, uzročnik dokazan.

Tabela 126. Pet najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Kladovo u periodu 2020.- 2024. godina

R.b	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/100 000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	5600	32912,14	128	752,28
2.	Enteritis Salmonellosa	11	64,65		
3.	Influenza, virus non identificatum	7	41,14		
4.	Pertussis	6	35,26		
5.	Hepatitis viralis chronica C	2	11,75		

***srednja godišnja stopa morbiditeta**

***srednja godišnja stopa mortaliteta**

Na području opštine Kladovo u periodu od 2020. do 2024. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljičnim zaraznim bolestima (99,7%). Procenat učešća se kreće od 0,25% 2024. godine do 42,1% 2022. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljičnih zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 6600,06 na 100.000 stanovnika. Od pet najčešćih bolesti u opštini Kladovo 3 su iz ove grupe: Infection Corona viralis – 5600 slučajeva, grip sa 7 obolelih i Pertussis – 6 slučajeva.

Od kapljičnih zaraznih bolesti u posmatranom period registrovano je 128 letalnih ishoda i to kod obolelih od infekcije uzrokovan Corona virusom. Nije registrovan nijedan slučaj oboljevanja od Morbilla, Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 0,21%. Procenat učešća se kreće od 8,3 % 2021. i 2023. godine do 41,6 % 2020. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 14,11 na 100.000 stanovnika. U pet najčešćih bolesti u opštini Kladovo je iz ove grupe- Enteritis Salmonellosa 11 slučajeva.

U posmatranom periodu nije zabeležen nijedan letalni ishod kod obolelih od crevnih zaraznih bolesti.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 0,07%.

Na području opštine Kladovo u periodu od 1.1.2020 do 31.12.2024. godine registrovane su 3 epidemije zaraznih bolesti sa 153 obolela lica. Sve tri epidemije su iz grupe respiratornih zaraznih bolesti.

U grupi respiratornih zaraznih bolesti prijavljene su tri epidemije: Pertusis -1 Infectio corona virais - 2. Obolelo je 153 osoba ,hospitalizovano – 16, umrlih – 12.

Pertusis– u 1 porodičnoj epidemiji u opštini Kladovo obolele su 6 osobe, u 2020. godini, hospitalizovano je 9 lica. Put prenošenja je aerogeni. Uzročnik je dokazan.

Infectio corona viralis – u kolektivnim epidemijama obolele su 145 osobe, hospitalizovano je 7 osoba, umrlih 12. Put prenošenja je kontakt i aerogeni. Uzročnik je potvrđen SARS-CoV-2.

Tabela 127. Pet najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Majdanpek u periodu 2020.- 2024. godina

R.B.	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/100.000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	3395	24168,86	66	459,9
2.	Influenza, virus non identificatum	42	298,99		
3.	Tuberculosis pulmonis	8	56,95		
4.	Enteritis Salmonellosa	6	42,71		
5.	Pertussis	6	42,71		

***srednja godišnja stopa morbiditeta**

***srednja godišnja stopa mortaliteta**

Na području opštine Majdanpek u periodu od 2020. do 2024. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljničnim zaraznim bolestima (99,7%). Procenat učešća se kreće od 0,72 % 2024. godine do 50,57% 2022. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljničnih zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 4913,50 na 100.000 stanovnika. Od pet najčešćih bolesti u opštini Majdanpek 4 je iz ove grupe: Infectio Coronaviralis -3395 slučajeva,,grip sa 42 obolelih,Tuberculosis pulmonis – 8 obolelih i Pertussis – 6 obolelih. Kapljničnim zaraznim bolestima pripada svih 66 letalnih ishoda,zabeleženih kod obolelih od Infecto Corona viralis.Nije registrovan nijedan slučaj Morbilla, Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 0,20%. Procenat učešća se kreće od 14,29% 2023. i 2024. godine do 42,86% 2022. godine. a 2020. godine nije prijavljen nije dan slučaj obolevanja od crevnih zaraznih bolesti. Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 9,97 na 100.000 stanovnika. U pet najčešćih bolesti u opštini Majdanpek iz ove grupe je Enteritis Salmonellosis – 6 slucajeva. U ovom periodu nije registrovan nijedan smrtni slučaj od crevnih zaraznih bolesti.

Polne bolesti učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 0,09%

Na području opštine Majdanpek u periodu od 1.1.2020. do 31.12.2024. godine nije registrovana nijedna epidemija na teritoriji opštine Majdanpek.

Tabela 128. Pet najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Negotin u periodu 2020.- 2024. godine

R.B.	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/100.000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	8213	30004,02	92	330,1
2.	Influenza, virus non identificatum	34	124,21		
3.	Enteritis salmonellosa	18	65,76		
4.	Tuberculosis pulmonis	11	40,19	1	3,65
5.	Hepatitis viralis chronica C	10	36,53		

***srednja godišnja stopa morbiditeta**

***srednja godišnja stopa mortaliteta**

Na području opštine Negotin u periodu od 2020. do 2024. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljičnim zaraznim bolestima (99,5%). Procenat učešća se kreće od 0,79% 2024. godine do 41,5% 2021. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljičnih zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 6035,14 na 100.000 stanovnika. Od pet najčešćih bolesti u opštini Negotin 3 su iz ove grupe: Infectio corona viralis sa 8213 obolelih, grip sa 34 obolelih i Tuberculoza pulmonis – 11 obolelih.

Kapljičnim zaraznim bolestima pripadaju 93 letalna ishoda. Smrtni ishodi zabeleženi su kod obolelih od infekcije uzorkovane Coronavirusom – 92 i 1 letalni ishod kod obolelog od Tuberculosis pulmonis . Nije registrovan nijedan slučaj Morbila, Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 0,26%. Procenat učešća se kreće od 13,63% 2020. 2021. i 2023.godine do 31,82% 2024. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom period iznosila je 16,07 na 100.000 stanovnika. U pet najčešćih bolesti u opštini Negotin iz ove grupe je Enteritis Salmonellosis. U ovom period nije registrovan nijedan smrtni ishod od crevnih zaraznih bolesti.

Polne zarazne bolesti učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 0,25%. Od polnih zaraznih bolesti u ovom period prijavljeno je 10 obolelih od Hepatitisa viralis chronica C, što ovu bolest stavlja na peto mesto na listi pet najčešće prijavljenih zaraznih bolesti.

U ovom period registrovan je 1 letalni ishod od polnih zaraznih bolesti.

Na području opštine Negotin u periodu od 1.1.2020. do 31.12.2024. godine registrovano je 7 epidemija zaraznih bolesti. Šest epidemija su iz grupe respiratornih zaraznih bolesti - Infectio Corona viralis. Radi se o kolektivnim epidemijama u kojima je obolelo 149 osoba, hospitalizovano 63 osoba, umrlih – 25. Put prenosa je bio aerogeni kontakt. Uzročnik je potvrđen SARS-CoV-2.

U periodu od 01.01.2020. do 31.12.2024. godine prijavljena je jedna epidemija iz grupe crevnih zaraznih bolesti - Enteritis salmonellosa. Radi se o porodičnoj epidemiji u kojoj je obolelo 2 lica. Put prenosa nije utvrđen. Uzročnik je dokazan – Salmonella sp.grupa C2.

4.1. Imunoprofilaksa zaraznih bolesti

Tabela 129. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole(MMR vakcina)** u periodu 2020-2024. godine u opštini Bor.

BOR																
	Opština	2020.			2021.			2022.			2023.			2024.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Bor	358	322	90	366	326	89	308	269	87	315	285	90	366	296	81

U posmatranom periodu u opštini Bor nije postignut traženi obuhvat od 95% ovom vakcinom. Obuhvat vakcinacije se kretao od 81% do 90%.

Tabela 130. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2020 -2024. godine u opštini Kladovo

Kladovo																
	Opština	2020.			2021.			2022.			2023.			2024.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Kladovo	130	100	85	120	110	92	92	87	95	115	109	95	118	108	92

U posmatranom periodu obuhvat vakcinacije MMR vakcinom potreban za stvaranje kolektivnog imuniteta (preko 95%), nije postignut 2020.,2021. i 2024.godine, dok je ostalih godina bio zadovoljavajući.

Tabela 131. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2020-2024.godine u opštini Majdanpek

Majdanpek																
	Opština	2020.			2021			2022			2023			2024.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Majdanpek	106	102	96	94	94	100	81	80	99	105	102	97	101	95	94

U opštini Majdanpek, u posmatranom period obuhvat vakcinacije MMR vakcinom je iznosio preko 95% i bio je zadovoljavajući osim 2024. godine (94%).

Tabela 132. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2020-2024. godine u opštini Negotin

Negotin																
	Opština	2020.			2021.			2022.			2023.			2024.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Negotin	186	176	96	155	149	96	149	142	95	181	98	54	162	141	87

U periodu od 2020. do 2024. godine u opštini Negotin zabeležen je visok obuhvat vakcinacije vakcinom protiv malih boginja, rubeola, i zaušaka (preko 95%) svih godina osim 2023. i 2024.godine, kada je zabeležen drastičan pad obuhvata imunizacije ovom vakcinom. Naknadnom revizijom godišnjeg izveštaja za 2023. godinu (juna 2024.) obuhvat je iznosio 95%, što znači da se sa vakcinacijom MMR vakcinom kasnilo tokom 2023.godine. Revizijom godišnjeg izveštaja za 2024. godinu obuhvat se povećao na 90% što još uvek nije zadovoljavajuće.

Tabela 133. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila u periodu 2020.-2024. u opštini Bor

Godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2020	476	6
2021	371	1
2022	176	3
2023	353	1
2024	381	4

Poslednjih godina se beleži porast ujeda pasa bez vlasnika („lotalica”), posebno u naseljenim mestima. S obzirom da je na teritoriji oba okruga mirna epizootiološka situacija (nije registrovano besnilo od 2011.g.) 15 osoba je vakcinisano protiv besnila u navedenom periodu.

Tabela 134. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2020. do 2024.godine u opštini Kladovo

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2020	39	0
2021	50	0
2022	66	0
2023	57	0
2024	45	0

U poslednjih pet godina nije bilo vakcinisanih osoba protiv besnila u opštini Kladovo.

Tabela 135. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2020. do 2024. godine u opštini Majdanpek

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2020	1 (AR Zaječar)	0
2021	16	1
2022	25	0
2023	21	0
2024	24	0

U posmatranom period sa teritorije opštine Majdanpek, protiv besnila, vakcinisano je jedno lice 2021.godine.

Tabela 136. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2020. do 2024. godine u opštini Negotin

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2020	10 (AR Zaječar)	0
2021	0	0
2022	3 (AR Zaječar)	0
2023	2 (AR Zaječar)	0
2024	1 (AR Zaječar)	1

U posmatranom period vakcinisana je jedna osoba protiv besnila. Tokom 2021.godine nijedno lice nije se javilo u AR ambulanti u Zavodu.

Vakcinacija ozleđenih lica, sa teritorije borskog i zaječarskog okruga vrši se u AR ambulanti u ZZJZ “Timok”, Zaječar.

4.2 Bolničke infekcije

U posmatranom period od 2020. do 2024. godine u **Opštoj bolnici Bor** prijavljeno je 18 bolničkih infekcija.

Redovno je rađena kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Najzastupljenije lokalizacije BI po sistemima bile su:

- Infekcije sistema za varenje –100 %

Najveći broj registrovanih bolničkih infekcija po odeljenjima:

Urologija – 6

Neurohirurgija - 4

Produžena nega – 3

Neurologija – 3

Interno – 2

Pneumoftizilogija - 1

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je Clostridium difficile.

U posmatranom periodu od 2020. do 2024.godine u **Zdravstvenom centru Kladovo** prijavljeno je: 45 bolničkih infekcija.

Redovno je rađena kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Najzastupljenije lokalizacije BI po sistemima bile su :

- Infekcije sistema za varenje – 53,3%
- Infekcije mokraćnog sistema – 22,2 %
- Infekcija kože i mekih tkiva - 17,8%
- Infekcija krvi - 2,2%
- Infekcija operativnog mesta - 2,2%
- Infekcija respiratornog Sistema - 2,2%

Registrovane bolničke infekcija po odeljenjima:

Hirurgija - 33

Interno – 12

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je: Clostridium difficile, Enterococcus species, Escherichia Coli, Pseudomonas, Proteus, Corynebacterium .

U posmatranom periodu od 2020. do 2024.godine u **Opštoj bolnici Majdanpek** prijavljene su 2 bolničke infekcije.

Redovno je rađena kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Najzastupljenije lokalizacije BI po sistemima bile su :

- Infekcije respiratornog sistema – 100 %

Registrovane bolničke infekcije po odeljenjima:

Hirurgija – 1

Interno – 1

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je: Sars CoV-2.

U posmatranom periodu od 2020. do 2024. godine u **Zdravstvenom centru Negotin** prijavljene su: 12 bolničke infekcije.

Redovno je rađena i kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Najzastupljenije lokalizacije BI po sistemima bile su :

- Infekcije sistema za varenje – 25%
- Infekcije mokraćnog sistema – 25%
- Infekcije krvi – 25%
- Infekcija operativnog mesta – 16,7%
- Infekcija respiratornog sistema – 8,3%

Broj registrovanih bolničkih infekcija po odeljenjima:

Ortopedija – 11

Urologija - 1

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je Clostridium difficile, Klebsiella, Stafilococcus aureus, Enterococcus species, Escherichia Coli .

4.2 Kontrola i prevencija nezaraznih bolesti

Podaci o obolelima/umrlima od: malignih bolesti, šećerne bolesti i akutnog koronarnog sindroma prikupljeni aktivnim i pasivnim načinom unose se u kompjuterske baze podataka, obrađuju i dostavljaju Republičkom Institutu za javno zdravlje gde se vode populacioni registri za celokupnu teritoriju Republike Srbije izuzev Kosova i Metohije. Podaci za ostale MHNB koje su po predviđenoj zakonskoj regulativi evidentiraju i prate na navedenom odseku za teritoriju oba okruga takođe se unose u kompjuterske baze podataka, obrađuju i na osnovu dostupnih podataka vrši analiza obolevanja/umiranja i od ovih bolesti.

4.2.1 Obolevanje i umiranje od malignih tumora

Tabela br. 137 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Bor u periodu 2019.-2023.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2019	122	144	266
2020	90	90	180
2021	105	101	206
2022	125	130	255
2023	151	156	307
Ukupno	593	621	1214

U navedenom periodu na teritoriji opštine Bor ukupno je registrovano 1214 novoobolelih (593 muškaraca i 621 žena) od malignih bolesti sa prosečnom nestandardizovanom stopom incidencije od 1235,38 /100.000 stanovnika. Učešće obolelih muškaraca je nešto manje u odnosu na žene 48,8% : 51,1% . Distribucija obolevanja po uzrasnim grupama beleži više stope incidencije u starijim uzrasnim grupama (od 55 –te godine života) i to kod oba pola.

Tabela br. 138 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Bor u periodu 2019.-2023.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2019	64	61	125
2020	58	56	114
2021	64	49	113
2022	58	49	107
2023	75	55	130
Ukupno	319	270	589

U posmatranom petogodišnjem periodu broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštini Bor se kretao od 107 (2022.god.) do 130 (2023 god.).Broj umrlih muškaraca je nešto veći u odnosu na žene (54,1% : 45,8 %)

Tabela br. 139 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2019.-2023.god.

Godina	M	Ž	Svega
2019	55	54	109
2020	33	44	77
2021	53	39	92
2022	73	50	123
2023	57	51	108
Ukupno	271	238	509

U navedenom periodu na teritoriji opštine Kladovo od malignih bolesti ukupno je registrovano 509 novoobolelih (271 muškaraca i 238 žena) sa prosečnom nestandardizovanom stopom incidencije od 2991,47/100.000 stanovnika. Učešće obolelih muškaraca je nešto veće u odnosu na žene 52,2% : 46,7 %. Distribucija obolevanja po uzrasnim grupama beleži više stope incidencije u starijim uzrasnim grupama (od 55 –te godine života) i to kod oba pola.

Tabela br. 140 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2019.-2023.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2019	32	24	56
2020	36	24	60
2021	35	24	59
2022	27	20	47
2023	15	17	32
Ukupno	145	109	254

Broj umrlih od malignih tumora u periodu 2019 -2023.god na teritoriji opštine Kladovo se kretao od 32 osobe do 59 osoba na godišnjem nivou .Odnos polova je 57,1% (muški pol) : 42,9 %(ženski pol).

Tabela br. 141 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Majdanpek
u periodu 2019.-2023.god.

Godina	M	Ž	Svega
2019	44	53	97
2020	36	26	62
2021	29	27	56
2022	38	46	84
2023	43	56	99
Ukupno	190	208	398

U navedenom petogodišnjem periodu najmanji broj obolelih od malignih tumora je registrovan 2021. godine 56 osoba , dok je najveći broj obolelih registrovan 2023. godine (99), sa prosečnom nestandardizovanom stopom incidencije od 2833,34/100.000 stanovnika. Učešće obolelih muškaraca je 47,7% u odnosu na žene 52,2 %. Distribucija obolevanja po uzrasnim grupama beleži više stope incidencije u starijim uzrasnim grupama (od 55 –te godine života) i to kod oba pola.

Tabela br. 142 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Majdanpek
u periodu 2019 -2023.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2019	33	24	57
2020	21	14	35
2021	15	11	26
2022	17	16	33
2023	21	18	39
Ukupno	107	83	190

U posmatranom petogodišnjem periodu u opštini Majdanpek, umrlo je 190 osoba od malignih tumora. Najmanji broj umrlih je registrovan 2021. godine, a najveći 2019. godine. Muškarci su češće umirali od žena.

Tabela br. 143 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Negotin
u periodu 2019.-2023.god.

Godina	M	Ž	Svega
2019	101	79	180
2020	66	50	116
2021	62	58	120
2022	94	84	178
2023	114	94	208
Ukupno	437	365	802

U posmatranom petogodišnjem periodu u opštini Negotin od malignih neoplazmi je ukupno obolelo 802 osobe. Muškarci su bili nešto brojniji u odnosu na žene (54,4 : 45,5). Najveći broj obolelih od malignih tumora je registrovan 2023. godine.

Tabela br. 144 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Negotin
u periodu 2019 -2023.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2019	43	47	90
2020	41	37	78
2021	43	32	75
2022	34	27	61
2023	26	13	39
Ukupno	187	156	343

U opštini Negotin u posmatranom periodu je umrlo od malignih tumora 343 osobe. Najveći broj je registrovan 2019 god, a najmanji 2023. Muškarci su češće umirali u odnosu na žene (54,5% : 45,4%).

4.3.2 Obolevanje i umiranje od šećerne bolesti

Šećerna bolest (u daljem tekstu: DM) je jedno od najčešćih masovnih hroničnih nezaraznih oboljenja i predstavlja veliki javno-zdravstveni problem. Iako se najviše stope incidencije registruju u razvijenim zemljama sveta, najveći porast broja obolelih očekuje se u zemljama u razvoju, gde spada i naša zemlja. Po rasprostranjenosti i učestalosti javljanja, dužini lečenja, komplikacijama koje ga prate, posledicama koje ostavlja i visokom mortalitetu, šećerna bolest predstavlja u zdravstvenom i socio-ekonomskom pogledu, jedan od najtežih problema savremene medicine i zdravstvene zaštite. Insulin-nezavisni dijabetes melitus (u daljem tekstu: INDM) čini 90% svih dijagnostikovanih oblika šećerne bolesti, dok ostali deo u učešću zauzima insulin-zavisni dijabetes melitus (u daljem tekstu: IZDM).

Tabela 145 . Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Bor u periodu od 2020. do 2024. godine

2020		2021		2022		2023		2024	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
29	26	57	31	37	33	42	38	84	66
55		88		70		80		150	

U posmatranom period ukupno je registrovano 443 novoobolelih osoba od dijabetes melitusa tip I i tip II (249 muškarca i 194 žene). Prosečan broj novoobolelih bio je 89 osoba. Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 223,42 na 100.000 stanovnika opštine Bor. Muškarci su obolevali češće od žena.

Tabela 146. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Bor od 2020. do 2024. godine

2020		2021		2022		2023		2024	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
12	9	16	19	12	6	5	5	11	11
21		35		18		10		22	

Na teritoriji opštine Bor u ovom petogodišnjem period ukupno je umrlo 106 osoba od oba oblika dijabetesa (56 muškarac i 50 žena). Prosečan godišnji broj umrlih iznosio je 21. Prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 52,7na 100.000 stanovnika opštine Bor.

Tabela 147. Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Kladovo periodu od 2020. do 2024. godine

2020		2021		2022		2023		2024	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
43	25	11	20	47	64	18	42	13	28
68		31		111		60		41	

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 311 novoobolelih od dijabetes melitusa tip I i tip II (132 muškarca i 179 žena). Prosečan broj novoobolelih bio je 62 . Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 364,38 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo.

Tabela 148. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Kladovo u periodu od 2020. do 2024. godine

2020		2021		2022		2023		2024	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
3	4	4	7	6	5	2	6	4	4
7		11		11		8		8	

Na teritoriji opštine Kladovo u posmatranom petogodišnjem periodu ukupno je umrlo 45 osoba od oba oblika dijabetesa (19 muškarca i 26 žene). Prosečan godišnji broj umrlih iznosio je 9 osoba. Prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 52,8 na 100.000 stanovnika opštine.

Tabela 149: Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Majdanpek u periodu od 2020. do 2024. godine

2020		2021		2022		2023		2024	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
15	9	8	6	21	20	30	34	7	6
24		14		41		64		13	

U posmatranom petogodišnjem periodu ukupno je registrovano 156 novoobolelih od dijabetes melitusa tip I i tip II (81 muškarca i 75 žena). Prosečan broj novoobolelih bio je 31 a prosečna godišnja stopa incidencije 220,68 na 100.000 stanovnika. . Muškarci su obolevali češće od žena,osim 2023.godine kada se registruje veći broj obolelih među ženama.

Tabela150. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Majdanpek u periodu od 2020. do 2024. godine

2020		2021		2022		2023		2024	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
6	5	4	10	7	5	1	5	3	7
11		14		12		6		10	

Na teritoriji opštine Majdanpek u navedenom petogodišnjem periodu ukupno su umrle 53 osobe od oba oblika dijabetesa (21 muškarac i 32 žene). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 10, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 71,2 na 100.000 stanovnika.

Tabela 151. Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Negotin u periodu od 2020. do 2024. godine

2020		2021		2022		2023		2024	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
52	52	29	38	27	40	44	41	27	40
104		67		67		85		67	

U posmatranom petogodišnjem periodu 2020.-2024.godina na teritoriji opštine Negotin registrovano je ukupno 390 osoba, novoobolelih od dijabetesa. Najveći broj novoobolelih je registrovan 2020. god.(104). Prosečan broj obolelih na godišnjem nivou je 78 osoba, sa prosečnom stopom incidencije 284,9 na 100000 stanovnika. Odnos polova je 179 muškarac prema 211 žena, odnosno žene su nešto češće obolevale od muškaraca .

Tabela 152. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Negotin u periodu od 2020. do 2024. godine

2020		2021		2022		2023		2024	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
13	19	15	25	14	19	5	4	10	13
32		40		33		9		23	

U ovom petogodišnjem periodu ukupno je umrlo 137 osoba, prosečno 27 osoba godišnje, sa prosečnom stopom mortaliteta 98,6 na 100.000 stanovnika. Odnos polova je bio: 57 muškarac i 80 žena, odnosno žene su češće umirale od dijabetesa u odnosu na muškarce.

4.3.3. Obolevanje i umiranje od akutnog koronarnog sindroma

Akutni koronarni sindrom (u daljem tekstu: AKS) je takođe jedan od najčešćih masovnih hroničnih nezaraznih oboljenja i predstavlja veliki javno-zdravstveni problem. Obuhvata akutni infarct miokarda i nestabilnu anginu pectoris.

Tabela 153 . Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Bor u periodu od 2020. do 2024. godine

Godina	M	Ž	Ukupno
2020.	63	45	108
2021.	94	63	157
2022.	99	61	160
2023.	100	60	160
2024.	91	46	137
Ukupno	447	275	722

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 722 novoobolelih sa dijagnozom AKS (447 muškaraca i 275 žena). Prosečan broj novoobolelih godišnje je bio 144.

Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 361,5 na 100.000 stanovnika opštine Bor. Muškarci su u posmatranom period češće obolevali od žena.

Tabela 154 . Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Bor u periodu od 2020. do 2024. godine

Godina	M	Ž	Svega
2020.	15	11	26
2021.	11	8	19
2022.	5	5	10
2023.	8	8	16
2024.	14	3	17
Ukupno	53	35	88

Od 2020. do 2024. godine ukuno je registrovano 88 umrlih od AKS, I to 53 muškarca i 35 žena. Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 18, prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 45,1 na 100.000 stanovnika opštine Bor.

Tabela 155 Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Kladovo u periodu od 2020. do 2024. godine

Godina	M	Ž	Svega
2020.	61	22	83
2021.	81	78	159
2022.	44	33	77
2023.	103	81	184
2024.	66	48	114
Ukupno	355	262	617

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 617 novoobolelih sa dijagnozom AKS (355 muškaraca i 262 žene). Prosečan broj novoobolelih godišnje bio je 123, a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 722,89 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo. Muškarci su obolevali češće od žena.

Tabela 156. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Kladovo u periodu od 2020. do 2024. godine

Godina	M	Ž	Svega
2020.	37	35	72
2021.	43	41	84
2022.	10	11	21
2023.	39	37	76
2024.	23	24	47
Ukupno	152	148	300

Od 2020. do 2024. godine ukuno je registrovano 300 osoba umrlo od AKS i to 152 muškraca i 148 žena. Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 60 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 352,6 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo.

Tabela 157. Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Majdanpek u periodu od 2020. do 2024. godine

Godina	M	Ž	Svega
2020.	19	8	27
2021.	24	16	40
2022.	36	16	52
2023.	42	29	71
2024.	35	13	48
Ukupno	156	82	238

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 238 novoobolelih sa dijagnozom AKS i to 156 muškaraca i 82 žena. Prosečan broj novoobolelih godišnje bio je 48, a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 341,7 na 100.000 stanovnika. Muškarci su obolevali češće od žena.

Tabela 158. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Majdanpek u periodu od 2020. do 2024. godine

Godina	M	Ž	Svega
2020.	8	2	10
2021.	0	3	3
2022.	3	3	6
2023.	5	3	8
2024.	5	3	8
Ukupno	21	14	35

Od 2020. do 2024. godine ukupno je registrovano 35 osoba umrlih od AKS (21 muškarac i 14 žena). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 7 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 49,8 na 100.000 stanovnika opštine Majdanpek. Muškarci su umirali češće od žena.

Tabela 159. Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Negotin u periodu od 2020. do 2024. godine

Godina	M	Ž	Svega
2020.	41	25	66
2021.	56	35	91
2022.	61	31	92
2023.	73	34	107
2024.	61	36	97
Ukupno	292	161	453

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 453 novoobolelih sa dijagnozom AKS (292 muškarac i 161 žena). Prosečan broj novoobolelih godišnje je bio 91 , a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 332,44 na 100.000 stanovnika . Muškarci su obolevali češće od žena.

Tabela 160. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Negotin u periodu od 2020. do 2024. godine

Godina	M	Ž	Svega
2020.	10	8	18
2021.	10	7	17
2022.	6	3	9
2023.	12	6	18
2024.	3	4	7
Ukupno	41	28	69

Od 2020. do 2024. godine ukuno je registrovano 69 osoba umrlih od AKS (41 muškarac i 28 žena). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 14 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 51,1 na 100.000 stanovnika opštine Negotin. Muškarci su umirali češće od žena.

5. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE BOR

5.1. Kontrola kvaliteta vazduha I buke u životnoj sredini

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u period 2020-2024.godine, nije vršio kontrolu kvaliteta vazduha, obzirom da se monitoring kontrola sprovodi od strane Agencije za zaštitu životne sredine na više merna mesta, kao ni merenje buke.

5.2. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Vodovod Bor, pored grada Bora snabdeva vodom za piće I seoska naselja: Donja Bela Reka, Oštrej, Krivelj, Slatina, Brestovac, Šarbanovac. Vodovod se napaja vodom iz tri kaptaze:

- Izvorište "Surdup", voda iz ove kaptaze pumpama se potiskuje u gradski vodovod a jedna količina vode odvaja se za snabdevanje stanovništva obližnjeg naselja Donja Bela Reka, voda se dezinfikuje gasnim hlorinatorom.
- Izvorište "Krivelj" pumpama se voda potiskuje u gradski vodovod a jedan deo ide u naselju Krivelj koje se nalazi u blizini kaptaze, voda se dezinfikuje gasnim hlorinatorom.
- Kaptaza "Selište" Zlot, ovde su kaptirana dva izvora u koritu Zlotske reke, voda se pumpama niskog pritiska iz crpne stanice potiskuje u pumpnu stanicu visokog pritiska, odakle se jedan manji deo vode šalje u gradski vodovod, a drugi veći deo u Borsko jezero koje služi kao tehnološka voda u procesu proizvodnje rudnika bakra Bor. Na ovom delu vodovoda postoje gasni hlorinatori.

Od 2002.god na ovaj vodovod priključeno je izvorište Bogovina koje snabdeva naselje I rudnik Bogovinu u opštini Boljevac I selo Šarbanovac u opštini Bor.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 i Sl. Glasnik RS br. 28/2019) u odnosu na broj ekvivalent stanovnika, vrši se uzorkovanje vode za piće. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnost

Centralni vodovod Bor

Na osnovu ugovor JKP "Vodovod" Bor, vrši se redovna kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće 6 puta mesečno sa osam uzoraka (jedna sirova i sedam iz mreže) naizmenično, po grupama kako bi sva izvorišta bila obuhvaćena tokom jednog meseca.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 161.

Tabela 161. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda u Boru u periodu od 2020.-2024. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	437	18	4,11	437	28	6,4	KBFP, AMB, mutnoća
2.	2021	577	10	1,73	577	103	17,85	KBFP, AMB, mutnoća, boja
3.	2022	529	15	2,84	529	48	9,07	KBFP, AMB, mutnoća, boja
4.	2023	520	16	3,08	520	101	19,42	KBFP, AMB, mutnoća
5.	2024	516	16	3,1	516	49	9,5	KFP, AMB, PS, SFP, UKB, mutnoća
UKUPNO		2579	75	2,90	2579	329	12,75	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2020. do 2024. godine, uzeto je 2579 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 75 bilo neispravno, ili 2,90% i 329 ili 12,75% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, Pseudomonas, ukupne koliformne bakterije dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je mutnoća i boja, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala.

Centralni vodovodi seoskih naselja Grada Bor:

Na području opštine Bor postoje seska naselja: Donja Bela Reka, Oštrej, Krivelj, Slatina i Brestovac koja su priključena na gradski vodovod i koji je po stalnom higijensko sanitarnim nadzorom u kome se vrši sistematska dezinfekcija vode. U 9 seoskih naselja izgradjeno je 10 vodovoda, kontrola se vrši 4 puta godišnje sa saradnjom lokalne samouprave Grada Bor.

Tabela 162. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seskih vodovoda Grada Bor u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	22	11	50,00	22	9	40,91	KBFP, SFP, AMB, mutnoća,pH,nitrati
2.	2021	22	11	50,00	22	9	40.91	KBFP, SFP, AMB, mutnoća,pH,nitrati
3.	2022	24	9	37,50	24	8	33,33	SFP, KBFP, AMB, Pseud.aer., mutnoća, pH, nitrati
4.	2023	24	7	29,16	24	8	33,33	SFP, KBFP, AMB, Pseud.aer., mutnoća, pH, nitrati
5.	2024	24	5	20,83	24	8	33,33	SFP, KBFP, AMB, Pseud.aer., mutnoća, pH, nitrati
UKUPNO		96	43	44,79	96	42	43,75	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2020. do 2024. godine, uzeto je 96 uzoraka vode iz seoskih vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 43 ili 44,79% bilo neispravno i 42 ili 43,75% fizičko-hemijski I hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj Aerobnih mezofilnih bakterija, Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, Koliformne bakterije fekalnog porekla i Pseudomonas a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitrati, nitriti, pH i mutnoća.

Ovi vodovodi su nesigurni za vodovsnabdevanje stanovništva vodom za piće, obzirom da je bakterološka neispravnost velika, čak 44,79% uzetih uzoraka, a znamo da se isti ne održavaju niti se voda prečišćava, niti hlorige, tako da predstavljaju rizik po zdravlje potrošača.

Drugi javni vodni objekti na teritoriji Grada Bor:

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Bor, javne česme i kaptirani izvori u Boru, česme sa mineralnom vodom u Brestovačkoj banji, se kontrolišu 4 puta godišnje, po ugovoru sa lokalnom samoupravom Bor.

Ostali javni objekti po selima opštine Bor (javne česme i bunari), ne kontrolišu se u propisanom broju i frekvenci.

Rezultati analiza biće prikazani u tabeli 163.

Tabela 163. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih vodnih objekata Grada Bora u periodu od 2020.-2024. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	90	11	12,22	90	9	10,00	AMB, KBFP, mutnoća, pH, nitriti,
2.	2021	77	22	28,57	77	11	14,28	AMB, KBFP, SFP, Pseud.aer., mutnoća, pH, nitrati,
3.	2022	72	19	26,38	72	8	11,11	KBFP, SFP, mutnoća, pH, nitrati,
4.	2023	98	28	28,57	98	11	11,22	KBFP, SFP, mutnoća, pH, nitrati,
5.	2024	199	54	27,14	199	37	18,59	KFP,SFP,AMB,mutnoća, pH,nitriti,nitrati,boja I KMnO4
UKUPNO		536	134	25	536	76	14,17	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla, E coli-Ešerihija koli

U periodu od 2020. do 2024. godine je vršena kontrola I uzeto je ukupno 536 uzoraka vode od kojih je 134 ili 25% uzoraka, bilo bakteriološki neispravno. Na fizičko-hemijske I hemijske parameter je uzeto 536 uzoraka vode, od toga je 76 ili 14,17% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravno.

Razlog neispravnosti je bio povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, prisustvo Streptokoke fekalnog porekla, koliformne bakterije fekalnog porekla, Pseudomonas aeruginosa, dok u hemijskom pogledu nitrati, nitriti,boja,KmnO4, pH i mutnoća.

Ovi objekti su nesigurni za vodosnabdevanje, ne kontrolišu se redovno, niti se voda dezinfikuje.

Brestovačka banja je bogata mineralnim izvorima a pod kontrolom zajedno sa lokalnom samoupravom prati se zdravstvena ispravnost vode, i to:

- Voda za bubrege, (često je bakteriološki neispravna),
- Voda za želudac, (obično ima bazni pH, iznad 8,5),
- Voda za oči (obično je zdr. ispravna) i
- Voda za živce (često ima bakteriološku neispravnost).
- Okolina ovih česmi je podvodna, uvek ima nekih ocednih voda, zacevljenost česmi-izvora je stara, a izvor vode za bubrege se nalazi u mračnom i tamnom rezervoaru, koji možda utiče na njenu bakteriološku ispravnost. Povećani, bazni pH vode za želudac, ne predstavlja zdravstveni problem, već blagotvorno utiče na kiseli pH želudca osoba sa ovim problemom.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda u Boru

Monitoring bazenskih voda u Boru, od 2020.- 2024.godine, vršio se u zimskom periodu na zatvorenim bazenima sportskog centra Bor I leti na otvorenim bazenima istog centra.

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda iz Bora, koja se dodatno hlorige pre ulasku na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćavanje I ponovono hlorisanje I takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz velikog I malog bazena je jednom nedeljno, tokom godine.

Od 2017. godine, prati se zdravstvena ispravnost bazenske vode u Brestovačkoj banji u zatvorenim bazenima.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 164.

Tabela 164. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Boru za period 2020.-2024. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	14	0	0	14	6	42,86	pov. pH
2.	2021	23	0	0	23	14	60,87	Pov. pH
3.	2022	20	0	0	20	9	45,0	Pov. pH
4.	2023	18	0	0	18	12	66,66	Pov. pH
5.	2024	14	0	0	14	14	100,00	Pov.pH, hloridi
UKUPNO		89	0	0	89	55	61,79	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost u 89 bazenskih voda, kako u bakteriološkom pogledu. U fizičko-hemijskom I hemijskom pogledu 55 uzoraka vode iz bazena je bila neispravna, najčešći razlog zdravstvene neispravnosti je povišeni pH vode I hloridi, koji ne deluje štetno na zdravlje kupaća. Razlog povišenog pH je promena limita vrednosti u novom Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda u odnosu na vodu za piće sa kojom se napajaju bazeni.

Stručna služba Odeljenja Higijene I ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera I vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Tabela 165. Ispravnost vode za kupanje na kupalištama i plaže u Boru, za period od 2020. - 2024.god.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	0	0	0	0	0	0	/
2.	2021	0	0	0	0	0	0	/
3.	2022	0	0	0	0	0	0	/
4.	2023	0	0	0	0	0	0	/
5.	2024	0	0	0	0	0	0	/
UKUPNO		0	0	0	0	0	0	

Od 2019.god. kontrola površinskih voda u Borskom jezeru (4 plaže) nije vršeno u laboratorijama ZZJZ "Timok" Zaječar.

5.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

5.3.1. Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2020.-31.12.2024., prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Bambi" Bor, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove.

Rezultati analiza prikazani u tabela 166.

Tabela 166. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Bambi" u Boru, 2020.-2024.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	67	1	1,49	7	0	0	-
2.	2021	66	3	4,55	7	0	0	-
3.	2022	65	6	9,23	7	0	0	-
4.	2023	110	4	9,23	14	0	0	-
5.	2024	109	5	4,58	11	0	0	-
Ukupno		417	19	2,40	46	0	4,65	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 46 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđena ispravnost svih uzoraka hrane. U ovom period je uzeto 417 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 19 ili 2,40% neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

5.3.2. Ustanova za smeštaj studenata

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2020.-31.12.2024.godine, prema Ugovoru sa Domom za studente u Boru, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima.

Rezultati analiza prikazani u tabela 167.

Tabela 167. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Domu za studente u Boru, 2020.-2024.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	60	0	0	21	0	0	-
2.	2021	60	0	0	20	0	0	-
3.	2022	60	0	0	20	0	0	-
4.	2023	50	1	2	24	0	0	Povećan ukupan broj kolonija
5.	2024	50	0	0	24	0	0	-
	Ukupno	280	1	0,36	105	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 105 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, svi uzorci hrane su bili bezbedni za upotrebu. U tom periodu je uzeto 280 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih je 1 ili 0,36% bio neusglašen sa zakonskim odredbama, razlog neusaglašenosti je povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

6. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE KLADOVO

6.1. Kontrola kvaliteta vazduha

U opštini Kladovo prate se taložne materije (sedimentatori) iz vazduha na 7 mernih mesta (84 uzorka godišnje), a u periodu od 2021-2022. godine, vršeno je i merenje koncentracija SO₂ i čađi (po 150 uzoraka) i NO₂ (154 uzorka). Čađ je prelazila GVI u 10 merenja.

U 2023. ispitano je 119 uzoraka NO₂, po 116 uzoraka čađi i SO₂ (po jedan uzorak čađi i SO₂ preko GVI) i 84 uzoraka taložnih materija iz vazduha (šesnaest preko GVI).

U 2024. ispitano je 120 uzoraka NO₂, po 115 uzoraka čađi i SO₂ (svi uzorci čađi i SO₂ bili su u GVI) i 84 uzoraka taložnih materija iz vazduha (pet preko GVI).

6.2. Kontrola nivoa buke u opštini Kladovo

U periodu od 2020-2024.god. vršena je kontrola nivoa buke u komunalnoj sredini Kladova. Izvršeno je 29 merenja na 4 merna mesta, nije bilo prekoračenja nivoa buke u komunalnoj sredini.

6.3. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove odredjenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Monitoring zdravstvene ispravnosti vode za piće na teritoriji opštine Kladovo sprovodi Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, preko Centra za higijenu i humanu ekologiju.

Metodologija: Monitoring se obavlja na osnovu ugovora sa JP "Jedinstvo" Kladovo tj. vlasnika objekata javnog vodosnabdevanja. Uzorkovanje voda za piće vrše od strane stručnih lica Odeljenja za higijenu i zaštitu životne sredine. Voda za piće se uzorkuje na centralnom vodovodu, za naselje Kladovo, Kostol i Kladušnica, tako i za seoske vodovode; Brza Palanka, Podvrška, Tekija, Velika Kamenica, Milutinovac, Korbovo, Mala Vrbica, Novi Sip, na bunarima, kaptažama, rezervoarima i iz vodovodne mreže, na slavinama krajnjeg potrošača. Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 i sl.glasnik RS, br. 28/19), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika centralni vodovod uzorkuje se sa 6 uzoraka vode mesečno, dok seoski se uzorkuju jednaput mesečno sa svakog seoskog vodovoda po jedan uzorak iz bunara, rezervoara i po 2-3 uzoraka iz distributivne mreže. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Kladovo:

Kladovo se snabdeva vodom iz Sistema bušenih bunara lociranih na terenu desne obale Dunava uzvodno od grada Kladova. U svakom bunaru ugradjena je pumpa kojom se voda potiskuje do sabirnog bunara, a odatle u rezervoar iz kojeg voda gravitacijom stiže do potrošača. Dezifekcija vode vrši se gasnim hlorinatorom.

Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda opštine Kladovo u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2020	218	3	1,38	218	8	3,67
2.	2021	303	2	0,66	303	25	8,25
3.	2022	228	2	0,66	228	1	0,44
4.	2023	239	3	1,26	239	7	2,93
5.	2024	217	2	0,92	217	13	5,99
UKUPNO		1205	12	0,99	1205	87	7,21

U izveštajnom periodu uzorkovano je ukupno 1205 uzoraka vode, od kojih je 12 ili 0,99% bilo mikrobiološki neispravni i 87 ili 7,21% fizičko- hemijski i hemijski neispravni.

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitrati i mutnoća. Ono što možemo da primetimo iz izveštaja je najčešće prisustvo mutnoće.

Centralni vodovodi seoskih naselja opštine Kladovo:

Na području opštine Kladovo vodosnabdevanje u 19 seoskih naselja sprovodi se iz seoskih vodovoda, od toga 16 sela se prate i voda se redovno kontroliše, dok tri naselja Kupuzište, Rečica i Petrovo selo nemaju izgrađene centralne seoske vodovode pa se stanovništvo snabdeva iz privatnih lokalnih vodnih objekata (Bunari), a selo Manastirica nije obuhvaćeno Odlukom opštine, pa vodu sami kontrolišu, ali neredovno. Za sve centralne vodovode seoskih naselja skupština opština Kladovo kao jedina opština na oba oikruga, koju mi pratimo (Borski i Zaječarski okrug) doneta odluku da se o seoskim vodovodima stara i održava JP "Jedinstvo" Kladovo. Oko svih seoskih vodoobjekata uspostavljene su sanitarne zone zaštite i vrši se redovna dezinfekcija vode hlorisanjem, a to su:

- Seoski vodovod Brza Palanka, Grabovica, Ljubičevac, Velesnica i seli Reka
- Seoski vodovod Velika Kamenica,
- Seoski vodovod Podvrška,
- Seoski vodovod Tekija,
- Seoski vodovod Novi Sip,
- Seoski vodovod Velika Vrbica i Mala Vrbica,
- Seoski vodovod Milutinovac i Vajuga,
- Seoski vodovod Mala Vrbica,
- Seoski vodovod Korbovo i Rtkovo.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 169.

Tabela 169. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seskih vodovoda opštine Kladovo u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2020	255	22	8,62	255	17	6,66
2.	2021	259	12	0,77	259	14	1,54
3.	2022	266	6	2,25	266	6	2,25
4.	2023	273	32	11,72	273	16	5,86
5.	2024	304	14	4,60	304	6	1,97
UKUPNO		1357	86	6,33	1357	59	4,34

U izveštajnom periodu uzorkovano je ukupno 1357 uzoraka vode, od kojih je 86 ili 6,33% bilo mikrobiološki neispravni i 59 ili 4,34% fizičko- hemijski i hemijski neispravne.

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija, Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnog porekla, pseudomonas, proteus a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitriti, nitrati, amonijak, Fe, mutnoća, boja.

Napomena: Kod seoskih vodovoda u konačnu statistiku broja neispravnih uzoraka vode je računata i neispravnost uzoraka vode iz kaptaža, tj. sirove vode, pre dezinfekcije, što povećava procenat neispravnih voda. Voda iz mreže seoskih vodovoda opštine Kladovo je zadovoljavajuća u pogledu higijenske ispravnosti, stoga ne predstavlja zdravstveni problem za potrošače.

Drugi javni vodni objekti na teritoriji opštine Kladovo:

Na teritoriji opštine Kladovo u saradnji sa lokalnom samoupravom, zavod vrši kontrolu zdravstvene ispravnosti vode sa javnih česmi u Kladovu i selima, koje predstavljaju alternativni vid vodosnabdevanja građana, na pr. česma na plaži u Kladovu i td.

Tabela 170. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih vodnih objekata opštine Kladovo u periodu od 2020.-2024. godine,

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2020	142	10	7,04	142	6	4,22
2.	2021	81	30	37,03	81	20	24,69
3.	2022	84	22	26,19	84	18	21,43
4.	2023	92	20	21,74	92	17	18,48
5.	2024	256	75	29,30	256	62	24,22
UKUPNO		655	157	23,96	655	123	18,77

Ukupno je analizirano 655 uzoraka vode za piće iz drugih vodovoda opštine Kladovo na zdravstvenu ispravnost (javne česme, bunari, kaptirani izvori i dr.). Bakteriološki neispravno je bilo 157 uzoraka ili 23,96%, a glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio je povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, prisustvo Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnog porekla, Pseudomonas, Proteus. U hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitriti, nitriti, amonijak, Fe, mutnoća, utrošak KMnO4 i boja, u 123 uzoraka ili 18,77%.

Monitoringom bazenskih voda na teritoriji opštine Kladovo

Monitoringom kontrole bazenskih voda na teritoriji opštine Kladovo, od 2018. godine, vrši se na bazenima (otvoreni i zatvoreni) u kompleksu Hotela "Plaža" u Kladovu. U period od 2020-2024, uzorkovano je ukupno 29 uzoraka na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost.

Tabela 171. Higijenska ispravnost vode za kupanje iz bazena, opštine Kladovo u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2020	4	0	0	4	2	50,00
2.	2021	5	2	40,0	5	2	40,0
3.	2022	9	2	22,22	9	4	44,44
4.	2023	4	3	75,0	4	0	0,0
5.	2024	7	2	28,57	7	1	14,20
UKUPNO		29	9	31,03	29	9	31,03

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je uzorkovano ukupno 29 uzoraka od koji je 9 uzoraka ili 31,03% bilo mikrobiološki neispravno, razlog neispravnosti bio je povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija i prisustvo Pseudom.aer., obzirom da se voda u bazenu nije redovno dezinfikovala. U hemijskom pogledu 9 uzoraka vode ili 31,03% nije odgovarala Pravilniku, zbog povećanog KMnO4 i sniženog i povišenog pH vode.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Reka Dunav je najznačajnija reka u Srbiji, pa i na teritoriji opštine Kladovo, prvenstveno zbog toga što predstavlja veliki vodni resurs, ne samo za privredu, ekonomiju nego i za turizam, sport i rekreaciju.

Reka Dunav, kao međunarodna reka, ima brojne zagađivače. Pored uliva kanalizacionih voda gradova uzvodno od Kladova, u Dunav se direktno ulivaju i otpadne vode industrije koja nisu u nekim gradovima priključena na kanalizaciju, niti imaju predhodni tretman. Gradska kanalizacija u Tekiji i Kladovu se pečišćava na postrojenjima za otpadnu vodu a ista se kontroliše 4 puta godišnje.

U opštini Kladovo, na Dunavu postoje nekoliko mesta za kupanje-kupališta, plaže, sa četiri plaza voda se kontroliše od strane Zavoda, kao i jedno merno mesto sa Velikog jezera u Kladovu, i to:

1. Plaža Tekija,
2. Plaža u Kladovu
3. Veliko jezero, Kladovo
4. Plaža Mala Vrbica, i
5. Plaža Brza Palanka

Tabela 172. Higijenska ispravnost vode za kupanje sa otvorenih kupališta, opštine Kladovo u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2020	20	0	0	20	2	10,00
2.	2021	20	0	0	20	0	0
3.	2022	5	0	0	5	1	20
4.	2023	10	0	0	10	2	20
5.	2024	10	0	0	10	0	0
UKUPNO		65	0	0	65	5	7,69

Kontrola kupališta je vršena tokom letnje sezone, kontinuirano u saradnji sa lokalnom samoupravom u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Na osnovu rezultata prikazanih u tabeli 172, fizičko-hemijskih i bakterioloških ispitivanja vršena je procena stepena zagađenosti površinskih voda i njihova klasifikacija, kao i procena višenamenskog korišćenja i bezbedne rekreacije građana i zaštite zdravlja korisnika.

Rezultati ispitivanja u periodu od 2020. do 2024. godine su pokazali da je bakteriološka ispravnost zadovoljavajuća, u datoj klasi vode za kupanje, sport i rekreaciju.

Najčešći uzroci fizičko – hemijske neispravnosti (od 7,69% uzetih uzoraka), bile su povećane vrednosti gvožđa, boja, suspendovane čestice i povećan BPK-a u uzorcima vode iz Velikog jezera u Kladovu.

6.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje “Timok” Zaječar, u periodu od 01.01.2020 - 31.12.2024, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom “Neven” Kladovo, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove. Rezultati analiza prikazani u tabeli 173.

Tabela 173. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi “Neven” Kladovo 2020.-2024.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	50	5	10,00	20	0	0	Ukupan broj aerobnih kolonija
2.	2021	50	0	0	20	0	0	-
3.	2022	50	0	0	20	0	0	-
4.	2023	50	0	0	24	0	0	-
5.	2024	50	0	0	24	0	0	-
	Ukupno	250	5	2,00	108	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 108 uzorka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđena da su svi uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

Tokom ovog perioda uzeto je 250 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđena je neusaglašenost kod 5 ili 2,00% uzetih briseva, gde je bio povećan ukupan broj aerobnih kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera, a neispravne namirnice-hrana se povlači iz upotrebe.

Ustanove za obrazovanje I smeštaj školske dece

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje “Timok” Zaječar, u periodu od 01.01.2020.-31.12.2024., prema Ugovoru sa Osnovnom školom “Stefanija Mihajlović” iz Brze Palanke, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove, koja osim kuhinje za potrebe učenika-užine, sprema hranu I za decu koja su smeštena u domu koji pripada samoj školi. Uzorkovanje I kontrola hrane se vrši na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima (brisevi) u kuhinji ustanove. Rezultati analiza prikazani u tabela 174.

Tabela 174. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u OŠ “Stefanija Mihajlović” Brza Palanka, 2020.- 2024.god.

Red. br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	30	2	6,67	6	0	0	
2.	2021	30	0	0	6	0	0	
3.	2022	30	0	0	6	0	0	
4.	2023	30	0	0	6	0	0	
5.	2024	30	0	0	6	0	0	
	Ukupno	180	2	1,11	30	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 30 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđeno da su svi uzorci hrane (osim jednog) ispravni. Uzeto je 180 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, koji su bili neusaglašeni u 2 ili 1,11% slučajeva sa zakonskim odredbama. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera, a neispravne namirnice-hrana se povlači iz upotrebe.

Ustanove za obrazovanje školske dece

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje “Timok” Zaječar, u periodu od 01.01.2020.-31.12.2024, prema Ugovoru sa Osnovnom školom “Vuk Karadžić” iz Kladova, vrše kontrolu sanitarno-higijenskog režima (brisevi) u školi. Rezultati analiza prikazani u tabela 175.

Tabela 175. Zdravstvena bezbednost i nivo sanitarno-higijenskih prilika u OŠ “Vuk Karadžić” Kladovo, 2020.-2024.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	15	0	0	0	0	0	/
2.	2021	15	0	0	0	0	0	/
3.	2022	15	0	0	0	0	0	/
4.	2023	20	0	0	0	0	0	/
5.	2024	20	0	0	0	0	0	
	Ukupno	85	0	0	0	0	0	

U izveštajnom periodu uzeto 85 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, koji su svi bili usaglašeni sa zakonskim odredbama. Uzorkovanje i analiza hrane se ne vrši.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

6. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE MAJDANPEK

7.1. Kontrola kvaliteta vazduha

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u period 2020.-2024.godine, nije vršio kontrolu kvaliteta vazduha I buke u opštini Majdanpek.

7.2. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 i Sl.glasnik RS, br. 28719), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Majdanpek:

Majdanpek se snabdeva vodom iz dva odvojena vodovoda:

1. Sistem "Stari vodovod", snabdeva vodom za piće niži deo grada. Ovaj vodovod dobija vodu iz reke Mali Pek, koja izlazi iz Rajkove pećine. Voda dolazi na filter stanicu gde se spaja sa vodom iz obližnjeg kaptiranog izvora I posle tretmana, uključujući I hlorisanje distribuira do potrošača. Ovaj deo mreže je dosta star I dotrajao, bez mogućnosti ispiranja I za vreme restikcija vode u letnjim mesecima, dolazi do pojave velikih količina otranske materije I mutnoće u vodi.

2. Sistem "Novi vodovod", vodom snabdeva viši deo grada I većeg je kapaciteta. Voda se dobija iz veštačke akumulacije "Pustinjac", sagrađene na reci Veliki Pek. Voda se pumpama potiskuje na filter stanicu gde se vrši koagulacija, filtriranje I hlorisanje vode. Hlorisanje se vrši gasnim hlorinatorom a zatim preko rezervoara šalje do potrošača.

Vodovod Majdanpek, od svih gradskih vodovoda na oba okruga predstavlja najveći problem pogotovu u letnjim mesecima kada su svakodnevne restrikcije vode (zbog manje količine sirove vode u oba sistema, kao rezultat plitke akumulacije I drastičnih smanjenja izvorišta), a kao posledica javlja se velika količina organske materije I mutnoće u vodi.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JP "Vodovod" Majdanpek, tri puta mesečno, dva puta sa 5 mernih mesta (4 hlorisane vode na distributivnoj mreži i 1 sirova voda) u Majdanpeku i jednom mesečno 8 uzoraka vode (2 sirove vode, 2 iz rezervoara-filter stanice i 4 iz mreže) u Majdanpeku.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 176.

Tabela 176. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz vodovoda u Majdanpeku u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	262	8	3,05	262	37	14,12	AMB, mutnoća, boja
2.	2021	226	10	4,42	226	57	25,22	AMB, mutnoća, boja
3.	2022	181	8	4,42	181	50	27,62	AMB, mutnoća, boja
4.	2023	207	7	3,38	207	78	36,68	AMB, mutnoća, boja
5.	2024	226	19	8,41	226	49	21,68	AMB,KFP,PS,SFP,UKB, mutnoća,KMnO4,boja
UKUPNO		1102	60	5,44	1102	271	24,59	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2020. do 2024. godine, uzeto je 1102 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 60 uzoraka bilo neispravno ili 5,44% i 271 uzoraka ili 24,59% uzoraka fizičko-hemijski I hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija, koliformne bakterije fekalnog porekla,pseudomonas ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu procenat neispravnih uzoraka veliki (kreće se od 14,12%-36,68%) a najčešći razlog neispravnosti je mutnoća, boja i KMnO4, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala a i kvalitet sirove vode je povremeno loš.

Centralni vodovod Donji Milanovac:

Sredinom 2007.godine, vodovod u Donjem Milanovcu, se odvaja od tadašnjeg JKP "Komunalac" Majdanpek i postaje samostalno JP "Donji Milanovac". Postrojenje za preradu vode u D. Milanovcu, sirovom vodom se snabdeva iz Dunava, istu metodama taloženja, filtriranja I hlorisanja dovodi u higijesko ispravno stanje I distribuira potrošačima.

U periodu od 2017. do 2021. godine, došlo je do problema sa ispravnošću sirove vode, a samim tim I hlorisane vode u smislu hemijske ispravnosti iste. U više navrata je došlo do prekida u vodosnabdevanju a potrošači su koristili vodu iz cisterne.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JKP "Donji Mllanovac" Donji Milanovac, jednom mesečno sa 4 merna mesta (3 hlorisane vode i 1 sirova voda) u Donjem Milanovcu.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 177.

Tabela 177. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz vodovoda u Donjem Milanovcu u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	48	3	6,25	48	4	8,33	AMB, boja
2.	2021	36	0	0,0	36	2	5,55	AMB, boja
3.	2022	37	1	2,7	37	0	5,55	AMB, UKB, KBFP
4.	2023	35	1	2,86	35	2	5,71	AMB, UKB,boja
5.	2024	35	1	2,86	35	2	5,71	AMB,UKB,boja
UKUPNO		191	6	3,14	191	10	5,23	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U period od 2020. do 2024. godine, uzeto je 191 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 6 bilo neispravno ili 3,14% i 10 ili 5,23% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je boja, obzirom da je kvalitet vode iz Dunava bio loš i nesiguran za vodosnabdevanje.

Centralni način vodosnabdevanja seoskih naselja, seoski vodovodi:

Na području opštine Majdanpek vodosnabdevanje ovog dela stanovništava rešeno je putem 10 seoskih vodovoda u 9 naselja. Redovna dezinfekcija i kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće se vrši u tri naselja, tj. Seoski vodovod u Mosni I MZ Rudna glava uključujući i selo Blizna. U ostalim naseljima kontrola se vrši povremeno ili kada su vanredne prilike.

Rezultati analiza prikazani su u tabeli br.178.

Tabela 178. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seoskih vodovoda u opštini Majdanpek, u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	25	12	48,00	25	5	20,00	AMB, nitrati, nitriti
2.	2021	28	16	57,14	28	4	14,28	SFP,UKB,KBFP,mutnoć
3.	2022	26	14	53,84	26	4	15,38	SFP,UKB,KBFP,mutnoć
4.	2023	28	13	46,43	28	4	14,28	SFP,UKB,KBFP,mutnoć
5.	2024	27	13	48,15	27	0	0	SFP,UKB,KBFP
UKUPNO		134	68	50,74	134	17	12,68	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2020. do 2024. godine, iz seoskih vodovoda opštine Majdanpek, uzeto je 134 uzoraka vode iz seoskih vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 68 bilo neispravno ili 50,74% i 17 ili 12,68% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojave i Streptokoke fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće su bili povećani nitrati, nitriti i boja.

Seoski vodovodi nisu građevinski i tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Drugi javni vodni objekti: bunari, javne česme, kaptirani izvori I dr.

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Majdanpek, javne česme, kaptirani izvori, bunari I dr. objekti, ne kontrolišu se u propisanom broju I frekfenci. U ovom periodu sa lokalnom samoupravom nije postignut dogovor o kontroli istih, a kontrole se vršile samo jednom godišnje, tjs, kada su bile vanredne prilike ili po zahtevu korisnika (MZ Boljetin, Topolnica, Golubinja idr.), 2014.godine i 2016. godine, kada se kotrola vode vršila po Projektu sa SZO za male vodovode i lokalne izvore vodosnabdevanja u Srbiji, pa i Majdanpeku I Donjem Milanovcu, u cilju brze procene zdravstvene ispravnosti vode za piće sa ovih vodovoda.

Rezultati analiza praikazani u tabeli br. 179.

Tabela 179. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih objekata za vodosnabdevanje u opštini Majdanpek, u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	8	2	25,00	8	1	12,50	SFP, KBFP, AMB, nitrati, mutnoća, boja
2.	2021	18	8	44,44	18	2	11,11	KBFP, UKB, AMB, SFP, Pseud. aer., boja
3.	2022	14	7	50,0	14	1	7,14	KBFP, UKB, AMB, SFP, Pseud. aer., boja
4.	2023	32	14	43,75	32	4	12,50	KBFP, UKB, AMB, SFP, Pseud. aer., boja
5.	2024	42	18	42,86	42	5	11,90	UKB, SFP, PS, boja
UKUPNO		114	49	42,98	114	13	11,40	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2020. do 2024. godine, iz drugih javnih vodnih objekata uzeto je 114 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 49 bilo neispravno ili 42,98% i 13 ili 11,40% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojavio *Proteus* I *Pseudomonas aeruginosa*, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće je bio i povećani nitrati, nitriti, amonijak, pH i boja (uzorci uzeti posle poplave).

Ovi vodni objekti, vodovodi nisu građevinski I tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda

1. Monitoringom bazenskih voda u Majdanpeku,

Od 2020 - 2024.godine, kontrola se vrši na gradskom bazenu SRC „6 Avgust“ Majdanpek. Zavod za javno zdravlje “Timok” Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda, koja se dodatno hlorige pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovono hloriganje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je bila kao mesečno uzorkovanje, dok traje kupališna sezona.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 180.

Tabela 180. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Majdanpeku period 2020.-2024. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	0	0	0	0	0	/	
2.	2021	5	0	0	5	2	40,0	Pov. pH
3.	2022	6	0	0	6	1	40,0	Pov. pH
4.	2023	2	0	0	2	1	50,0	Pov. pH
5.	2024	4	0	0	4	2	50,0	Pov.pH,
UKUPNO		17	0	0	17	6	35,29	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenske vode u bakteriološkom pogledu, dok u hemijskom pogledu utvrđena je neispravnost 6 uzoraka, kada su bile povećane vrednosti pH.

Stručna služba Odeljenja Higijene i ŽŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

2. Monitoringom bazenskih voda u Donjem Milanovcu,

Od 2019-2023.godine, kontrola se vrši na bazenu I drugim objektima za kupanje, sport i rekreaciju u Hotelu „Lepenski Vir“ u Donjem Milanovcu, shodno postojećem ugovoru. Zavod za javno zdravlje “Timok” Zaječar, vrši uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda, koja se dodatno hlorige pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovono hlorisanje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je bila mesečno uzorkovanje, tj. po pozivu korisnika, zavisno od rada hotela. Rezultati analiza su prikazani u tabeli 181.

Tabela 181. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u D. Milanovcu, period 2020.-2024. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	4	1	25,00	4	1	25,00	UKB,KBFP, pov. pH
2.	2021	11	0	0	11	5	45,45	Pov. pH, hloridi
3.	2022	21	0	0	21	10	47,61	Pov. pH, hloridi
4.	2023	20	1	5,0	20	15	75,0	Pseudomonas, Pov. pH, hloridi
5.	2024	25	1	4,0	25	22	88,0	Trihalometani,pH, AMB
UKUPNO		81	3	3,70	81	53	65,43	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenske vode u bakteriološkom pogledu (3 uzorka), dok 53 uzorka ili 65,43% je bilo neispravno u hemijskom pogledu, najčešći razlog neispravnosti je povišen pH I prisustvo hlorida I Trihalometana.

Stručna služba Odeljenja Higijene i ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

7.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

7.3.1. Predškolska ustanova

U periodu od 01.01.2020.-31.12.2024, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom “Marija Minćan” Majdanpek, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove u Majdanpeku I Donjem Milanovcu.

Rezultati analiza prikazani u tabela 182.

Tabela 182. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Marija Munćan" Majdanpek, 2020.-2024.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	55	3	18,75	8	0	0	Ukupan broj aerobnih kolonija
2.	2021	55	0	0	8	0	0	/
3.	2022	55	0	0	8	0	0	/
4.	2023	80	2	2,5	8	0	0	Ukupan broj aerobnih kolonija
5.	2024	60	5	8,33	8	0	0	Ukupan broj aerobnih kolonija
	Ukupno	305	10	3,28	40	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 40 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, sve namirnice-obroci su bili ispravni. U ovom periodu u oba vrtića uzeto je 305 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 10 ili 3,28% neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj aerobnih kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

Tabela 182a. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Osnovnoj školi „Miladin Bućanović“ Vlaole, sa izdvojenim odeljenjima Jasikovo i Leskovo, 2020.-2024.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	30	0	0	6	0	0	/
2.	2021	30	0	0	6	0	0	/
3.	2022	30	0	0	6	0	0	/
4.	2023	20	0	0	2	0	0	/
5.	2024	20	0	0	2	0	0	
	Ukupno	130	0	0	22	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 22 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, sve namirnice-obroci su bili ispravni. U ovom periodu u školi uzeto je 130 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i nije utvrđena neusaglašenost.

Tabela 182b. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Osnovnoj školi „Vuk Karadžić“, Donji Milanovac, 2020.-2024.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	20	0	0	8	0	0	/
2.	2021	20	0	0	8	0	0	/
3.	2022	20	0	0	8	0	0	/
4	2023	20	0	0	8	0	0	/
5.	2024	20	0	0	8	0	0	
	Ukupno	100	0	0	40	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 40 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, sve namirnice-obroci su bili ispravni. U ovom periodu u školi uzeto je 100 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i nije utvrđena neusaglašenost.

8. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE NEGOTIN

8.1. Kontrola kvaliteta vazduha

U periodu od 2020-2024. godine, na osnovu ugovora sa opštinom Negotin, ZZJZ „Timok“ vršio je ispitivanje parametara iz vazduha u Negotinu počev od 2013. godine, na mernom mestu u ulici JNA br.10. Rezultati ispitivanja po godinama su sledeći:

- U 2020. ispitano je 51 uzoraka NO₂, po 55 uzorka čađi i SO₂, 1 uzorak ukupnih suspendovanih materija i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Jedan uzorak čađi bio je iznad maksimalno dozvoljene vrednosti.
- U 2021. ispitano je 77 uzoraka NO₂, po 56 uzoraka čađi i SO₂, 47 uzoraka PM₁₀ i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Tri uzorka čađi bilo je iznad maksimalno dozvoljene vrednosti.
- U 2022. ispitano je 50 uzoraka NO₂, po 60 uzoraka čađi i SO₂, 47 uzoraka PM₁₀ i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Dva uzorka PM₁₀ bilo je iznad maksimalno dozvoljene vrednosti.
- U 2023. ispitano je 66 uzoraka NO₂, po 38 uzoraka čađi i SO₂, 63 uzoraka PM₁₀ i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Trinaest uzoraka PM₁₀ bilo je iznad maksimalno dozvoljene vrednosti.
- U 2024. ispitano je 69 uzoraka NO₂, po 53 uzorka čađi i SO₂, 1 uzorak ukupnih suspendovanih materija i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha, 53 uzoraka PM₁₀, od kojih je 11 merenja bilo prekoračeno od GVI.

8.2. Kontrola nivoa buke u opštini Negotin

U periodu 2020- 2024.godine , vršen je monitoring nivoa buke u opštini Negotin, na 6 mernih mesta, i to:

- Trg Stevana Mokranjca,
- Naselje "Veljko Vlahović",
- Ul. Srbe Jovanovića,
- Vašarište,
- Radujevački put I
- Miloševski put

Tokom određivanja buke izvršeno je merenja na 60 mernih mesta (svake godine po 12) po 5 merenja na svakom metnom mestu. Prekoračenja nivoa buke preko graničnih vrednost nije bilo. Naselje Negotin nije akustično zonirano.

8.3. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstvena ispravnost vode za piće

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Negotin:

Do sredine 1984.godine, Negotinu se snabdeva vodom za piće najvećim delom iz kopanih bunara odakle se voda iz glavne crpne stanice slala u mrežu, dok se višak vode akumulirao u rezervoar. U crpnoj stanici se vrši hlorisanje vode. Deo vode ovaj vodovod dobija iz kaptiranog izvora "Badnjevo". Na vodovod Negotina priključena su I naselja Samarinovac i Miloševo. Sredinom 1984. godine, završen je i vodovod sa izvorišta "Barbaroš" koji snabdeva vodom za piće HE "Đerdap II", a višak vode se šalje u Dušanovac i Negotin, kao dopuna postojećem gradskom vodovodu.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JKP "Badnjevo" Negotin, jednom nedeljno sa 5 merna mesta (4 hlorisanih voda na distributivnoj mreži i 1 sirova voda) u Negotinu i jednom mesečno po jedan uzorak vode iz mreže u Mihajlovcu i naselju "Badnjevo"

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 183.

Tabela 183. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda u Negotinu u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	273	3	1,09	273	2	0,73	AMB, Mutnoća,boja
2.	2021	313	2	0,63	313	5	1,57	AMB, Mutnoća,boja
3.	2022	219	0	0	219	2	0,91	AMB, Mutnoća
4.	2023	204	3	1,47	204	9	4,41	AMB, Mutnoća
5.	2024	209	2	0,96	209	1	0,48	UKB,SFP,KFP,Mutnoća
UKUPNO		1218	10	0,82	1218	19	1,55	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2020. do 2024. godine, uzeto je 1218 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 10 bilo neispravno ili 0,82% i 19 ili 1,55% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je mutnoća i boja, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala.

Centralni način vodosnabdevanja seoskih naselja, seoski vodovodi:

Na području opštine Negotin vodosnabdevanje ovog dela stanovništava rešeno je pitem 28 seoska vodovoda u 24 naselja. U 7 naselja: Samarinovac, Miloševo, Dušanovac, Prahovo, Mihajlovac, Mokranje i Kobišnica vrši se hlorisanje vode i prati se i kontroliše voda za piće. U Jabukovcu, Štubiku (od 2016.god., započeto je hlorisanje vode), Šarkamenu, Urovici i Slatini, voda se kontroliše 4 puta godišnje po ugovorima sa ovim mesnim zajednicama. U preostala sela vrši se kontrola vode samo jednom godišnje od strane opštine Negotin, Odeljenje za zaštitu životne sredine u Negotinu.

Rezultati analiza prikazani su u tabeli 184.

Tabela 184. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seoskih vodovoda u opštini Negotin, u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	126	58	46,03	126	49	38,88	KBFP,SFP,mutn.,nitriti, Boja, nitrati
2.	2021	98	21	21,42	98	31	31,63	AMB, KBFP,SFP,mutn.,nitriti, boja, nitrati
3.	2022	102	19	18,62	102	32	31,37	SFP, KBFP, AMB, Nitrati, Nitriti, Mutnoća, Boja
4.	2023	108	22	20,37	108	28	25,92	SFP, KBFP, AMB, Nitrati, Nitriti, Mutnoća, Boja
5.	2024	73	9	12,33	73	23	31,51	SFP, KBFP, AMB, Nitriti
UKUPNO		507	129	25,44	507	163	32,14	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2020. do 2024. godine, iz seoskih vodovoda opštine Negotin, uzeto je 507 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 129 bilo neispravno ili 25,44% i 163 ili 32,14% uzoraka fizičko-hemijski I hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj streptokoka fekalnog porekla, koliformnih bakterija fekalnog porekla i aerobnih mezofilnih bakterija, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće je bio i povećani nitrati, nitriti, amonijak i boja.

Seoski vodovodi nisu građevinski i tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Drugi javni vodni objekti: bunari, arteske česme, kaptirani izvori I dr.

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Negotin, javne česme- arteske česme, kaptirani izvori, bunari I dr. objekti, ne kontrolišu se u propisanom broju i frekfenci. U ovom periodu sa lokalnom samoupravom je postignut dogovor o kontroli arteskih česmi u Negotinu, a kontrole se vrše jednom godišnje.

Rezultati analiza prikazani u tabeli br. 185.

Tabela 185. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih objekata za vodosnabdevanje u opštini Negotin, u periodu od 2020.-2024. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	99	10	10,01	99	9	9,09	AMB,SFP,nitrati,nitrati,boja,mutnoća
2.	2021	110	21	19,09	110	22	20,0	AMB,SFP, KBF, nitrati,nitrati,boja,mutnoća
3.	2022	128	22	17,19	128	28	21,88	SFP, AMB, KBFP, Nitrati, Boja, Mutnoća, Amonijak, pH
4.	2023	193	31	16,06	193	38	19,69	SFP, AMB, KBFP, Nitrati, Boja, Mutnoća, Amonijak, pH
5.	2024	256	48	18,75	256	47	18,36	SFP, AMB, KBFP, Nitrati, Boja, Mutnoća, Amonijak
UKUPNO		786	132	16,79	786	144	18,32	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2020. do 2024. godine, iz drugih javnih vodnih objekata, uključujući I arteske česme u Negotinu (21), opštine Negotin, uzeto je 786 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 132 bilo neispravno ili 16,79% i 144 ili 18,32% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni.

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojavio *Pseudomonas aeruginosa*, dok u fizičko-hemijskom pogledu razloga neispravnosti osim mutnoće je bilo povećani nitrati, nitriti, amonijak, pH i boja.

Ovi vodni objekti, vodovodi nisu građevinski I tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda

Monitoringom bazenskih voda u Negotinu, od 2020. - 2024. godine, se vrši na gradskom bazenu u Negotinu. Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda iz Negotina, koja se dodatno hlorige pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovno hloriganje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je jednom nedeljno, dok traje kupališna sezona.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 186.

Tabela 186. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Negotinu za period 2020.-2024. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	1	0	0	1	0	0	/
2.	2021	4	0	0	4	0	0	/
3.	2022	2	0	0	2	0	0	
4.	2023	5	0	0	5	0	0	
5.	2024	6	0	0	6	0	0	
UKUPNO		18	0	0	18	0	0	

Uvidom u rezultate analiza 18 uzoraka vode iz bazena za kupanje, utvrđena je zdravstvena ispravnost svih uzoraka bazenske vode u bakteriološkom i fiziko-hemijskom pogledu. Stručna služba Odeljenja Higijene i ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Kontrola ispravnosti vode za kupanje, sport i rekreaciju se vrši u saradnji sa lokalnom samoupravom i u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Kontrola se vrši 2 puta u letnjem periodu, dok sezona kupanja traje. Po ugovoru se kontroliše plaža na Dunavu "Kusjak".

Rezultate ispitivanja smo prikazali u tabeli.187.

Tabela 187. Ispravnost vode za kupanje na plaži “Kusjak” Negotin, za period od 2020.god. do 2024.god.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	2	0	0	2	0	0	/
2.	2021	2	0	0	2	0	0	
3.	2022	2	0	0	2	0	0	
4.	2023	2	0	0	2	0	0	
5.	2024	2	0	0	2	0	0	
UKUPNO		10	0	0	10	0	0	

Rezultati analiza vode sa kupališta, 10 uzoraka, pokazuju da je voda odgovarala II-oj I III-oj klasi vode i kao takva može da se koristi za kupanje, sport i rekreaciju uz preduzimanje svih higijenskih mera (tuširanje higijenski ispravnom vodom).

8.4 Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

8.4.1. Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje “Timok” Zaječar, u periodu od 01.01.2020.-31.12.2024.godina, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom “Pčelica” Negotin, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove.

Rezultati analiza prikazani u tabela 188.

Tabela 188. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi “Pčelica” u Negotin, 2020.-2024.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok Neispravnost briseva
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	54	0	0	4	0	0	/
2.	2021	54	1	1,85	4	0	0	Povećan ukupan broj aerobnih kolonija
3.	2022	54	2	3,70	4	0	0	Povećan ukupan broj aerobnih kolonija
4.	2023	54	1	1,85	4	0	0	Povećan ukupan broj aerobnih kolonija
5.	2024	54	1	1,85	4	0	0	Povećan ukupan broj aerobnih kolonija
Ukupno		270	5	1,85	20	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 20 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametara nije utvrđena nijedna neispravnost, i 270 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 5 ili 1,85% uzoraka neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

8.4.2. Ustanova za smeštaj školske dece i omladine

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2020.-31.12.2024.godine, prema Ugovoru sa Dom za decu "Stanko Paunović" u Negotinu, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove gde su smeštena školska deca i omladina, na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima. Rezultati analiza prikazani u tabeli 189.

Tabela 189. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Domu za decu "Stanko Paunović", Negotin, 2020.-2024.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	39	1	2,56	9	0	0	Ukupab broj aerobnih kolonija
2.	2021	40	0	0	9	0	0	/
3.	2022	40	0	0	9	0	0	/
4.	2023	40	0	0	10	0	0	/
5.	2024	40	0	0	10	0	0	/
	Ukupno	199	1	0,50	47	0	0	/

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 47 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametara, sve namirnice-hrana je bilo bezbedno za upotrebu. U tom periodu je uzeto 199 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih je 1 ili 0,50% bio neusaglašen sa zakonskim odredbama, razlog neusaglašenosti povećan ukupan broj kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

8.4.3. Poljoprivredna škola "Rajko Bosnić-Bukovo" Negotin

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2020.-31.12.2024, prema Ugovoru sa Poljoprivrednom školom "Rajko Bosnić", Bukovo u Negotinu, koja priprema i uslužuje učenicima pripremljenu hranu, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima u kuhinji sa trpezarijom.

Rezultati analiza prikazani u tabeli 190.

Tabela 190. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Poljoprivrednoj školi “Rajko Bosnić”, Bukovo u Negotinu, 2020.-2024.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2020	14	0	0	8	0	0	/
2.	2021	24	0	0	11	0	0	/
3.	2022	24	0	0	11	0	0	/
4.	2023	28	0	0	11	0	0	/
5.	2024	26	0	0	11	0	0	/
	Ukupno	116	0	0	52	0	0	/

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 52 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra svi uzorci su bili zdravstveno bezbedni za upotrebu. U tom periodu je uzeto 116 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih su bili usglášena sa zakonskim odredbama.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

9. ZAKLJUČCI

Analizom izabranih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva **okruža Bor** došlo se do sledećih zaključaka:

1. DEMOGRAFSKA SITUACIJA

Stanovništvo okruža Bor u period od 2020. do 2024. godine ima sledeće vitalno-demografske karakteristike:

- Smanjenje ukupnog broja stanovnika
- Demografski vrlo staro stanovništvo
- Negativna stopa maskuliniteta
- Ekstremno niska stopa nataliteta
- Niska opšta stopa fertiliteta
- Vrlo visoke opšte stope mortaliteta (preko 15‰)
- Negativan prirodni priraštaj („bela kuga“)
- Očekivano trajanje života sve duže
- Veoma niske stope mortaliteta odojčadi (manje od 10‰)
- Vodeći uzroci smrti su KVB i tumori
- Nepovoljni socijalno-ekonomski pokazatelji:
 - prosečno 504,6 zaposlenih na 1000 radno aktivnih stanovnika godišnje, sa blagim trendom porasta nivoa stopa
 - prosečna stopa nezaposlenih je 114,7‰ u odnosu na radno aktivno stanovništvo, sa blagim trendom porasta nivoa stopa
 - prosečna mesečna zarada je sa trendom porasta zarade, koje su u proseku veće u odnosu na Republiku Srbiju, Vojvodinu i Južnu i Istočnu Srbiju
 - broj razvoda na 1000 zaključenih brakova je u konstantnom kolebanju, sa prosečnom stopom od 465,9‰, tako da se skoro svaki drugi ili treći skopljeni brak razvodi.

2. MORBIDITET

U vanbolničkom morbiditetu stanovništva koje je koristilo usluge službe opšte medicine 2024. godine dominiraju kardiovaskularne i respiratorne bolesti. Najčešće dijagnoze su povišen krvni pritisak i akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Kod dece predškolskog uzrasta dominiraju respiratorna oboljenja. Druga na listi vodećih grupa bolesti jesu simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi. Najčešća dijagnoza je akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta najčešće su dijagnoze iz grupe respiratornih oboljenja. Najfrekventnija dijagnoza je akutni zapaljenje ždrela i krajnika.

Najčešći razlog poseta službi za zdravstvenu zaštitu žena su bolesti mokraćno-polnog sistema. Najčešće pojedinačne dijagnoze su: druga zapaljenja karličnih organa, bolesti menopause i zapaljenje mokraćne bešike.

U stomatologiji su najfrekventnije dijagnoze bile druge bolesti zuba i potpornih struktura i zubni karijes.

U toku 2024.godine u opštim bolnicama Borskog okruga ostvareno je 27913 epizoda bolničkog lečenja sa stopom hospitalizacije od 284,05‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika imaju faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom; tumori; bolesti sistema krvotoka; bolesti mokraćno polnog sistema; bolesti sistema za varenje; bolesti nervnog sistema a među vodećim gripama su i bolesti bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva; bolesti sistema za disanje; trudnoća, rađanje i babinje i povrede, trovanja i ostale posledice spoljašnjih uzroka.

Posmatrano prema pojedinačnim oboljenjima, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika Borskog okruga su bili: ekstrakorporalna dijaliza; hemoterapijska seansa zbog tumora; radioterapijska seansa; bol u slabinskom delu kičme i sedalnom živcu; Druga označena oboljenja živaca; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena; smanjenje količine vode i zapremine krvi; zapaljenje pluća, neoznačeno; ispadanje [prolaps] slabinskog i drugih međupršljenskih diskusa sa oboljenjem korena živca [radikulopatijom] i porođaj carskim rezom po izboru.

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u okrugu Bor u 2024.godini je 697 (14664 ispisanih), a opšta stopa bolničkog leteliteta od 4,75%.

3. KADROVI I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Ukupan broj zaposlenih u zdravstvenim ustanovama Okruga Bor u periodu 2020–2024. pokazuje relativnu stabilnost sa blagim oscilacijama. Ukupan broj radnika iznosio je 1972 u 2020. godini, dok je 2024. godine zabeležen broj od 2002 radnika, što predstavlja rast od 1,5% (indeks 2002/2020 = 101,5). Tokom posmatranog perioda primećuju se minimalni padovi 2022. godine (1930 radnika; indeks 97,8) i oporavak u narednim godinama.

Broj lekara i stomatologa pokazuje manja kolebanja, sa 401 u 2020. godini, 387 u 2022. i ponovo 400 u 2024. (indeks 100). Ovo ukazuje na stabilan nivo visokostručnog medicinskog kadra, uz privremeni pad u sredini perioda.

Broj farmaceuta i saradnika beleži porast u 2023. (45 radnika; indeks 132,4 u odnosu na 2020), da bi 2024. blago opao na 43 radnika (indeks 126,5).

Ukupno zdravstveni radnici visoke stručne spreme povećavaju se sa 435 u 2020. na 443 u 2024. (indeks 101,8), što pokazuje blag rast u segmentu visokokvalifikovanog kadra.

Radnici više, srednje i niže stručne spreme beleže rast sa 1072 (2020) na 1107 (2024; indeks 103,3), sa vrhuncem 1124 u 2023. godini (indeks 104,9).

Ukupan broj zdravstvenih radnika raste sa 1507 u 2020. na 1550 u 2024. (indeks 102,9), uz privremeni pad u 2022. (1488; indeks 98,7).

Broj nemedicinskih radnika varira od 465 (2020) do 452 (2024; indeks 97,3), sa minimalnim oscilacijama tokom perioda, što ukazuje na blagi trend smanjenja administrativnog i pomoćnog osoblja.(Tabela 91).

4. Rad i korišćenje primarne zdravstvene zaštite

Služba opšte medicine

U periodu 2020–2024. godine, služba opšte medicine na području Okruga Bor beleži postepene promene u broju korisnika, kadrovima i obimu pruženih usluga. Ukupan broj korisnika smanjuje se sa 91.850 u 2020. na 83.148 u 2024. godini, što predstavlja pad od 9,5%,

Broj lekara opada sa 81 u 2020. na 71 u 2024. godini, uz privremene oscilacije (najniži broj lekara bio je 72 u 2022., a zatim 74 u 2023.). Ovaj pad lekarskog kadra utiče na opterećenje po lekaru, koje je relativno stabilno i kreće se između 1.133 korisnika po lekaru u 2020. i 1.171 korisnika po lekaru u 2024. Najveće opterećenje po lekaru bilo je 2022. godine (1.189 korisnika po lekaru), dok se 2023. beleži rasterećenje (1.142 korisnika po lekaru).

Broj medicinskih sestara varira: sa 109 u 2020. raste na 120 u 2021., zatim blagi pad na 112 u 2022., vrhunac od 132 u 2023. i blagi pad na 125 u 2024. godine. Odnos medicinskih sestara prema lekarima takođe varira, od 1,3:1 u 2020. do 1,8:1 u 2024., sa najvišim skokom u 2022. (2,7:1),

Ukupan broj poseta lekaru značajno varira: sa 375.972 u 2020. na 415.874 u 2024. godine, uz vrhunac u 2021. godini (482.406 poseta). Dnevno opterećenje po lekaru prati trend ukupnih poseta: od 21 pregleda dnevno u 2020., preko 28,4 u 2021., do 26,6 u 2024. godine. Broj poseta po korisniku raste sa 4,1 u 2020. na 5,0 u 2024., što pokazuje da pacijenti u proseku imaju sve više godišnjih pregleda,

Procenat preventivnih pregleda ostaje nizak tokom celog perioda, ali pokazuje blagi rast sa 0,5% u 2020. na 1% u 2024. (Tabela 96).

Služba zdravstvene zaštite dece predškolskog uzrasta

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor 2024. godine bilo je zaposleno 6 lekara i 17 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 101). Broj lekara u 2024.godini u službi je smanjen za 5 lekara u odnosu na 2020.godinu. Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u 2020. godini je iznosio 1:1,5, a u 2024. godini 1:3 (Tabela 101).

Broj predškolske dece na jednog lekara povećao se u odnosu na prve tri godine posmatranog perioda sa 512 na 857 (u periodu 2020-2024.god.). Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2024.godine je, prosečno 10 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite. Udeo preventivnih aktivnosti je bio namanji u poslednjoj 2024.godini. i iznosio je 9,6. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda. U 2024.godini svaki lekar u službi imao je oko 37 poseta/pregleda dnevno, dok je u 2020.godini ovaj broj poseta bio najniži i iznosio je 16,7.

Služba zdravstvene zaštite dece školskog uzrasta

U periodu 2020–2024. godine u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Borskog okruga beleži se postepeno smanjenje broja korisnika – sa 11.721 u 2020. na 9.979 u 2024. godini, što ukazuje na dugoročan trend demografskog pada i manji broj školske dece.

Broj lekara se u posmatranom periodu blago smanjuje (sa 13 na 10), što dovodi do toga da se opterećenje po jednom lekaru povećava u godinama 2022–2023, kada jedan lekar ima preko 1.100

korisnika, ali se 2024. stanje blago popravlja (997 korisnika po lekaru). Broj medicinskih sestara se kreće u uskom opsegu (18–20), a odnos sestara po jednom lekaru bio je najviši 2022. godine (2,2), nakon čega blago opada, ali ostaje povoljan (1,8 u 2024).

Ukupne posete lekaru rastu svih pet godina – od 35.561 u 2020. do 51.676 u 2024, što predstavlja značajno povećanje obima rada. Iako se procenat preventivnih pregleda smanjuje (sa 13,3% na 7,8%), ukupan broj pregleda raste, pa je opterećenje po lekaru u rasponu od 14 do 24 dnevno. Broj poseta po korisniku raste sa 3,0 na 5,2.

Služba zdravstvene zaštite žena

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2024. godine bilo je zaposleno 7 lekar i 14 medicinskih sestri (odnos 1:2). Ovaj odnos je u 2020. godini iznosio 1:1,3. U periodu 2020-2024. godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara u 2024. godini iznosi 6.350, dok je u 2020. godini iznosio 5493. (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 111).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,5 u 2024. godini 0,5. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite Okruga Bor u poslednjih pet godina, kretala se između 9 i 14 poseta/pregleda dnevno. Preko 40 % poseta pripada preventivnim pregledima, 2024 godine 39% , a 2020. godine 50,2% (Tabela 111). U 2024. godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 14 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

U periodu od 2020. do 2024. godine evidentan je kontinuirani pad broja korisnika stomatološke zdravstvene zaštite na području Okruga Bor, sa 109.210 u 2020. godini na 98.269 u 2024. godini.

Broj stomatologa je tokom većeg dela perioda relativno stabilan, uz manje oscilacije. Nakon blagog pada do 2022. godine (sa 23 na 21 stomatologa), u 2023. i 2024. godini beleži se porast, sa najvišom vrednošću od 24 stomatologa u 2024. godini. Ovaj porast kadrova doprineo je značajnom smanjenju broja korisnika po jednom stomatologu, sa 4.748 u 2020. godini na 4.094 u 2024. godini.

Za razliku od stomatologa, broj medicinskih sestara pokazuje jasan opadajući trend, sa 32 u 2020. godini na 24 u 2024. godini. Shodno tome, odnos broja medicinskih sestara po stomatologu se pogoršao, sa 1,4–1,5 u prvim godinama na svega 1 u 2024. godini.

Ukupni broj poseta stomatologu pokazuje izražene promene tokom perioda. Posebno je uočljiv pad u 2021. godini (19.212 poseta), nakon čega sledi stabilan rast i dostizanje najviše vrednosti u 2024. godini (32.777 poseta).

Pozitivan trend uočava se i u oblasti preventivnih aktivnosti. Udeo preventivnih pregleda je u kontinuiranom porastu, sa 6,6% u 2020. godini na 13,5% u 2024. godini, što ukazuje na postepeno jačanje preventivne stomatološke zaštite i bolje usmeravanje službe ka očuvanju oralnog zdravlja stanovništva.

Pokazatelji opterećenosti stomatologa potvrđuju stabilizaciju rada službe. Dnevni broj poseta po stomatologu je nakon pada u 2021. godini ponovo porastao i u poslednjim godinama se kreće oko 6 poseta dnevno.

Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite

- Bolnička (stacionarna) zdravstvena zaštita na području opštine Bor u 2024. ostvarivala se kroz rad **Opšte bolnice Bor**.

Broj postelja se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2024. godini iznosi 310 postelja.

U Opštoj bolnici Bor najveći broj zaposlenih lekara –105 je registrovan na kraju 2024. godine (od toga oko 68,3% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2021.godine. Te godine je radilo njih 362, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:2,6. U 2023.godini broj medicinskih sestara-tehničara je bio najmanji i iznosio je 346, dok u poslednjoj 2024.godini taj broj je iznosio 353. (Tabela 117).

Prosečno, na nivou opštine Bor u 2024.godini na 100 postelja bili su obezbeđeni 34 lekar i 113 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2020-2024.godine prosečna dužina lečenja se kreće oko 8 dana. Zauzetost postelja je izmedju 40 i 43%, a 2024.godine iznosi 42,9%.

U 2024.godini bilo je prosečano 63 bolesnika lečenih u bolnici po jednom lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210

- Broj postelja **Opšte bolnice Kladovo** se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond i u 2024. godini iznosi 135 postelja.

U Opštoj bolnici Kladovo najveći broj zaposlenih lekara 53 je registrovan na kraju 2024.godine (od toga oko 62,3% specijalista), dok u 2020.godini taj broj je iznosio 48 (od toga oko 62,5% specijalista)

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum tokom poslednje posmatrane 2024.godine. Te godine je radilo njih 167, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3,1(Tabela 118).U 2020 i 2021.godini broj zdravstvenih radnika sa višom, srednjom i nižom stručnom spremom je iznosio 160.

Prosečno u 2024.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 39 lekara i 123 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2020-2024.godine, na nivou opštine Kladovo, prosečna dužina lečenja se kreće izmedju 8 i 10 dana; u 2024.godini je 8,8 dana. Zauzetost postelja je oko 59%. Broj pacijenata po lekaru godišnje je između 63 i 71, a u 2024. iznosi 65 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

- Broj postelja **Opšte bolnice Majdanpek** se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond i u 2024. godini iznosi 50 postelja.

U Opštoj bolnici Majdanpek najveći broj zaposlenih lekara –32 je registrovan na kraju 2024.godine (od toga oko 64,5% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum tokom 2023.godine. Te godine je radilo njih 77. U poslednjoj 2024 godini taj broj je iznosio 75(Tabela 119).

Prosečno u 2024.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 64 lekara i 150 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2020-2024.godine, na nivou opštine Majdanpek, prosečna dužina lečenja se kreće oko 6 dana; u 2024.godini je 5,35 dana. Zauzetost postelja je izmedju 27 i 36 %. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 26 i 89, a u 2023. iznosi 40 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

- Broj postelja **Opšte bolnice Negotin** se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2024. godini iznosi 190 postelja.

U Opštoj bolnici Negotin najveći broj zaposlenih lekara – 59 je registrovan na kraju 2022 .godine (od toga oko 83,6% specijalista). Broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tokom 2024.godine iznosi 62 (79,7% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2023 i 2024.godine. Te godine je radilo njih 208. (Tabela 120).

Prosečno u 2024.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 32 lekar i 109 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2020-2024.godine, na nivou opštine Negotin, prosečna dužina lečenja se kreće između 8 dana; u 2024.godini je 8 dana. Zauzetost postelja je oko 39%. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 57 i 63, a u 2024. iznosi 59 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA – okrug BOR

Zaključak – zarazne bolesti:

1. Tokom godina varirao je broj prijavljenih slučajeva oboljenja, sa značajno visokim brojem prijavljenih slučajeva oboljenja izazvanih virusom COVID-19, dok je u prethodnoj 2024. godini registrovan značajan pad proja obolelih.

2. Dominiraju respiratorne zarazne bolesti u svakoj posmatranoj godini

3. Nije zabeležen nijedan slučaj kongenitalne Rubeole i Difterije

4. Nije prijavljena nijedna epidemija Morbila na teritoriji borskog okruga.

5. Prijavljeno je najviše epidemija iz grupe respiratornih zaraznih bolesti

6. Značajnije epidemije u kolektivima, sa većim brojem obolelih u navedenom periodu su : u 2020.godini epidemije izazvane virusom COVID-19 u Domovima za stare (Negotin – Dom za stare „Radost“, Kladovo – Dom za stare „Topalović“ i u Boru – Dom za stare „Vila Katrina“); u 2021.godini epidemije izazvane virusom COVID-19 u Domovima za stare (Negotin – Dom za stare „Help“ Radujevac, Negotin – Dom za stare „Sveti Nikola“); u 2022.godini epidemije izazvane virusom COVID-19 u Domovima za kolektivni smeštaj (Kladovo – Dom za stare „Topalović“, Negotin – Ustanova za stare „S.Nikola“ i dve epidemije prijavljene u Domu za decu i omladinu „Stanko Paunović“).

U 2023.godini prijavljena je porodična epidemija Pertussisa u Boru, u kojoj su obolela 2 deteta od kojih je jedno egzistiralo.

7. Na osnovu analize svega navedenog epidemiološka situacija na teritoriji Borskog okruga ocenjuje se kao nesigurna ali pod kontrolom zdravstvene službe.

Zaključak – bolničke infekcije

- Broj bolničkih infekcija varira iz godine u godinu
- Infekcije digestivnog trakta su vodeće po lokalizaciji
- Iz godine u godinu sve više je prijavljenih bolničkih infekcija uzrokovanih - Clostridium difficile
- Uloga epidemiologa i sestara odgovornih za b.i. u ZU je sve veći.

Zaključak za hronične nezarazne bolesti

Broj novoobolelih od hroničnih nezaraznih bolesti u posmatranom periodu, u poslednje dve godine pokazuje opadajući trend, uglavnom zbog subregistracije. Vodeće lokalizacije malignih tumora poslednjih godina se nisu značajnije promenile, u odnosu na prethodni period. Kod muškaraca na prvom mestu po učestalosti je karcinom pluća, a kod žena karcinom dojke. Na drugom mestu po učestalosti kod oba pola je karcinom kolona/rektuma, dok je na trećem mestu kod muškaraca karcinom prostate, a kod žena karcinom grlića materice. Ove vodeće lokalizacije malignih tumora ukazuju na značaj organizovanih skrininga u ranom otkrivanju i lečenju navedenih malignih tumora.

5. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA

5.1. Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Bor

VODA ZA PIĆE

Kontrolu vode sa centralnog vodovoda treba nastaviti. Na ovom vodovodu se uočavaju problem dotrajale mreže I prevelika razuđenost vodovodne mreže. Zato je potrebno što hitnije početi sa zamenom I renoviranjem dotrajale mreže.

Seoske vodovode je neophodno građevinski I tehnički dovesti u ispravno stanje I vršiti redovnu kontrolu vode, kao I neophodne faze prečišćavanja vode, naročiti dezinfekcija vode, obzirom na veliki procenac bakteriološke neispravnosti.

VODA IZ BAZENA ZA KUPANJE, SPORT I REKREACIJU

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda u Boru, ocenjuje se kao zadovoljavajuća, s obzirom na visok procenat mikrobiološki ispravnih uzoraka. Bazenske vode ranije se pratile prema strogim normama Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće, od 2017. godine donet je nov Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda, neophodno je nastaviti kontrolu jednom nedeljno.

Neophodno je uvesti monitoring kvaliteta vode na Borskom jezeru, jer se isto koristi za kupanje i rekreaciju, na četiri mesta- plaže u sezoni kupanja.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova "Bambi" u Boru I ustanova za smeštaj studenata u Boru. Na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva I uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajuća a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

1.Kontrola hrane sa zelenih pijaca u Boru, vašarima, sajmovima zdrave hrane I drugih javnih površina (voće, povrće, med, poljoprivredni proizvodi, alkoholna I bezalkoholna pica I dr.) na kvalitet, bakteriološku analizu, analizu ostataka teških metala I pesticide.

2.Kontrola đaćkih užina I higijene u školama gde se uslužuje hrana, objekata brze hrane u blizini škola, na plaži I dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

3.Seoske vodovode je neophodno građevinski I tehnički dovesti u ispravno stanje I nastaviti redovnu kontrolu vode, kao I neophodne faze prečišćavanja vode, naročiti dezinfekcija vode, obzirom na veliki procenac bakteriološke neispravnosti.

4.Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. Glasnik RS br. 15/09 I 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao I da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do sada nije svuda urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je vršiti redovan monitoring buke.

5.2 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Kladovo

VAZDUH

U opštini Kladovo se duži niz godina prate samo sedimentne materije iz vazduha na 7 mernaih mesta, I povremeno SO₂,NO₂ I čađ i PM₁₀.

Da bi se utvrdilo parvo stanje kvaliteta vazduha potrebna su ispitivanja (prema Uredbi uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl. glasnik RS br. 11/2010,75/2010 i 63/2013 raspoloživost parametara mora biti najmanje 90%, što znači da je potreban kontinualni monitoring vazduha tokom godine kako bi se ocenio kvalitet vazduha).

Shodno tome, ni za ovaj period (2020-2024.godina) se ne može oceniti kvalitet vazduha jer nije bilo dovoljno podataka.

VODA ZA PIĆE

Stanje vodosnabdevanja u centralnom gradskom vodovodu Kladovo i seoskim vodovodima na teritoriji opštine Kladovo, koje kontroliše ZJZ "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno bezbednim, obzirom na mali procenat zabeleženih neispravnosti u delu gradskog vodovoda, koji se uredno hloriše i prati se rezidualni hlor u vodi iz vodovodne mreže.

Od kad je počeo da važi Zakon o bezbednosti hrane (2009), voda za piće iz komunalnih vodovoda predstavlja najkontrolisaniju namirnicu - zna se dinamika, broj uzoraka prema veličini vodovoda i da kontrolu vrši ovlašćena zdravstvena ustanova sa ovlašćenjem za Borski okrug.

Kvalitet površinskih voda i otvorenih kupališta:

Rezultati analiza pokazuju povremenu bakteriološku i hemijsku neispravnost vode iz Dunava i Velikog jezera u Kladovu.

Voda iz Dunava kao međunarodna reka mora da bude u II-III klasi vode, i kao takve mogu da se koriste za kupanje, sport i rekreaciju. Zdravstvena ispravnost vode u rekama, pa i u Dunavu može da se menja sa novim talasom vode, stoga mogu biti rizične po zdravlje kupaca. Sručne službe Zavoda uvek daju predlog mera za kupaca i osobe koje izlaze na plažu i kupanje, u smislu tuširanja nakon izlaska iz vode, primena svih higijenskih mera kod kupaca, kao i korišćenje zdravstveno ispravne vode za piće i tuširanje.

PREDLOG MERA:

1. Zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare i td.) pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (đemovi, kompoti, slatko, kolači i dr.).

2. Kontrola đakih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana, objekata brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

3. Vršiti redovno ispitivanje kvaliteta vazduha na parameter SO₂, NO₂, čađi i ispitivanje suspendovanih čestica u vazduhu (PM 10).

4. Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao i da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do sada nije urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je nastaviti redovan monitoring buke.

5. Monitoring alergnog polena je neophodno uspostaviti, kako bi se pratila polinacija drveća, trava i korova a pogotovo najačeg alergena ambrozije, i njihov uticaj na zdravlje ljudi. U ovom delu bi se napravila saradnja između zdravstvene ustanove u Kladovo (spec. interne, pulmologije i alergologije), ZZJZ "Timok" u Zaječaru, koji ima edukovanu stručnu ekipu za identifikaciju zrna polena u vazduhu i lokalne samouprave, zbog nabavke aparata za hvatanje polenovih zrnaca u vazduhu.

6. Češća kontrola površinskih voda-plaža tokom kupališne sezone, najmanje 4 puta u sezoni sa više mesta na Dunavu.

5.3 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Majdanpek

VODA ZA PIĆE

1. Vodovod Majdanpek, od svih gradskih vodovoda na oba okruga predstavlja najveći problem pogotovu u letnjim mesecima kada su svakodnevne restrikcije vode (zbog manje količine sirove vode u oba sistema, kao rezultat plitke akumulacije i drastičnih smanjenja izvorišta), a kao posledica javlja se velika količina organske materije i mutnoće u vodi.

Stanje vodosnabdevanja u gradskom vodovodu u Majdanpeku (JP "Vodovod") koji je pod kontrolom Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno nebezbednim, s obzirom na veliki procenat zabeleženih hemijskih neispravnosti u ovom periodu. Navedeni parametri neispravnosti vode za piće sa centralnog vodovoda u Majdanpeku.

U sistemu za vodosnabdevanje u Donjem Milanovcu, nije bilo problema za zdravlje potrošača, obzirom da aerobne mezofilne bakterije su saprofiti i ne daju oštećenje zdravlja potrošača. Povećana mutnoća kao fizički parameter može da daje samo primedbe potrošača, ali se često javlja povećana organska materija (KMnO₄) a ona u kontakt sa hlorom može da daje trihalometane, kao nus product hlorisanja vode, a trihalometani su kancerogene materije za čoveka. **Stoga često predlažemo kontrolu trihalometana u hlorisanoj vodi kao proveru štetnosti ovog parametra (vodovod Majdanpek).**

2. Kako nemamo uvid u vodosnabdevanje seoskih vodovoda za kompletnu teritoriju opštine Majdanpek i javnih česama, kao alternativnih vodnih objekata u Majdanpeku i Donjem Milanovcu. Analizirajući dobijene podatke uzetih uzoraka u gore navedenom periodu, a iz tabela se vidi veliki procenat bakteriološke i hemijske neispravnosti u delu seoskih vodovoda i drugih vodnih objekata. Vodu iz ovih objekata ocenjujemo zdravstveno rizičnom i ne preporučujemo je za konzumiranje od strane potrošača, pogotovo sa javnih česmi u Majdanpeku i Donjem Milanovcu.

Sve gore navedeno ukazuje na neophodnost uspostavljanja monitoring kontrole i dezinfekciju voda, a ugovorom sa lokalnom samoupravom, bi trebalo da se precizira kontrola vode, a shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br.42/98 i 44/99 i Sl.glasnik RS br. 28/2019) četiri puta godišnje.

VODA IZ BAZENA

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenskih voda u bakteriološkom pogledu i hemijskom pogledu u Donjem Milanovcu, u okviru Hotela "Lepenski vir.

Kod neispravnih voda u letnjem periodu daju se predlog mera za korekciju ispravnosti vode, pojačati hlorisanje vode i češću izmenu vode za kupanje u bazenima.

KVALITET POVRŠINSKIH VODA I OTVORENIH KUPALIŠTA

Na osnovu dobre prakse iz dela kontrole vode sa kupališta u drugim opštinama, neophodno je vršiti kontrolu kvaliteta i zdravstvene bezbednosti vode sa kupališta i plaza na Dunavu, kako bi imali mogućnost analize rezultata i utvrdili njen uticaj na zdravlje kupaća.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova, ustanove za smeštaj školske dece i omladine u Negotinu, a na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva i uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajuća a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

Na osnovu odredbi Zakona o javnom zdravlju i Zakonu o lokalnoj samoupravi, lokalna samouprava je obavezna da preko svojih ustanova i organizacija vrši kontrolu u nadležnom Zavodu za javno zdravlje, vode za piće, hrane, faktora životne sredine (vazduh, buka, polen I dr.), površinske vode koje služe za sport, rekreaciju i kupanje, da sprovede mere zaštite od insekata I glodara (DDD poslovi), dispoziciju komunalnog otpada, deponije i dr, stoga predlažemo:

1. Povećati kontrolu zdravstvene ispravnosti vode za piće sa seoskih I dr. vodnih objekata:

Analizirajući dobijene podatke sa uzetih uzoraka u gore navedenom periodu, a iz tabela 2. i 3. se vidi veliki procenat bakteriološke neispravnosti u seoskim vodovodima i u uzorcima sa javnih česmi, bunara i dr., što ukazuje na neophodnost uspostavljanja redovnog monitoring kontrole i dezinfekciju voda.

2. Kontrola hrane koja se stavlja u promet na zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare I td.). pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (đemovi, kompoti, slatko, kolači I dr.).

3. Kontrola đaćkih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana I objektima brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

4. Monitoring buke,

Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao i da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do sada nije urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je vršiti redovan monitoring buke.

5. Kontrola kvaliteta vazduha,

Prema važećoj zakonskoj regulativi je jako bitna za ovu opštinu, tj. monitoring kontrole vazduha bi trebao da obavlja nadležni zavod za teritoriju vase opštine, kako bi se procenio uticaj određenih parametara iz vazduha na zdravlje ljudi opštine Majdanpek I korelaciji sa drugim faktorima životne sredine koje već pratimo u vašoj opštini.

5.4 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Negotin

VAZDUH

Kontrola kvaliteta vazduha radi se prema Uredbi uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha (Sl. glasnik RS br. 11/2010,75/2010 i 63/2013).

VODA ZA PIĆE

Stanje vodosnabdevanja u gradskom vodovodu u Negotinu (JKP "Badnjevo" Negotin), koji su pod kontrolom Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno bezbednim, sobzirom na mali procenat zabeleženih neispravnosti u ovom period.

Analizirajući dobijene podatke uzetih uzoraka iz seoskih i dr. Javnih vodnih objekata, u gore navedenom periodu, a iz tabela se vidi veliki procenat bakteriološke neispravnosti što ukazuje na neophodnost uspostavljanja monitoring kontrole i dezinfekciju voda.

Kontrola vode za piće sa arteskih česmi u Negotinu se vrši redovno, dok kontrola vode sa seoskih vodovoda se nedovoljno kontroliše, samo jednom godišnje a ugovorom je precizirano dva puta godišnje, dok po Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br.42/98 i 44/99 i Sl.glasnik RS br. 28/2019), predviđeno je četiri puta godišnje.

VODA IZ BAZENA

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenskih voda u bakteriološkom pogledu, kada su svi uzorci bili ispravni. Kontrola se vrši u letnjem periodu i daju se predlog mera za korekciju ispravnosti vode, pojačati hlorisanje vode i češću izmenu vode za kupanje u bazenu.

KVALITET POVRŠINSKIH VODA I OTVORENIH KUPALIŠTA

Svake godine u letnjem periodu plaza "Kusjak" na Dunavu kod Negotina, se redovno kontroliše i na osnovu rezultata fizičko-hemijskog i bakteriološkog ispitivanja utvrđeno je da pripada II-oj ili III-oj klasi površinskih voda I kao takva može da se koristi za kupanje.

Na osnovu ove dobre prakse iz dela kontrole vode sa kupališta, neophodno je samo nastaviti sa kontrolama kvaliteta i zdravstvene bezbednosti vode, kako bi imali mogućnost analize rezultata i utvrdili njen uticaj na zdravlje kupaca.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova, ustanove za smeštaj školske dece i omladine u Negotinu, a na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva i uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajuća a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

Na osnovu odredbi Zakona o javnom zdravlju i Zakonu o lokalnoj samoupravi, lokalna samouprava je obavezna da preko svojih ustanova i organizacija vrši kontrolu u nadležnom Zavodu za javno zdravlje, vode za piće, hrane, faktora životne sredine (vazduh, buka, polen i dr.), površinske vode koje služe za sport, rekreaciju i kupanje, da sprovede mere zaštite od insekata i glodara (DDD poslovi), dispoziciju komunalnog otpada, deponije i dr, stoga predlažemo:

1. Vršiti kontinualno ispitivanje kvaliteta vazduha na parameter SO₂, NO₂, čađi i ispitivanje suspendovanih čestica u vazduhu (PM 10).
2. Kontrola hrane koja se stavlja u promet na zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare i td.) pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (đemovi, kompoti, slatko, kolači i dr.).
3. Kontrola đaćkih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana i objekata brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.
4. Monitoring buke, prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je nastaviti redovan monitoring buke i izvršiti akustičko zoniranje.

SADRŽAJ	BROJ STRANE
UVOD	2
DEMOGRAFSKE I SOCIO-EKONOMSKE KARAKTERISTIKE	3
VANBOLNIČKI MORBIDITET	31
BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET	93
ORGANIZACIJA, KADROVI, RAD I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	104
ANALIZA EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE	129
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE BOR	172
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE KLADOVO	179
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE MAJDANPEK	186
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE NEGOTIN	193
ZAKLJUČAK	202

DIREKTOR ZAVODA
Aleksandra Mladenović